

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2020/688,**17. detsember 2019,****millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses maismaaloomade ja haudemunade liidusisest liikumist käsitlevate loomatervisenõuetega****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrust (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus), ⁽¹⁾ eelkõige selle artikli 3 lõike 5 teist lõiku, artikli 125 lõiget 2, artikli 131 lõiget 1, artikli 132 lõiget 2, artiklit 135, artikli 136 lõiget 2, artikli 137 lõiget 2, artiklit 140, artikli 144 lõiget 1, artikli 146 lõiget 1, artiklit 147, artikli 149 lõiget 4, artikli 154 lõiget 1, artikli 156 lõiget 1, artiklit 160, artikli 162 lõikeid 3 ja 4, artikli 163 lõike 5 punkte b ja c ja artikli 164 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EL) 2016/429 on sätestatud loomadele või inimestele edasikanduvate loomataudide ennetamise ja tõrje eeskirjad. Kõnealuse määruse IV osa I jaotise 3.–5. peatükis on sätestatud peetavate maismaaloomade ja maismaaloomadest metsloomade ning nende loomse paljundusmaterjali liidusisest liikumist käsitlevad loomatervisenõuded. Sama määrusega on komisjonile antud õigus võtta vastu eeskirju, et täiendada delegeeritud õigusaktide kaudu kõnealuse määruse teatavaid mitteolemuslikke osi. Seepärast on asjakohane sellised eeskirjad vastu võtta, et tagada määrusega (EL) 2016/429 loodud uue õigusraamistiku tõrgeteta toimimine.
- (2) Käesolevas määruses sätestatud eeskirjad ja riskimaandamismeetmed on vajalikud, et täiendada määruse (EL) 2016/429 IV osa I jaotise 3.–5. peatükis sätestatud loomatervisenõudeid, mis käsitlevad peetavate maismaaloomade ja maismaaloomadest metsloomade ning haudemunade liidusisest liikumist, selle tagamiseks, et kõnealused kaubad ei kujuta endast kõnealuse määruse (mida on muudetud komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2018/1629) ⁽²⁾ artikli 5 lõikes 1 ja II lisas osutatud loetellu kantud taudide leviku märkimisväärset ohtu ning mis määruse (EL) 2016/429 artikli 9 lõike 1 punkti d kohaselt on kategoriseeritud komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2018/1882 ⁽³⁾. Määruse (EL) 2016/429 eesmärk on kehtestada õigusraamistik, mis on lihtsam ja paindlikum kui enne praeguse õigusraamistiku vastuvõtmist kehtinu, tagades samas riskipõhise lähenemisviisi loomatervisenõuetele ning parema taudideks valmisoleku ning nende ennetamise ja tõrje. Samuti on selle eesmärk koguda loomataude käsitlevad eeskirjad ühte õigusakti, selle asemel et neid hajutada mitme eri õigusakti vahel. Käesolevas määruses sätestatud teatavat loomset paljundusmaterjali (eelkõige haudemune) käsitlevate eeskirjade puhul on järgitud samuti seda põhimõtet. Eeskirjad on sisuliselt seotud, kuna neid tuleb kohaldada kõigi ettevõtjate suhtes, kes tegelevad peetavate maismaaloomade või maismaaloomadest metsloomade või haudemunade veoga. Lihtsuse ja läbipaistvuse huvides ning selleks, et hõlbustada eeskirjade kohaldamist ja vältida dubleerimist, tuleks eeskirjad sätestada pigem ühes õigusaktis kui mitmes ristviidetega eraldi õigusaktis.
- (3) Määruse (EL) 2016/429 (mida on muudetud komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2018/1629) artikli 5 lõikes 1 ja II lisas on esitatud selliste loomataudide loetelu, mis on liidu sekkumise seisukohast olulised, aga komisjoni rakendusmääruses (EL) 2018/1882 on kõnealused taudid kategoriseeritud nende suhtes kohaldatavate erimeetmete alusel, ning loetletud loomaliigid, mille suhtes neid eeskirju tuleks kohaldada. D-kategooria taudide puhul peetakse arvestatavaks nende leviku riski loomade liikmesriikide vahelise liikumise tõttu.

⁽¹⁾ ELT L 84, 31.3.2016, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni 25. juuli 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2018/1629, millega muudetakse taudide loetelu, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429 (loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus)) II lisas (ELT L 272, 31.10.2018, lk 11).

⁽³⁾ Komisjoni 3. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/1882, milles käsitletakse loetellu kantud taudide kategooriate suhtes teatavate taudiennetuse ja -tõrje eeskirjade kohaldamist ning millega kehtestatakse nimekiri liikidest ja liigirühmadest, mis kujutavad endast arvestatavat riski kõnealuste loetellu kantud taudide levimisel (ELT L 308, 4.12.2018, lk 21).

- (4) B- või C-kategooria taudide likvideerimiseks on olemas likvideerimisprogrammid. Nende programmide eeskirjad on sätestatud komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2020/689 ⁽⁴⁾. Sõltuvalt asjaomasest taudist kohaldatakse likvideerimisprogramme ettevõtte, tsooni või liikmesriigi suhtes, ning nõutavad meetmed sisaldavad teatavaid loomatervise tagatise loomade liikumise korral. Eespool nimetatud delegeeritud määruses on sätestatud ka eeskirjad taudivabade liikmesriikide ja tsoonide tunnustamiseks pärast vastava likvideerimisprogrammi edukat lõpuleviimist. Seepärast tuleks käesolevas määruses näha ette ka sellised loomatervise tagatised seoses loomade liikumisega teistesse liikmesriikidesse või tsoonidesse, kus teostatakse likvideerimisprogramme või millel on tunnustatud taudivaba staatus.
- (5) Selleks et liikmesriikide vahel taudide leviku riski maandada, on käesolevas määruses vaja sätestada täiendavad loomatervisenõuded eespool põhjendustes 3 ja 4 osutatud taudide, rakendusmääruse (EL) 2018/1882 loetellu kantud taudidega seostatavate loomaliikide, likvideerimisprogrammide ja taudivaba staatuse kohta. Arvesse tuleks võtta Maailma Loomatervise Organisatsiooni (OIE) maismaaloomade tervise koodeksis soovitatud asjakohaseid standardeid.
- (6) Määruse (EL) 2016/429 artiklis 125 on sätestatud nõutud taudiennetusmeetmed loomade vedamise puhul ning komisjonile antud õigus kehtestada täiendavaid nõudeid peetavate maismaaloomade vedamiseks kasutatavate transpordivahendite puhastamiseks ja desinfitseerimiseks ning bioturvameetmeid, et maandada loomade vedamisest tulenevaid võimalikke riske liidus. Seepärast on vaja käesolevas määruses sätestada üksikasjalikumad eeskirjad transpordivahendite ja konteinerite suhtes kohaldatavate struktuurinõuete kohta ning loomade vedamist käsitlevad üksikasjalikumad bioturvalisuse nõuded, ning näha ette teatavad erandid. Samalaadsed eeskirjad kehtivad ka teatava loomse paljundusmaterjali, nimelt kodulindude ja tehistingimustes peetavate lindude haudemunade veoga tegelevate ettevõtjate suhtes, ning sellised eeskirjad tuleks määruse (EL) 2016/429 artikli 157 lõike 3 alusel sätestada ka käesolevas määruses.
- (7) Nõuded transpordivahendite puhastamise ja desinfitseerimise kohta ning bioturvameetmed, et maandada loomade vedamisest tulenevaid võimalikke riske, on sätestatud eeskirjades, mida kohaldatakse enne määrust (EL) 2016/429, eelkõige nõukogu direktiivides 64/432/EMÜ, ⁽⁵⁾ 91/68/EMÜ, ⁽⁶⁾ 2009/156/EÜ ⁽⁷⁾ ja 2009/158/EÜ ⁽⁸⁾ veiste, sigade, lammaste, kitsede ja hobuslaste, kodulindude ja haudemunade veo puhul. Need nõuded on osutunud tõhusaks loomade vedamisest tulenevate loomataudide leviku riski ennetamisel liidus. Seepärast on asjakohane säilitada nende nõuete sisu ja kohandada neid kõikide peetavate maismaaloomade ja haudemunade veoga.
- (8) Määruse (EL) 2016/429 artikli 132 lõikes 2 on nõutud, et komisjon määraks kindlaks maksimaalse ajavahemiku, mille jooksul teisest liikmesriigist tapmiseks saadetud peetavaid kabiloomi ja kodulinde vastuvõttev tapamaja käitaja peab tagama kõnealuste loomade tapmise. Seepärast tuleks käesoleva määrusega näha ette maksimaalne ajavahemik, mille jooksul tuleb millised loomad tappa tagamaks, et nende tervislikust seisundist ei tekiks ohtu sihtkoha loomade tervislikule seisundile. Määruses (EL) 2016/429 on sätestatud ka eeskirjad selliste lammaste katarralse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkusele vastuvõtlike kabiloomade saadetiste liikumise kohta, millest siirutajate kaudu leviva taudi tõttu võib tekkida konkreetne risk. Seepärast tuleks käesolevas määruses sätestada teatavad erisätted kõnealuste loomade tapmise kohta.

⁽⁴⁾ Komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/689, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses teatavate loetellu kantud ja esilekerkivate taudide seire, likvideerimisprogrammide ja taudivaba staatuse eeskirjadega (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 211).

⁽⁵⁾ Nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiiv 64/432/EMÜ ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta (EÜT L 121, 29.7.1964, lk 1977).

⁽⁶⁾ Nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiiv 91/68/EMÜ loomatervishoiu kohta ühendusesiseses lamba- ja kitsekaubanduses (EÜT L 46, 19.2.1991, lk 19).

⁽⁷⁾ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/156/EÜ, hobuslaste liikumist ja kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta (ELT L 192, 23.7.2010, lk 1).

⁽⁸⁾ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/158/EÜ kodulindude ja haudemunade ühendusesisest kaubandust ning kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta (ELT L 343, 22.12.2009, lk 74).

- (9) Seoses peetavate kabiloomade ja kodulindude viimisega teistesse liikmesriikidesse on määruse (EL) 2016/429 artikli 131 lõikega 1 antud komisjonile õigus kehtestada eeskirjad, milles käsitletakse viibimisaegu, ajavahemikku, mille jooksul on vaja enne loomade liikumist piirata uute peetavate kabiloomade või kodulindude toomist ettevõtetesse, ning täiendavad loomatervisenõuded, mis on ette nähtud kõnealuse määruse artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide leviku riski maandamiseks. Seepärast on vaja käesolevas määruses sätestada asjakohased meetmed, et kaitsta loomade tervist ja ennetada taudi levikut kabiloomade, kodulindude ja tehistingimustes peetavate lindude liikumise kaudu. Nende meetmete puhul tuleks arvesse võtta eeskirju, mida kohaldati enne määruse (EL) 2016/429 kohaldamist. Sellised eeskirjad kabiloomade, kodulindude ja tehistingimustes peetavate lindude kohta on sätestatud direktiivides 64/432/EMÜ, 91/68/EMÜ, 2009/158/EÜ, 2009/156/EÜ ning osaliselt nõukogu direktiivis 92/65/EMÜ⁽⁹⁾. Kui see on asjakohane, tuleks kõnealuste eeskirjadega kehtestada uued või erinevad nõuded eelkõige selleks, et võtta arvesse uusi teaduslikke arenguid ja standardeid või määruse (EL) 2016/429 artikli 5 lõikes 1 sätestatud taudide loetelu ja delegeeritud määrust (EL) 2018/1629, ning taudide kategoriseerimist, mille suhtes kohaldatakse rakendusmäärust (EL) 2018/1882.
- (10) Samamoodi on määruse (EL) 2016/429 artikli 160 lõikes 2 ja artikli 164 lõikes 2 sätestatud, et komisjon võtab vastu delegeeritud õigusaktid, milles sätestatakse loomatervisenõuded kodulindude ja tehistingimustes peetavate lindude paljundusmaterjali (st haudemunade) teistesse liikmesriikidesse viimise suhtes. Seepärast tuleb käesoleva määrusega ette näha ka sellised eeskirjad.
- (11) Maismaaloomade teise liikmesriiki viimisel tuleks lähtuda sellest, et maismaaloomad viiakse otse päritoluettevõttest kõnealuses liikmesriigis asuvasse sihtkohta. Erandina võib sellise viimise peatada, et oleks võimalik loomi koguda. Kõnealune kogumine kujutab endast erilist riski loomahaiguste levikuks. Määruse (EL) 2016/429 artikli 135 kohaselt peab komisjon vastu võtma delegeeritud õigusaktid, millega täiendatakse kõnealuse direktiivi artiklites 133 ja 134 sätestatud eeskirju, milles käsitletakse peetavate kabiloomade ja kodulindude kogumist, kui need loomad viiakse teise liikmesriiki. Seepärast on vaja käesolevas määruses sätestada sellised nõuded.
- (12) Vastavalt direktiivides 64/432/EMÜ, 91/68/EMÜ ja 2009/156/EÜ sätestatud eeskirjadele, mida kohaldati enne määruse (EL) 2016/429 jõustumist, ei liikunud mõned kabiloomasaadetised päritoluettevõttest otse sihtkohta. Vahendajad, kogumiskeskused ja samaväärse tervisestaatusega liigirühma kuuluvate loomade kogumiskeskused, kuhu on saabunud kaubasaadetised eri ettevõtetest, lähetatavad saadetised nende vastavatesse sihtkohtadesse. Eespool nimetatud direktiivides sätestatud eeskirjad on osutunud tõhusaks loomataudide leviku tõkestamisel liidus. Seega tuleks nende eeskirjade põhisisu säilitada, kuid seda tuleks ajakohastada, võttes arvesse nende kohaldamisel saadud kogemusi ja uusimaid teaduslikke teadmisi. Arvesse tuleks võtta määruse (EL) 2016/429 artiklit 133, milles on sätestatud, et ettevõtjad tohivad peetavaid kabiloomi ja kodulinde koguda päritoluliikmesriigist teise liikmesriiki viimise ajal maksimaalselt kolm korda.
- (13) Lisaks tuleks määruse (EL) 2016/429 artikli 140 punkti b kohaselt teha erand kogumise eeskirjadest seoses kabiloomadega, kes osalevad näitustel, spordi-, kultuuri- ja muudel sarnastel üritustel, kuna kehtivate alternatiivsete riskimaandamismeetmetega vähendatakse kogumise puhul riski loetellu kantud taudide levikuks. Need erandid on sätestatud käesolevas määruses.
- (14) Määruse (EL) 2016/429 artikli 136 lõikega 2 on antud komisjonile õigus kehtestada üksikasjalikud eeskirjad teatavate peetavate maismaaloomade (v.a kabiloomad ja kodulinnud) liikmesriikide vahelise liikumise kohta.
- (15) Enne määruse (EL) 2016/429 kohaldamist oli direktiivis 92/65/EMÜ sätestatud liidu eeskirjad teatavate peetavate maismaaloomade, sealhulgas esikloomaliste, tehistingimustes peetavate lindude, mesilaste ja kimalaste, koerte, kasside ja valgetuhkrute liikumise kohta. Need eeskirjad on osutunud tõhusaks loetellu kantud taudide liikmesriikide vahelise leviku riski vähendamisel. Seega tuleks kõnealuste eeskirjade põhisisu käesolevas määruses säilitada, kuid seda tuleks ajakohastada, et võtta arvesse eeskirjade rakendamisel tulenevaid praktilisi kogemusi. Lisaks tuleks käesoleva määrusega näha ette võimalused erandite tegemiseks juhtudel, mille puhul on kehtestatud alternatiivsed riskimaandamismeetmed.
- (16) Määruse (EL) 2016/429 artikli 3 lõikega 5 on antud komisjonile õigus kehtestada eeskirjad, millega tagatakse, et kõnealuse määruse IV osa kohaldatakse nõuetekohaselt lemmikloomade liikumise suhtes, välja arvatud mittekaubandusliku liikumise suhtes. Seepärast tuleb käesoleva määrusega ette näha teatavad sellised eeskirjad.

⁽⁹⁾ Nõukogu 13. juuli 1992. aasta direktiiv 92/65/EMÜ, milles sätestatakse loomatervishoiu nõuded ühendusesiseseks kauplemiseks loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 90/425/EMÜ A (I) lisas osutatud ühenduse erieeskirjades sätestatud loomatervishoiu nõudeid, ning nende impordiks ühendusse (EÜT L 268, 14.9.1992, lk 54).

- (17) Rakendusmääruses (EL) 2018/1882 on loetletud kiskjaliste liigid, mis kujutavad endast arvestatavat riski *Echinococcus multilocularis*'e nakkuse ja marutaudi viiruse levikuks seoses liikumisega ühest liikmesriigist teise. Seetõttu tuleks muude kiskjate suhtes kehtestada täiendavad loomatervisenõuded, et maandada kõnealuste taudide liikmesriikide vahelise leviku riski.
- (18) Määruse (EL) 2016/429 artikli 137 lõikega 2 on ette nähtud, et komisjon kehtestab lisaks kõnealuse määruse artikli 137 lõikes 1 osutatud eeskirjadele üksikasjalikud eeskirjad peetavate maismaaloomade viimise kohta kinnisesse ettevõttesse ja peetavate maismaaloomade viimise kohta ettevõtetesse, kus riskimaandamismeetmete abil tagatakse, et nimetatud liikumisega ei kaasne olulist riski kõnealuses kinnises ettevõttes ja naabruses asuvates ettevõtetes peetavate maismaaloomade tervisele.
- (19) Enne määruse (EL) 2016/429 kohaldamist olid heakskiidetud asutustes, instituutides või keskustes peetavate maismaaloomade liikumist käsitlevad liidu eeskirjad sätestatud direktiivis 92/65/EMÜ. Määruse (EL) 2016/429 artiklites 95 ja 137 on kasutatud mõistet „kinnine ettevõtte“, mis on vastab direktiivi 92/65/EMÜ artikli 2 lõike 1 punktis c osutatud mõistele „heakskiidetud asutus, instituut või keskus“. Seega tuleks kõnealuste eelmiste eeskirjade põhisisu säilitada, kuid seda tuleks ajakohastada, et võtta arvesse eeskirjade rakendamisest tulenevaid praktilisi kogemusi. Samuti tuleks arvesse võtta asjakohaseid standardeid, mida OIE on maismaaloomade tervise koodeksis soovitanud esikloomaliste puhul.
- (20) Määruse (EL) 2016/429 artikli 138 lõikega 3 on komisjonile antud õigus kehtestada sihtkoha pädeva asutuse poolt erandite tegemise eeskirjad, täiendades artikli 138 lõiget 1 ja 2 osutatud eeskirju seoses peetavate maismaaloomade teaduslikul eesmärgil liikumisega. Enne määruse (EL) 2016/429 kohaldamist oli direktiivis 92/65/EMÜ sätestatud, et teaduslikel eesmärkidel teise liikmesriiki viidavad koerad, kassid ja valgetuhkrud ei pea olema marutaudi vastu vaktsineeritud, ning et koertele ei tohi olla manustatud *Echinococcus multilocularis*'e nakkuse vastaseid ravimeid, kui need loomad viiakse heakskiidetud asutustesse, instituutidesse või keskustesse. Käesolevas määruses tuleks sätestada sarnane erand.
- (21) Määruse (EL) 2016/429 artikli 140 punktiga a on komisjonile antud õigus kõnealuse määruse artiklites 126–136 sätestatud eeskirju täiendavate erinõuete kehtestamiseks tsirkuste, näituste ja spordisündmuste jaoks ette nähtud peetavate maismaaloomade liikumise suhtes.
- (22) Enne määruse (EL) 2016/429 kohaldamist olid direktiivil 92/65/EMÜ põhinevad, tsirkustes ja loomade etteastetes osalevate peetavate maismaaloomade liikumise suhtes kohaldatavad liidu eeskirjad sätestatud komisjoni määruses (EÜ) nr 1739/2005, ⁽¹⁰⁾ mis tunnistatakse kehtetuks komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/2035 ⁽¹¹⁾ alates 21. aprillist 2021. Võttes arvesse, et sellised loomad, kes osalevad tsirkuses või loomade etteastes, viiakse praegu teistesse liikmesriikidesse esinemisteks ilma kaasas oleva loomatervise sertifikaadita, peaks käesolevas määruses säilima selline liidusisene liikumise võimalus. Seepärast on asjakohane sätestada käesolevas määruses rändtsirkustes või loomade etteastes osalevate peetavate maismaaloomade teistesse liikmesriikidesse liikumist käsitlevad loomatervisenõuded ning näha ette erand loomatervise sertifikaadi nõuetest, mis on sätestatud määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikes 1.
- (23) Enne määruse (EL) 2016/429 kohaldamist olid tehistingimustes peetavate lindude näituse jaoks teise liikmesriiki viimist käsitlevad liidu eeskirjad sätestatud direktiivis 92/65/EMÜ.
- (24) Selleks et ennetada loetellu kantud taudide levimise riski seoses tehistingimustes peetavate lindude liikumisega liikmesriikide vahel, on käesolevas määruses asjakohane säilitada liidu eeskirjad teises liikmesriigis näituseks ettenähtud tehistingimustes peetavate lindude liikumise kohta. Lisaks tuleks käesolevas määruses sätestada erisätted selliste röövlindude kohta, kes osalevad teises liikmesriigis toimuvatel röövlindude abil peetavatel näidisjahtidel, ning selliste võistlustuvide kohta, keda viiakse teistesse liikmesriikidesse spordiüritustel osalema.

⁽¹⁰⁾ Komisjoni 21. oktoobri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 1739/2005, milles sätestatakse loomatervishoiu nõuded tsirkusloomade liikumiseks liikmesriikide vahel (ELT L 279, 22.10.2005, lk 47).

⁽¹¹⁾ Komisjoni 28. juuni 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/2035, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses maismaaloomade pidamise ettevõtteid ja haudejaamu ning teatavate peetavate maismaaloomade ja haudemunade jälgitavust käsitlevate eeskirjadega (ELT L 314, 5.12.2019, lk 115).

- (25) Määruse (EL) 2016/429 artikli 144 lõike 1 punktiga a on antud komisjonile õigus teha liikmesriikide vahel liikuvate peetavate maismaaloomade suhtes erandeid loomatervise sertifikaatide nõuetest, mis on sätestatud kõnealuse määruse artikli 143 lõikes 1.
- (26) Praegu on kooskõlas direktiivis 2009/156/EÜ sätestatud hobuslasi käsitlevate eeskirjadega lubatud registreeritud loomade liikumine ilma kaasas oleva loomatervise sertifikaadita selliste liikmesriikide vahel, kes on vastastikku rakendanud alternatiivset kontrollsüsteemi, mis annab loomatervise sertifikaadis sätestatud tagatistega võrdväärsed asjakohased loomatervise tagatised. Käesolevas määruses tuleks sätestada sarnane erand. Selliste loomade liikumiseks tuleks kehtestada eritingimused, sealhulgas sihtliikmesriigi nõusolek.
- (27) Määruse (EL) 2016/429 artikli 144 lõike 1 punktiga c on komisjonile antud õigus sätestada nõuded, mis peavad vastama loomatervise sertifikaatide väljaandmisele muude peetavate maismaaloomade kui kabiloomade, kodulindude ja kinniste ettevõtete jaoks ettenähtud loomade teistesse liikmesriikidesse liikumise suhtes juhtudel, kui loomatervise sertifikaat on kohustuslik, et tagada kõnealuse liikumise vastavus määruse (EL) 2016/429 artiklites 124–142 sätestatud loomatervisenõuetele. Seepärast tuleks käesolevas määruses kehtestada loomatervise sertifitseerimist käsitlevad nõuded, et oleks võimalik viia teistesse liikmesriikidesse tehistingimustes peetavate lindude, meemesilaste, kimalaste (välja arvatud kimalased, kes on pärit kimalasi tootvatest keskkonnast eraldatud heakskiidetud ettevõtetest), esikloomaliste, koerte, kasside, valgetuhkrute või muude kiskjaliste saadetisi.
- (28) Määruse (EL) 2016/429 artikli 164 lõikega 2 on komisjonile antud õigus kehtestada loomatervise sertifitseerimis- ja teavitamisnõuded, milles käsitletakse muude peetavate maismaaloomade kui veiste, lammaste, kitsede, sigade ja hobuslaste ning kodulindude paljundusmaterjali viimist teistesse liikmesriikidesse. Seepärast tuleks käesoleva määrusega kehtestada nõuded selliste loomatervise sertifikaatide väljaandmiseks, mille kohaselt võiks teistesse liikmesriikidesse viia tehistingimustes peetavate lindude haudemunade saadetisi.
- (29) Muude kiskjate kui koerte, kasside ja valgetuhkrute liikumist teistesse liikmesriikidesse tuleks samuti lubada juhtudel, kui kõnealuste kiskjate jaoks puudub päritoluliikmesriigis lubatud marutaudi vastane vaktsiin, ning vaktsineeritakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/82/EÜ⁽¹²⁾ artikli 10 lõikele 1, millega on ette nähtud ravimite kasutamine juhtudel, mida müügiloa tingimused ei hõlma.
- (30) Määruse (EL) 2016/429 artikli 146 lõikes 1 on nõutud, et komisjon kehtestab üksikasjalikud eeskirjad ja lisateabe loomatervise sertifikaatide sisu kohta seoses peetavate maismaaloomade eri liikide ja kategooriate ning liikumise eriliikidega. Sama määruse artikli 162 lõikes 3 on nõutud, et komisjon võtab vastu delegeeritud õigusaktid, milles käsitletakse teavet, mis peab sisalduma loomatervise sertifikaadis haudemunade teistesse liikmesriikidesse viimise korral, võttes arvesse miinimumteavet, mis peab sisalduma loomatervise sertifikaadis vastavalt artikli 162 lõikele 1. Seepärast on vaja kehtestada peetavate maismaaloomade ja haudemunade saadetistega kaasas olevate sertifikaatide sisu nende saadetiste teistesse liikmesriikidesse viimise korral.
- (31) Määruse (EL) 2016/429 artikliga 147 on komisjonile antud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse erimeetmeid, millega tehakse erand ettevõtjate kohustusest või täiendatakse seda kohustust, tagamaks, et loomadega on kaasas kõnealuste peetavate maismaaloomade liikumise eriliike käsitlev loomatervise sertifikaat. Seepärast tuleks käesolevas määruses sätestada eeskirjad kabiloomade ja kodulindude liikumisega seotud loomatervise sertifikaatide väljaandmise kohta ettevõtetes, kus määruse (EL) 2016/429 artiklis 133 sätestatud kogumine toimub enne lõplikku sihtkohta saabumist.
- (32) Selle tagamiseks, et peetavad maismaaloomad, kes on sertifitseeritud kolmandasse riiki eksportimiseks ja keda transporditakse teise liikmesriigi kaudu liidu välispiirile, vastavad liidus liikumise suhtes kehtestatud loomatervisenõuetele, peaksid ettevõtjad tagama, et nende loomadega on kaasas vähemalt sama rangust tõendavad loomatervise sertifikaadid kui selliste peetavate kabiloomade või kodulindude veoks ettenähtud loomatervise sertifikaadid, kes on tapmiseks ette nähtud liikmesriigis, kus asub väljumiskoht.

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/82/EÜ veterinaarravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001, lk 1).

- (33) Määruse (EL) 2016/429 artikli 149 lõikega 4 on antud komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles kehtestatakse eeskirjad seoses veterinaarjärelevalve ametniku tehtava peetavate maismaaloomade eri liikide ja kategooriate dokumentide, identsuse ja füüsiliste kontrollide ja läbivaatustega, et kontrollida vastavust loomatervise nõuetele. Võttes arvesse käesoleva määruse kohaldamisala, mis hõlmab haudemune, tuleb käesolevat määrust kohaldada kõnealuse sätte suhtes, kehtestades selleks vajalikud eeskirjad, sealhulgas selliste kontrollide ja hindamiste tegemise ning veterinaarjärelevalve ametniku poolt enne peetavate maismaaloomade ja haudemunade saadetiste liikumist seda käsitlevate loomatervise sertifikaatide väljaandmise ajavahemike kohta, ning loomatervise sertifikaatide kehtivusaja, sealhulgas selle pikendamise tingimuste kohta.
- (34) Määruse (EL) 2016/429 artiklites 152, 153 ja 163 on nõutud, et ettevõtjad peavad oma päritoluliikmesriigi pädevat asutust eelnevalt teavitama peetavate maismaaloomade ja haudemunade kavandatud teise liikmesriiki liikumisest ning esitama kogu vajaliku teabe, et võimaldada kõnealusel pädeval asutusel teavitada peetavate maismaaloomade ja haudemunade liikumisest sihtliikmesriigi pädevat asutust. Seepärast on vaja käesolevas määruses sätestada üksikasjalikud eeskirjad, milles käsitletakse ettevõtjatepoolse eelneva teavitamise nõudeid, sellistest liikumistest teatamiseks vajalikku teavet ja erakorralisi toiminguid selliseks teavitamiseks.
- (35) Määruse (EL) 2016/429 artikli 153 lõigetes 2 ja 4, artikli 154 lõike 1 punktis c ja artikli 163 lõikes 2 on sätestatud süsteemi TRACES kasutamine teavitamise eesmärgil, kui on kavas peetavate maismaaloomade ja haudemunade saadetiste liikumine teistesse liikmesriikidesse. TRACES on komisjoni otsustes 2003/24/EÜ⁽¹³⁾ ja 2004/292/EÜ⁽¹⁴⁾ sätestatud ühtne veterinaariaalane elektrooniline süsteem. Kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/625⁽¹⁵⁾ artikliga 131 on ette nähtud süsteemi TRACES funktsioone hõlmava ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi (IMSOC) väljatöötamine, tuleks käesolevas määruses süsteemi TRACES asemel osutada pigem IMSOC-le.
- (36) Määruse (EL) 2016/429 artiklis 155 on sätestatud tingimused maismaaloomadest metsloomade viimise kohta ühes liikmesriigis asuvas elupaigast teises liikmesriigis asuvasse elupaika või ettevõttesse. Käesolevas määruses tuleks sellise liikumise suhtes sätestada loomatervise-, sertifitseerimis- ja teavitamisnõuded kooskõlas määruse (EL) 2016/429 artikli 156 lõikes 1 sätestatud volitustega.
- (37) Kooskõlas määruse (EL) 2016/429 kohaldamise kuupäevaga tuleks käesolevat määrust kohaldada alates 21. aprillist 2021,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I OSA

ÜLDEESKIRJAD

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega täiendatakse määruse (EL) 2016/429 artikli 5 lõikes 1 sätestatud eeskirju loomadele või inimestele ülekanduvate loomataudide ennetamise ja tõrje kohta seoses peetavate maismaaloomade, maismaaloomadest metsloomade ja haudemunade liidusisese liikumisega.

⁽¹³⁾ Komisjoni 30. detsembri 2002. aasta otsus 2003/24/EÜ ühtse veterinaariaalase elektroonilise süsteemi väljatöötamise kohta (EÜT L 8, 14.1.2003, lk 44).

⁽¹⁴⁾ Komisjoni 30. märtsi 2004. aasta otsus 2004/292/EÜ TRACES süsteemi kasutuselevõtmise kohta ja otsuse 92/486/EMÜ muutmise kohta (ELT L 94, 31.3.2004, lk 63).

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus) (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1).

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse järgmise suhtes:
 - a) peetavad maismaaloomad ja maismaaloomadest metsloomad ning haudemunad;
 - b) ettevõtted, kus kõnealuseid loomi peetakse ja haudemune säilitatakse või kus neid kogutakse;
 - c) kõnealuseid loomi pidavad ja haudemune säilitavad ettevõtjad;
 - d) peetavaid maismaaloomi ning haudemune transportivad ettevõtjad;
 - e) liikmesriikide pädevad asutused.

2. II osa kohaldatakse peetavate maismaaloomade ja haudemunade vedamise suhtes ainult siis, kui see toimub liikmesriikide vahel, välja arvatud artiklid 4–6 ja artikkel 63, mida kohaldatakse ka peetavate maismaaloomade ja haudemunade liikmesriigisisese vedamise suhtes.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „transpordivahend“ – maantee- või raudteesõiduk, laev või õhusõiduk;
- 2) „konteiner“ – puitpakend, kast, hoiukoht või muu jäik struktuur, mida kasutatakse loomade või munade veoks ja mis ei ole transpordivahend;
- 3) „keskkonnast eraldatud tootmisettevõte“ – ettevõte, mille ehitiste ning rangete bioturvameetmetega on tagatud loomade tootmise isoleeritus ettevõttega seotud ehitistest ja keskkonnast;
- 4) „veis“ – perekonda *Bison*, *Bos* (sh alamperekonda *Bos*, *Bibos*, *Novibos* ja *Poephagus*) või *Bubalus* (sh alamperekonda *Anoa*) kuuluv kabiloom või nende perekondade loomaliikide ristamisel saadud järglane;
- 5) „taudist vaba ettevõte“ – ettevõte, millele on antud delegeeritud määruses (EL) 2020/689 sätestatud nõuetega kooskõlas olev taudivaba staatus;
- 6) „taudivaba staatus“ – taudivaba staatus ühes liikmesriigis või selle tsoonis, mille komisjon on heaks kiitnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artiklile 36;
- 7) „taudi ei ole teadaolevalt esinenud“ – ühtegi ettevõttes peetavat asjaomast liiki looma või loomade rühma ei ole liigitatud kõnealuse taudi kinnitatud juhtumiks, ning igasugune taudikahtluse juhtum on välistatud;
- 8) „tapmiseks ettenähtud loomad“ – peetavad maismaaloomad, keda transporditakse tapamajja otse või pärast kogumise läbimist;
- 9) „heakskiidetud karantiinasutus“ – asutus, mis on heaks kiidetud vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artiklile 14;
- 10) „heakskiidetud likvideerimisprogramm“ – taudilikvideerimisprogramm, mida rakendatakse ühes liikmesriigis või selle tsoonis, mille komisjon on heaks kiitnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 31 lõikele 3;
- 11) „lammas“ – perekonda *Ovis* kuuluv kabiloom või selle perekonna loomaliikide ristamisel saadud järglane;
- 12) „kits“ – perekonda *Capra* kuuluv kabiloom või selle perekonna loomaliikide ristamisel saadud järglane;
- 13) „siga“ – sugukonda *Suidae* kuuluvasse määruse (EL) 2016/429 III lisas loetletud liiki kuuluv kabiloom;

- 14) „hobuslane“ – perekonda *Equus* (sh hobused, eeslid ja sebrad) kuuluv kabjaline või selle perekonna loomaliikide ristamisel saadud järglane;
- 15) „kaamellane“ – sugukonda *Camelidae* kuuluvasse määruse (EL) 2016/429 III lisas loetletud liiki kuuluv kabiloom;
- 16) „hirlane“ – sugukonda *Cervidae* kuuluvasse määruse (EL) 2016/429 III lisas loetletud liiki kuuluv kabiloom;
- 17) „muud peetavad kabiloomad“ – peetavad kabiloomad, välja arvatud veised, lambad, kitsed, sead, hobuslased, kaamellased ja hirlased;
- 18) „siirujate eest kaitstud ettevõtte“ – ettevõtte osa või kõik selle rajatised, mis on kaitstud *Culicoides*’e liiki putukate rünnaku eest asjakohaste füüsiliste ja juhtimisvahendite abil ning mille siirujate eest kaitstud staatuse on pädev asutus andnud vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2020/689 artiklile 44;
- 19) „vektorivaba ajavahemik“ – määratletud piirkonnas *Culicoides*’e liiki putukate mitteaktiivsuse ajavahemik, mis on kindlaks määratud vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 1. peatüki 5. jaole;
- 20) „sugulinnud“ – 72 tunni vanused või vanemad haudemunade tootmiseks mõeldud kodulinnud;
- 21) „produktiivlinnud“ – 72 tunni vanused või vanemad tarbimiseks mõeldud liha, munade või muude toodete tootmiseks või uluklindude varude taastootmiseks kasvatatavad kodulinnud;
- 22) „linnukari“ – kõik ühesuguse tervisestaatusega kodulinnud või tehistingimustes peetavad linnud, keda hoitakse samas ruumis või samas tarandikus ja kes moodustavad ühe epidemioloogilise üksuse; kinniselt peetavate kodulindude puhul hõlmab see kõiki linde, kes jagavad sama õhuruumi.
- 23) „ööpäevased tibud“ – vähem kui 72 tunni vanused kodulinnud;
- 24) „kindlaks määratud patogeenidest vabad munad“ – haudemunad, mis on saadud „kindlaks määratud patogeenidest vabadest kanakarjadest“, nagu on kirjeldatud Euroopa farmakopöas ⁽¹⁶⁾ ja mis on ette nähtud üksnes diagnoosimiseks, uurimistööks või farmaatsias kasutamiseks;
- 25) „registreeritud hobuslane“ –
 - a) liiki *Equus caballus* või *Equus asinus* kuuluv tõupuhas aretusloom, kes on kantud sellise tõuraamatu põhiosasse, mille on avanud määruse (EL) 2016/1012 artikli 4 või 34 kohaselt tunnustatud aretusühing või aretusasutus või vastab sellise tõuraamatu põhiosasse kandmise tingimustele;
 - b) liiki *Equus caballus* kuuluv peetav loom, kelle on registreerinud võistlus- või võidusõiduhobustega tegelev rahvusvaheline liit või organisatsioon otse või siseriikliku alaliidu või filiaali kaudu (edaspidi „registreeritud hobune“);
- 26) „esikloomalised“ – esikloomaliste seltsi liikidesse kuuluvad loomad, välja arvatud inimesed;
- 27) „mesilased“ – liiki *Apis mellifera* kuuluvad loomad;
- 28) „kimalane“ – perekonna *Bombus* liiki kuuluv loom;
- 29) „koer“ – peetav loom liigist *Canis lupus*;
- 30) „kass“ – peetav loom liigist *Felis silvestris*;
- 31) „valgetuhkur“ – peetav loom liigist *Mustela putorius furo*;
- 32) „muud kiskjalised“ – kiskjaliste seltsi liikidesse kuuluvad loomad, välja arvatud koerad, kassid ja valgetuhkrud;
- 33) „rändtsirkus“ – näitus või laad, mis hõlmab loomi või loomade etteasteid ning mis peaks liikuma ühest liikmesriigist teise;
- 34) „loomade etteaste“ – etteaste, mille käigus esinevad loomad, keda peetakse näitusel või laadal osalemiseks, ja mis võib moodustada osa tsirkuseprogrammist;
- 35) „võistlustuvi“ – iga tuvi, keda transporditakse või kavatakse saata oma tuvilast teise liikmesriiki, kus ta vabastatakse, et päritoluliikmesriiki tagasi lennata.

⁽¹⁶⁾ <http://www.edqm.eu> (uusim versioon)

II OSA

PEETAVATE MAISMAALOOMADE JA HAudemUNADE LIIDUSISENE LIIKUMINE

1. PEATÜKK

Peetavate maismaaloomade ja haudemunade liidusisest liikumist käsitlevad üldnõuded

1. jagu

**Euroopa Liidu piires vedamisega seotud taudiennetusmeetmed lisaks määruses
(EL) 2016/429 sätestatud meetmete**

Artikkel 4

Transpordivahendeid käsitlevad üldnõuded

Ettevõtjad, sealhulgas vedajad, tagavad, et peetavate maismaaloomade või haudemunade veoks kasutatavad transpordivahendid, välja arvatud artiklis 6 osutatud maismaaloomade veoks kasutatavad transpordivahendid, on:

- a) konstrueeritud sellisel viisil, et
 - i) loomad või haudemunad ei pääse ega kuku välja;
 - ii) on võimalik loomade pidamise ruumi visuaalne kontroll;
 - iii) välditakse või minimeeritakse loomaväljaheidete, prügi või sööda veokist välja sattumist;
 - iv) kodulindude ja tehistingimustes peetavate lindude puhul välditakse või minimeeritakse sulgede veokist välja sattumist;
- b) puhastatud ja desinfitseeritud võimalikult kiiresti pärast iga loomade, haudemunade või iga objekti vedu, mis kujutab riski loomade tervisele, ning vajaduse korral puhastatud ja desinfitseeritud uuesti ning igal juhul kuivatatud või lastud kuivada enne iga loomade või haudemunade uut laadimist.

Artikkel 5

Peetavate maismaaloomade ja haudemunade transportimiseks kasutatavaid konteinereid käsitlevad nõuded

1. Ettevõtjad, sealhulgas vedajad, peavad tagama, et peetavate maismaaloomade (välja arvatud artiklis 6 osutatud maismaaloomad) ja haudemunade transportimiseks kasutatavad konteinereid:

- a) vastavad artikli 4 punktis a esitatud nõuetele;
- b) sisaldavad ainult sama liigi, kategooria ja tüübi ning sama tervisestaatusega loomi või haudemune;
- c) on
 - i) selleks otstarbeks valmistatud eelnevalt kasutamata ühekordselt kasutatavad konteinereid, mida kasutatakse ainult üks kord ja mis seejärel hävitataksevõi
 - ii) pärast kasutamist puhastatud ja desinfitseeritud ning mida on enne kasutamist kuivatatud või millel on lastud kuivada.

2. Kodulindude ja haudemunade puhul peavad ettevõtjad, sealhulgas vedajad, tagama, et kontaineritel, milles peetavaid kodulinde ja haudemune transpordivahendis veetakse, on järgmised märked:

- a) ühepäevaste tibude ja haudemunade puhul:
 - i) päritoluliikmesriigi nimi;
 - ii) päritoluettevõtte heakskiidu- või registreerimisnumber;

- iii) asjaomane kodulinnuliik,
 - iv) loomade või haudemunade arv;
- b) sugu- ja produktiivlindude puhul päritoluettevõtte heakskiidu- või registreerimisnumber.

3. Artikliga 49 ette nähtud erandi kohaselt transporditavate mesilasemade puhul peavad käitajad, sealhulgas vedajad, tagama, et konteinerid või kogu saadeti on vahetult pärast veterinaarjärelevalve ametniku poolt loomatervise sertifikaatide väljaandmiseks tehtud visuaalset läbivaatust kaetud maksimaalselt 2 mm silmaga tiheda võrguga.

4. Keskkonnast eraldatud tootmisettevõttest pärit kimalaste puhul peavad ettevõtjad, sealhulgas vedajad, tagama, et kimalased on veo ajal isoleeritud eraldi epidemioloogilistes üksustes, iga kimalaspere suletud konteineris, mis on enne kasutamist uus või puhastatud ja desinfitseeritud.

Artikkel 6

Peetavate maismaaloomade ja haudemunade transportimisel kasutatavaid transpordivahendeid ja konteinereid käsitlevatest nõuetest tehtavad erandid

1. Artiklites 4 ja 5 sätestatud nõudeid ei kohaldata, kui transporditakse:
- a) rändtsirkuses või loomade etteastetes osalevaid peetavaid maismaaloomi;
 - b) määruse (EL) 2016/429 I lisa A osas loetellu kantud liikidesse kuuluvaid loomi, kelle arv ületab kõnealuse määruse artikli 246 lõigete 1 ja 2 kohaselt lubatud arvu, kui neid veetakse mittekaubanduslikul eesmärgil;
 - c) määruse (EL) 2016/429 I lisa B osa loetellu kantud liikidesse kuuluvaid loomi, kelle arv mittekaubanduslikul eesmärgil vedamisel ületab kõnealuste liikide puhul sätestatud arvu, kui artikli 246 lõike 3 kohaselt on vastu võetud eeskirjad, millega kehtestatakse asjaomastesse liikidesse kuuluvate lemmikloomade maksimaalne arv.
2. Artikli 4 punktis b ning artikli 5 lõike 1 punktides b ja c sätestatud nõudeid ei kohaldata hobuslaste liikmesriigisisese vedamise suhtes, välja arvatud juhul, kui kõnealused loomad on ette nähtud tapmiseks.
3. Pädev asutus võib otsustada, et artikli 4 punktis b sätestatud nõudeid ei kohaldata:
- a) ettevõtte sees, kui
 - i) transporditud loomi peetakse ettevõttes ja vedu teostab selle ettevõtte käitaja;
- ning
- ii) peetavate maismaaloomade transpordiks kasutatavad transpordivahendid puhastatakse ja desinfitseeritakse enne ettevõttest väljumist;
- või
- b) ettevõtete vahel liikmesriigis, kui
 - i) ettevõtted kuuluvad samasse tarneahelasse;
- ning
- ii) peetavate maismaaloomade transpordiks kasutatavad transpordivahendid puhastatakse ja desinfitseeritakse iga päeva lõpus, kui loomi on transporditud kõnealustes transpordivahendites.
4. Artiklis 4 ning artikli 5 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõudeid ei kohaldata meemesilaste ja kimalaste transpordi suhtes.

2. jagu

Lisanõuded maismaaloomade teistesse liikmesriikidesse viimise kohta seoses vaksineerimisega*Artikkel 7***Nõuded maismaaloomade ja haudemunade teise liikmesriiki viimise kohta seoses A-kategooria taudide vastase vaksineerimisega**

Kui päritoluliikmesriik on kehtestanud vaksineerimise A-kategooria taudi vastu, viivad ettevõtjad maismaaloomad või haudemunad teise liikmesriiki ainult siis, kui kõnealused loomad ja haudemunad vastavad määruse (EL) 2016/429 artikli 47 kohaselt eritingimustele asjaomase A-kategooria taudi ja kõnealuse taudi tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvate loomade kohta.

3. jagu

Lisanõuded tapamajasid käitavatele ettevõtjatele, kes võtavad vastu peetavaid maismaaloomi teistest liikmesriikidest*Artikkel 8***Maksimaalne ajavahemik, mille jooksul teistest liikmesriikidest saadud peetavad kabiloomad ja kodulinnud tuleks tappa**

Tapamajasid käitavad ettevõtjad tagavad, et teisest liikmesriigist saadud peetavad kabiloomad ja kodulinnud tapetakse hiljemalt 72 tunni jooksul pärast tapamajja saabumist.

*Artikkel 9***Täiendavad riskimaandamismeetmed tapamajasid käitavatele ettevõtjatele**

1. Tapamajasid käitavad ettevõtjad tagavad, et lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvad loomad tapetakse hiljemalt 24 tunni jooksul pärast tapamajja saabumist, kui nad on pärit teisest liikmesriigist ega vasta vähemalt ühele järgmistest kriteeriumidest:

- a) nad vastavad vähemalt ühele lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkust käsitlevale nõudele, mis on esitatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3

või

- b) nad vastavad delegeeritud määruses (EL) 2020/689 artikli 43 lõikes 2 osutatud tingimustele, mis on kokku lepitud sihtliikmesriigi pädeva asutusega.

2. Lisaks lõikes 1 sätestatud kriteeriumide täitmisele peavad tapamajasid käitavad ettevõtjad juhul, kui lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvaid loomi veetakse läbi teise liikmesriigi ja nad ei vasta vähemalt ühele artikli 32 lõike 1 punktides a–c või artikli 32 lõikes 2 sätestatud tingimusele, tagama, et sellised loomad tapetakse hiljemalt 24 tunni jooksul pärast tapamajja saabumist.

2. PEATÜKK

Peetavate kabiloomade teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad täiendavad loomatervisenõuded

1. jagu

Veised

Artikkel 10

Peetavate veiste teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad nõuded

1. Ettevõtjad viivad peetavaid veiseid teise liikmesriiki ainult siis, kui täidetud on järgmised nõuded:
 - a) loomad on ettevõttes pidevalt viibinud vähemalt 30 päeva enne lähetamist või sündimist saadik, kui nad on alla 30 päeva vanused, ning sel ajavahemikul ei ole nad olnud kontaktis peetavate veistega, kellel on halvem tervisestaatus või kelle suhtes kohaldatakse loomatervisega seotud põhjustel liikumispiiranguid, või peetavate loomadega, kes on pärit ettevõttest, mis ei vasta punktis b sätestatud nõuetele;
 - b) igat looma, kes siseneb liitu kolmandast riigist või territooriumilt viimase 30 päeva jooksul enne punktis a osutatud loomade lähetamist, ning tuuakse kõnealuste loomade päritoluettevõttesse, peetakse eraldi, et hoida ära nende otsene ja kaudne kokkupuude kõigi teiste loomadega selles ettevõttes;
 - c) loomad on pärit ettevõttest, kus veised on vabad *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i põhjustatud nakkusest ilma vaktsineerimiseta, ning täidetud on üks järgmistest tingimustest:
 - i) ettevõtte asub sellises liikmesriigis või selle tsoonis, kus veiste populatsioon on *Brucella abortus*'e, *Brucella melitensis*'e või *Brucella suis*'i nakkuse suhtes taudiivaba staatusega;või
 - ii) loomadele tehti I lisa 1. osas esitatud diagnostikameetodiga *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i põhjustatud nakkuse suhtes uuring, mille tulemused olid negatiivsed ja mis tehti sellise prooviga, mis võeti viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist ja poeginud emaste puhul vähemalt 30 päeva pärast poegimist;või
 - iii) loomad on alla 12 kuu vanused;või
 - iv) loomad on kastreeritud;
 - d) loomad on pärit ettevõttest, mis on vaba *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusest, ning täidetud on vähemalt üks järgmistest tingimustest:
 - i) ettevõtte asub sellises liikmesriigis või selle tsoonis, mis on *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkuse suhtes taudiivaba staatusega;või
 - ii) loomadele on viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist I lisa 2. osas esitatud diagnostikameetodi abil tehtud *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkuse suhtes uuring, mille tulemused olid negatiivsed;või
 - iii) loomad on alla kuue nädala vanused;
 - e) loomad on pärit ettevõttest, kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudi viirusega nakatumist;

- f) loomad on pärit ettevõttest, mis asub vähemalt 150 km raadiuses ettevõttest, kus viimase kahe aasta jooksul enne lähetamist ei ole teadaolevalt esinenud episootilise hemorraagia viirusega nakatumist kõnealuse taudi tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvatel peetavatel loomadel;
- g) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud kabiloomade põrnatõbe;
- h) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud surrat (*Trypanosoma evansi*), ning juhul, kui nad on pärit ettevõttest, kus on viimase kahe aasta jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud surrat (*Trypanosoma evansi*) ning tabandunud ettevõttes jäid pärast viimast taudipuhangut kehtima liikumiskiirangud kuni
- i) nakatunud loomade eemaldamiseni ettevõttest;
- ning
- ii) ettevõtte ülejäänud loomadele tehti I lisa 3. osas esitatud diagnostikameetodi abil surra (*Trypanosoma evansi*) uuring, mille tulemused olid negatiivsed ja mis põhines proovidel, mis võeti vähemalt kuus kuud pärast nakatunud loomade eemaldamist ettevõttest;
- i) muude loomade kui artikli 11 lõikes 4, artikli 12 lõikes 4 ja artiklis 13 osutatud peetavate veiste puhul vastavad loomad vähemalt ühele lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkust käsitlevale nõudele, mis on esitatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3;
- j) artiklites 32 ja 33 sätestatud tingimused on vajaduse korral täidetud.
2. Lõike 1 sätteid ei kohaldata artiklis 14 osutatud tapmiseks ette nähtud peetavate veiste suhtes.

Artikkel 11

Lisanõuded seoses peetavate veiste viimisega teistesse liikmesriikidesse või nende tsoonidesse, mis on konkreetsete taudide suhtes taudivaba staatusega

1. Ettevõtjad viivad peetavaid veiseid ensootilise leukoosi suhtes taudivaba staatusega teise liikmesriiki või selle tsooni ainult siis, kui kõnealused loomad vastavad artiklis 10 sätestatud nõuetele ja tingimusele, et kas punkti a või punkti b nõuded on täidetud:
- a) loomad on pärit ettevõttest, mis on vaba veiste ensootilise leukoosist;
- või
- b) kui loomad on pärit ettevõttest, kus esines veiste ensootilist leukoosi, ei ole kõnealuses ettevõttes viimase 24 kuu jooksul enne loomade lähetamist teadaolevalt veiste ensootilist leukoosi esinenud ning
- i) kui loomad on üle 24 kuu vanused, on neile I lisa 4. osas esitatud diagnostikameetodi abil tehtud veiste ensootilise leukoosi suhtes seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne
- selliste proovidega, mis võeti kahel korral vähemalt nelja kuu järel ettevõtte muudest veistest eraldi hoitud veistest
- või
- sellise prooviga, mis võeti viimase 30 päeva jooksul enne nende lähetamist, ning kõigile ettevõttes peetavatele üle 24 kuu vanustele veistele tehti I lisa 4. osas esitatud meetodi abil veiste ensootilise leukoosi seroloogiline uuring, mille tulemused olid negatiivsed ja mis põhines proovidel, mis võeti kahel korral vähemalt nelja kuu järel viimase 12 kuu jooksul enne loomade lähetamist
- või
- ii) kui loomad on alla 24 kuu vanused, on nad poeginud emasloomast, kellele on I lisa 4. osas esitatud diagnostikameetodi abil tehtud veiste ensootilise leukoosi suhtes seroloogiline uuring, mille tulemused olid negatiivsed ja mis põhines proovidel, mis võeti kahel korral vähemalt nelja kuu järel viimase 12 kuu jooksul enne loomade lähetamist.

2. Ettevõtjad viivad peetavaid veiseid veiste nakkava rinotrahheiidi / nakkava pustuloosse vulvovaginiidi suhtes taudivaba staatusega teise liikmesriiki või selle tsooni ainult siis, kui kõnealused loomad vastavad artiklis 10 sätestatud nõuetele, neid ei ole veiste nakkava rinotrahheiidi / nakkava pustuloosse vulvovaginiidi vastu vaktsineeritud ja tingimusel, et kas punkti a või punkti b nõuded on täidetud:

a) kui loomad on pärit ettevõttest, mis on vaba veiste infektsioosset rinotrahheidist / nakkavast pustuloosset vulvovaginiidist,

siis

i) ettevõtte asub liikmesriigis või selle tsoonis, mis on veiste infektsioosse rinotrahheiidi / nakkava pustuloosse vulvovaginiidi suhtes taudivaba staatusega;

või

ii) loomad on olnud karantiinis vähemalt 30 päeva enne lähetamist ning neile on I lisa 5. osas esitatud diagnostikameetodi abil tehtud veiste herpesviiruse tüüp 1 (terviklik BoHV-1) vastaste antikehade tuvastamiseks viimase 15 päeva jooksul enne nende lähetamist võetud prooviga seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne;

b) kui loomad on pärit ettevõttest, kus esines veiste infektsioosset rinotrahheiiti / nakkavat pustuloosset vulvovaginiiti, on neid vähemalt 30 päeva enne lähetamist hoitud heakskiidetud karantiiniasutuses ning neile on I lisa 5. osas esitatud diagnostikameetodi abil tehtud veiste herpesviiruse tüüp 1 (terviklik BoHV-1) vastaste antikehade tuvastamiseks karantiini algusest vähemalt 21 päeva jooksul võetud prooviga seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne.

3. Ettevõtjad viivad peetavaid veiseid veiste viirusdiarröa suhtes taudivaba staatusega teise liikmesriiki või selle tsooni ainult siis, kui kõnealused loomad vastavad artiklis 10 sätestatud nõuetele, neid ei ole veiste viirusdiarröa vastu vaktsineeritud ja tingimusel, et kas punkti a või punkti b nõuded täidetud:

a) loomad on pärit ettevõttest, mis on vaba veiste viirusdiarröast;

i) ettevõtte asub kas liikmesriigis või selle tsoonis, mis on veiste viirusdiarröa suhtes taudivaba staatusega või mille suhtes on nelja viimase kuu jooksul enne loomade lähetamist kohaldatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 IV lisa VI osa 1. peatüki 2. jaos punkti 1 alapunkti c alapunktides ii või iii osutatud uuringukorda, mille kohaselt tehtud uuringu tulemused olid negatiivsed;

või

ii) veiste viirusdiarröa viiruse esinemise välistamiseks on loomadele enne nende lähetamist tehtud individuaalne analüüs;

b) kui loomad on pärit ettevõttest, kus esines veiste viirusdiarröa, on neile tehtud I lisa 6. osas esitatud diagnostikameetodi abil veiste viirusdiarröa viiruse antigeeni või genoomi uuring, mille tulemus oli negatiivne, ja

kas

i) loomi on hoitud heakskiidetud karantiiniasutuses vähemalt 21 päeva enne nende lähetamist ja tiinete emasloomade puhul on neile I lisa 6. osas esitatud diagnostikameetodi abil vähemalt 21 päeva pärast karantiini algust võetud proovidega tehtud veiste viirusdiarröa antikehade tuvastamiseks seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne;

või

ii) loomadele on I lisa 6. osas esitatud diagnostikameetodi abil kas enne lähetamist või tiinete emasloomade puhul enne seemendust võetud proovidega tehtud veiste viirusdiarröa antikehade tuvastamiseks seroloogiline uuring, mille tulemus oli positiivne.

4. päritoluliikmesriigi pädev asutus võib erandina artikli 10 lõike 1 punktist i lubada peetavate veiste liikumist, kui need ei vasta vähemalt ühele delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jaos punktides 1–3 esitatud nõuetest, teise liikmesriiki või selle tsooni, mis on lammaste katarralse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatusega, juhul, kui sihtliikmesriik on komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatanud, et selline liikumine on lubatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 artikli 43 lõikes 2 osutatud tingimustel.

5. Lõigete 1–4 sätteid ei kohaldata artiklis 14 osutatud tapmiseks ettenähtud peetavate veiste suhtes.

Artikkel 12

Täiendavad nõuded veiste liikumise kohta teistesse liikmesriikidesse või nende tsoonidesse, kus kohaldatakse heakskiidetud likvideerimisprogramme teatavate taudide suhtes

1. Ettevõtjad viivad peetavaid veiseid ensootilise leukoosi suhtes heakskiidetud likvideerimisprogrammi kohaldavas teise liikmesriiki või selle tsooni ainult siis, kui kõnealused loomad vastavad artiklis 10 sätestatud nõuetele ja tingimusele, et kas punkti a või punkti b nõuded on täidetud:

- a) loomad on pärit ettevõttest, mis on vaba veiste ensootilisest leukoosist

või

- b) kui loomad on pärit ettevõttest, kus esines veiste ensootilist leukoosi, ei ole kõnealuses ettevõttes viimase 24 kuu jooksul enne loomade lähetamist teadaolevalt veiste ensootilise leukoosi esinenud ning

- i) kui loomad on üle 24 kuu vanused, on neile I lisa 4. osas esitatud diagnostikameetodi abil tehtud veiste ensootilise leukoosi suhtes seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne

kas

- selliste proovidega, mis võeti kahel korral vähemalt nelja kuu järel ettevõtte muudest veistest eraldi hoitud veistest;

või

- selliste proovidega, mis võeti viimase 30 päeva jooksul enne nende lähetamist, tingimusele et kõigile ettevõttes peetavatele üle 24 kuu vanustele veistele on I lisa 4. osas esitatud meetodi abil tehtud veiste ensootilise leukoosi seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne ja mis põhines proovidel, mis võeti kahel korral vähemalt nelja kuu järel viimase 12 kuu jooksul enne loomade lähetamist

või

- ii) kui loomad on alla 24 kuu vanused, on nad poeginud emasloomast, kellele on I lisa 4. osas esitatud diagnostikameetodi abil tehtud veiste ensootilise leukoosi suhtes seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne ja mis põhines proovidel, mis võeti kahel korral vähemalt nelja kuu järel viimase 12 kuu jooksul enne loomade lähetamist.

2. Ettevõtjad viivad peetavaid veiseid veiste nakkava rinotraheidi / nakkava pustuloosse vulvovaginiidi suhtes heakskiidetud likvideerimisprogrammi kohaldavas teise liikmesriiki või selle tsooni ainult siis, kui kõnealused loomad vastavad artiklis 10 sätestatud nõuetele ja tingimusele, et kas punkti a või punkti b nõuded on täidetud:

- a) kui loomad on pärit ettevõttest, kus ei esinenud veiste infektsioosset rinotraheidi / nakkavat pustuloosset vulvovaginiiti,

kas

- i) ettevõtte asub liikmesriigis või selle tsoonis, mis on veiste infektsioosse rinotraheidi / nakkava pustuloosse vulvovaginiidi suhtes taudivaba staatusega;

või

- ii) ettevõtte asub liikmesriigis või selle tsoonis, kus kohaldatakse veiste infektsioosse rinotraheidi / nakkava pustuloosse vulvovaginiidi suhtes heakskiidetud likvideerimisprogrammi;

või

- iii) loomad on olnud karantiinis vähemalt 30 päeva enne lähetamist ning neile on I lisa 5. osas esitatud diagnostikameetodi abil tehtud tervikliku BoHV-1 vastaste antikehade tuvastamiseks, või juhul, kui loomad on vaktsineeritud gE-ta vaktsiiniga, BoHV-1 valgu gE vastaste antikehade tuvastamiseks, viimase 15 päeva jooksul enne nende lähetamist võetud prooviga seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne;

või

iv) loomad on ilma muude ettevõtete veistega kokku puutumata suunatud ettevõttesse, kus peetakse veiseid liha tootmiseks, ja kust nad viiakse otse tapamajja;

või

b) kui loomad on pärit ettevõttest, kus esines veiste infektsioosset rinotracheiiti / nakkavat pustuloosset vulvovaginiiti, on neid vähemalt 30 päeva enne lähetamist hoitud heakskiidetud karantiiniasutuses ning neile on I lisa 5. osas esitatud diagnostikameetodi abil tehtud tervikliku BoHV-1 vastaste antikehade tuvastamiseks karantiini algusest vähemalt 21 päeva jooksul võetud prooviga seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne.

3. Ettevõtjad viivad peetavaid veiseid veiste viirusdiarröa suhtes heakskiidetud likvideerimisprogrammi kohaldavasse teise liikmesriiki või selle tsooni ainult siis, kui kõnealused loomad vastavad artiklis 10 sätestatud nõuetele ja tingimusele, et kas punkti a või punkti b nõuded on täidetud:

a) loomad on pärit ettevõttest, mis on vaba veiste viirusdiarröast;

i) ettevõtte asub liikmesriigis või selle tsoonis, mis on veiste viirusdiarröa suhtes taudivaba staatusega;

või

ii) ettevõtte asub liikmesriigis või selle tsoonis, kus kohaldatakse veiste viirusdiarröa suhtes heakskiidetud likvideerimisprogrammi;

või

iii) ettevõtte suhtes on nelja viimase kuu jooksul enne loomade lähetamist kohaldatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 IV lisa VI osa 1. peatüki 2. ja 3. punkti 1 alapunkti c alapunktides ii või iii osutatud uuringukorda, mille kohaselt tehtud uuringu tulemused olid negatiivsed;

või

iv) veiste viirusdiarröa viiruse esinemise välistamiseks on loomadele enne lähetamist tehtud individuaalne analüüs;

või

v) loomad suunatakse muude ettevõtete veistest eraldatuna ettevõttesse, kus peetakse veiseid liha tootmiseks, ja kust nad viiakse otse tapamajja;

b) kui loomad on pärit ettevõttest, kus esines veiste viirusdiarröad, on neile tehtud I lisa 6. osas esitatud diagnostikameetodi abil veiste viirusdiarröa viiruse antigeeni või genoomi uuring, mille tulemus oli negatiivne,

ning

i) loomi on hoitud kas heakskiidetud karantiiniasutuses vähemalt 21 päeva enne nende lähetamist ja tiinete emasloomade puhul neile on I lisa 6. osas esitatud diagnostikameetodi abil vähemalt 21 päeva pärast karantiini algust võetud proovidega tehtud veiste viirusdiarröa antikehade tuvastamiseks seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne;

või

ii) loomadele on I lisa 6. osas esitatud diagnostikameetodi abil kas enne lähetamist või tiinete emasloomade puhul enne seemendust võetud proovidega tehtud veiste viirusdiarröa antikehade tuvastamiseks seroloogiline uuring, mille tulemus oli positiivne.

4. Päritoluliikmesriigi pädev asutus võib erandina artikli 10 lõike 1 punktist i lubada peetavate veiste liikumist, kui need ei vasta vähemalt ühele delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. ja 3. punktides 1–3 esitatud nõuetele, teise liikmesriiki või selle tsooni, kus kohaldatakse lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes heakskiidetud likvideerimisprogrammi, juhul, kui sihtliikmesriik on komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatanud, et selline liikumine on lubatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 artikli 43 lõikes 2 osutatud tingimustel.

5. Lõigete 1–4 sätteid ei kohaldata artiklis 14 osutatud tapmiseks ette nähtud peetavate veiste suhtes.

Artikkel 13

Erandid, mida tehakse peetavate veiste liikumise suhtes teistesse liikmesriikidesse või nende tsoonidesse, millel ei ole taudivaba staatust ja kus lammaste katarralse palaviku viiruse suhtes ei kohaldata heakskiidetud likvideerimisprogrammi

Päritoluliikmesriigi pädev asutus võib erandina artikli 10 lõike 1 punktist i lubada peetavate veiste, kes ei vasta vähemalt ühele delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3 esitatud nõuetest, liikumist teise liikmesriiki või selle tsooni, millel ei ole taudivaba staatust ja kus lammaste katarralse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes ei kohaldata heakskiidetud likvideerimisprogrammi, juhul, kui sihtliikmesriik on komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatanud, et kõnealune liikumine lubatud. Kui sihtliikmesriik kehtestab sellise liikumise suhtes tingimused, siis peavad kõnealused tingimused olema ükskõik millised delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 5–8 osutatud tingimustest.

Artikkel 14

Tapmiseks ettenähtud peetavate veiste teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevatest nõuetest tehtav erand

Erandina artiklites 10, 11 ja 12 sätestatud nõuetest võivad ettevõtjad tapmiseks ette nähtud veiseid viia teise liikmesriiki, kui täidetud on järgmised nõuded:

a) loomad

kas

- i) on pärit ettevõttest, kus veised on vaksineerimisega või ilma selleta vabad *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i põhjustatud nakkusest;

või

- ii) on kastreeritud;

või

- iii) on üle 12 kuu vanused kastreerimata veised ja neile on tehtud I lisa 1. osas esitatud diagnostikameetodi abil *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i põhjustatud nakkuse suhtes uuring, mille tulemused olid negatiivsed ja mis tehti prooviga, mis võeti viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist, ning poeginud emaste puhul vähemalt 30 päeva pärast poegimist;

b) loomad kas

- i) on pärit ettevõttest, mis on vaba *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusest;

või

- ii) on viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist läbinud I lisa 2. osas esitatud diagnostikameetodi abil *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkuse suhtes tehtud uuringu, mille tulemused olid negatiivsed;

c) loomad on pärit ettevõttest, kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudi viirusega nakatumist;

d) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud kabiloomade põrnatõbe;

e) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud lammaste katarralse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkust.

2. jagu

Lambad ja kitsed

Artikkel 15

Peetavate lammaste ja kitsede teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad nõuded

1. Ettevõtjad viivad peetavaid lambaid ja kitsi teise liikmesriiki ainult siis, kui täidetud on järgmised nõuded:
 - a) loomad on ettevõttes pidevalt viibinud vähemalt 30 päeva enne lähetamist või sündimist saadik, kui nad on alla 30 päeva vanused, ning sel ajavahemikul ei ole nad olnud kontaktis peetavate lammaste ega kitsedega, kellel on halvem tervisestaatus või kelle suhtes kohaldatakse loomatervisega seotud põhjustel liikumispõranguid, või peetavate loomadega, kes on pärit ettevõttest, mis ei vasta punktis b sätestatud nõuetele;
 - b) igat looma, kes siseneb liitu kolmandast riigist või territooriumilt viimase 30 päeva jooksul enne punktis a osutatud loomade lähetamist, ning tuuakse kõnealuste loomade päritoluettevõttesse, peetakse eraldi, et hoida ära nende otsene ja kaudne kokkupuude kõigi teiste loomadega selles ettevõttes;
 - c) välja arvatud juhul, kui loomad on viidud vastavalt artiklile 16, on nad on pärit ettevõttest, kus lambad ja kitsed on vabad *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i põhjustatud nakkusest ilma vaksineerimiseta, ning kas
 - i) ettevõtte asub sellises liikmesriigis või selle tsoonis, kus lammaste ja kitsede populatsioon on *Brucella abortus*'e, *Brucella melitensis*'e või *Brucella suis*'i nakkuse suhtes taudivaba staatusega;või
 - ii) loomadele tehti I lisa 1. osas esitatud diagnostikameetodi abil *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i põhjustatud nakkuse suhtes uuring, mille tulemused olid negatiivsed ja mis tehti prooviga, mis võeti viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist ja poeginud emaste puhul vähemalt 30 päeva pärast poegimist;või
 - iii) loomad on alla kuue kuu vanused;või
 - iv) loomad on kastreeritud;
 - d) loomad on pärit ettevõttest, kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudi viirusega nakatumist;
 - e) loomad on pärit ettevõttest, mis asub vähemalt 150 km raadiuses ettevõttest, kus viimase kahe aasta jooksul enne lähetamist ei ole teadaolevalt esinenud episoodilise hemorraagia viirusega nakatumist kõnealuse taudi tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvatel peetavatel loomadega;
 - f) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud kabiloomade põrnatõbe;
 - g) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud surrat (*Trypanosoma evansi*), ning juhul, kui nad on pärit ettevõttest, kus on viimase kahe aasta jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud surrat (*Trypanosoma evansi*) ning tabandunud ettevõttes jäid pärast taudipuhangut kehtima liikumispõrangud kuni
 - i) nakatunud loomade eemaldamiseni ettevõttest;ning
 - ii) ettevõtte ülejäänud loomadele tehti I lisa 3. osas esitatud diagnostikameetodi abil surra (*Trypanosoma evansi*) uuring, mille tulemused olid negatiivsed ja mis põhines proovidel, mis võeti vähemalt kuus kuud pärast nakatunud loomade eemaldamist ettevõttest;

- h) välja arvatud juhul, kui loomad on viidud vastavalt artiklile 17, vastavad nad vähemalt ühele lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkust käsitlevale nõudele, mis on esitatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3;
- i) artiklites 32 ja 33 sätestatud tingimused on vajaduse korral täidetud.

2. Ettevõtjad viivad peetavaid lambaid teise liikmesriiki ainult siis, kui nad vastavad lõikes 1 sätestatud nõuetele, ja nad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 42 päeva jooksul enne loomade lähetamist teadaolevalt esinenud *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkust.

3. Ettevõtjad viivad peetavaid kitsi teise liikmesriiki ainult siis, kui nad vastavad lõikes 1 sätestatud nõuetele, ja on pärit ettevõttest, kus tehti *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkuse seiret selliste kitsede suhtes, keda on ettevõttes peetud vastavalt II lisa 1. osa punktidele 1 ja 2 vähemalt viimase 12 kuu jooksul enne lähetamist, ning sel ajavahemikul

- i) lõike 1 punktis a osutatud ettevõttesse on toodud üksnes kitsed, kes on pärit käesolevas lõikes sätestatud meetmeid kohaldavatest ettevõtetest;
- ii) ettevõttes peetavate kitsede teadaoleva nakatumise korral *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusega on võetud meetmed vastavalt II lisa 1. osa punktile 3).

4. Ettevõtjad viivad kastreerimata isasloomi teise liikmesriiki ainult siis, kui nad vastavad lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetele ning täidetud on järgmised nõuded:

- a) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 12 kuu jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud jäärade epididümiiti (*Brucella ovis*);
- b) loomadele tehti viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist jäärade epididümiidi (*Brucella ovis*) suhtes seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne.

5. Lõigete 1–4 sätteid ei kohaldata artiklis 18 osutatud tapmiseks ette nähtud peetavate lammaste ja kitsede suhtes.

Artikkel 16

Erand, mis tehakse peetavate lammaste ja kitsede liikumise suhtes teistesse liikmesriikidesse või nende tsoonidesse, millel ei ole *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i põhjustatud nakkuse suhtes taudivaba staatust

Erandina artikli 15 lõike 1 punktis c sätestatud nõuetest võivad ettevõtjad viia peetavaid lambaid ja kitsi teise liikmesriiki või selle tsooni, millel ei ole *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i põhjustatud nakkuse suhtes taudivaba staatust seoses lammaste ja kitsedega, kui nad on pärit ettevõttest, mis lammaste ja kitsede vaksineerimisega on vaba *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i põhjustatud nakkusest.

Artikkel 17

Erandid, mida tehakse peetavate lammaste ja kitsede liikumise suhtes teistesse liikmesriikidesse või nende tsoonidesse seoses lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkusega

Päritoluliikmesriigi pädev asutus võib erandina artikli 15 lõike 1 punktist h lubada peetavate lammaste ja kitsede, kes ei vasta vähemalt ühele delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3 esitatud nõuetest, liikumist teise liikmesriiki või selle tsooni,

- a) millel on lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatus või kus kõnealuse taudi suhtes kohaldatakse heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui sihtliikmesriik on komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatanud, et selline liikumine on lubatud tingimustel, millele on osutatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 artikli 43 lõikes 2;

- b) millel ei ole lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatust ja kus kõnealuse taudi suhtes ei kohaldata heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui sihtliikmesriik on teavitanud komisjoni ja teisi liikmesriike, et selline liikumine lubatud. Kui sihtliikmesriik kehtestab sellise liikumise suhtes tingimused, siis peavad kõnealused tingimused olema ükskõik millised delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 5–8 osutatud tingimustest.

Artikkel 18

Tapmiseks ettenähtud peetavate lammaste ja kitsede teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevatest nõuetest tehtav erand

Erandina artiklis 15 sätestatud nõuetest võivad ettevõtjad tapmiseks ette nähtud peetavaid lambaid ja kitsi viia teise liikmesriiki, kui täidetud on järgmised nõuded:

- a) loomad on kas üksikult identifitseeritud vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artiklile 45 või teise võimalusena on nad ettevõttes pidevalt viibinud vähemalt 21 päeva enne lähetamist või alates sünnist saadik, kui nad on alla 21päevased;
- b) loomad
- kas
- i) on pärit ettevõttest, kus lambad ja kitsed on vaktsineerimisega või ilma selleta vabad *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i nakkusest;
- või
- ii) loomad on üle kuue kuu vanused ja neile on tehtud I lisa 1. osas esitatud diagnostikameetodi abil *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i nakkuse suhtes uuring, mille tulemused olid negatiivsed ja mis tehti prooviga, mis võeti viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist ja poeginud emaste puhul vähemalt 30 päeva pärast poegimist;
- või
- iii) on kastreeritud;
- c) loomad on pärit ettevõttest, kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudi viirusega nakatumist;
- d) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud kabiloomade põrnatõbe;
- e) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkust.

3. jagu

Sead

Artikkel 19

Peetavate sigade teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad nõuded

1. Ettevõtjad viivad peetavaid sigu teise liikmesriiki ainult siis, kui täidetud on järgmised nõuded:
- a) loomad on ettevõttes pidevalt viibinud vähemalt 30 päeva enne lähetamist või sünnist saadik, kui nad on alla 30 päeva vanused, ning sel ajavahemikul ei ole nad olnud kontaktis peetavate sigadega, kellel on halvem tervisestaatus või kelle suhtes kohaldatakse loomatervisega seotud põhjustel liikumispiiranguid, või peetavate loomadega, kes on pärit ettevõttest, mis ei vasta punktis b sätestatud nõuetele;
- b) igat looma, kes siseneb liitu kolmandast riigist või territooriumilt viimase 30 päeva jooksul enne punktis a osutatud loomade lähetamist, ning tuuakse kõnealuste loomade päritoluettevõttesse, peetakse eraldi, et hoida ära nende otsene ja kaudne kokkupuude kõigi teiste loomadega selles ettevõttes;

- c) loomad on pärit ettevõttest, kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudi viirusega nakatumist;
- d) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud Aujeszky haiguse viiruse nakkust;
- e) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud kabiloomadel põrnatõbe;
- f) loomad on pärit ettevõttest, kus sigadel ei ole viimase 42 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i nakkust, ning kus vähemalt viimased 12 kuud enne lähetamist

kas

- i) vajaduse korral on kohaldatud bioturva- ja riskimaandamisemeid (sh pidamistingimused ja söötmissüsteemid), et ennetada *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i nakkuse tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvatelt metsloomadelt kõnealuse taudi ülekandumist ettevõttes peetavatele sigadele, ning toodud on üksnes sigu, kes on pärit ettevõtetest, kus kohaldatakse samaväärseid bioturva- ja riskimaandamisemeid;

või

- ii) *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i nakkuse seiret tehti sigadel, keda on peetud ettevõttes vastavalt III lisa punktidele 1 ja 2 vähemalt viimase 12 kuu jooksul enne lähetamist, ning selle ajavahemiku jooksul
 - on sigu toodud ainult alapunktiga i või käesoleva punktiga ettenähtud meetmeid kohaldavatest ettevõtetest punktis a osutatud ettevõttesse;
 - ettevõttes peetavate sigade teadaoleva nakatumises korral *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i nakkusega on meetmed võetud vastavalt III lisa punktile 3.

2. Lõike 1 sätteid ei kohaldata artiklis 21 osutatud tapmiseks ette nähtud peetavate sigade suhtes.

Artikkel 20

Lisanõuded peetavate sigade viimise suhtes teistesse liikmesriikidesse või nende tsoonidesse, millel on Aujeszky haiguse viiruse suhtes taudivaba staatus või kus kõnealuse taudi suhtes kohaldatakse heakskiidetud likvideerimisprogrammi

1. Ettevõtjad viivad peetavaid sigu Aujeszky haiguse viiruse suhtes taudivaba staatusega teise liikmesriiki või selle tsooni juhul, kui kõnealused loomad vastavad artiklis 19 sätestatud nõuetele, ei ole Aujeszky haiguse viirusega nakatumise vastu vaktsineeritud ja tingimused, et kas punkti a või punkti b nõuded on täidetud:

- a) kui loomad on pärit ettevõttest, mis on vaba Aujeszky haiguse viiruse nakkusest,

kas

- i) ettevõtte asub liikmesriigis või selle tsoonis, mis on Aujeszky haiguse viiruse suhtes taudivaba staatusega;

või

- ii) loomadele on I lisa 7. osas esitatud diagnostikameetodi abil tehtud tervikliku Aujeszky haiguse viiruse antikehade tuvastamiseks viimase 15 päeva jooksul enne nende lähetamist võetud prooviga seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne. Alla nelja kuu vanuste sigade puhul, kes on sündinud emasloomadest, keda on vaktsineeritud gE-ta vaktsiiniga, võib Aujeszky haiguse viiruse valguga gE vastaste antikehade tuvastamiseks kasutada I lisa 7. osas esitatud diagnostikameetodit. Uuritavate sigade arv peab olema vähemalt selline, et saadetise 10 %-lise seroloogilise levimusega nakkuse tuvastamise usaldusnivoo on 95 %;

- b) kui loomad on pärit ettevõttest, mis ei ole vaba Aujeszky haiguse viirusega nakatumisest, täidetud on järgmised nõuded:

- i) loomi on hoitud heakskiidetud karantiinasutuses vähemalt 30 päeva;

ning

- ii) loomadele on I lisa 7. osas esitatud diagnostikameetodi abil tehtud tervikliku Aujeszky haiguse viiruse antikehade avastamiseks seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne ja mis põhines proovidel, mis võeti kahel korral vähemalt 30 päeva järel ja viimane proov võeti viimase 15 päeva jooksul enne loomade lähetamist.

2. Ettevõtjad viivad peetavaid sigu Aujeszky haiguse suhtes heakskiidetud likvideerimisprogrammi kohaldavasse teise liikmesriiki või selle tsooni ainult siis, kui kõnealused loomad vastavad artiklis 19 sätestatud nõuetele ja tingimusele, et kas punkti a või punkti b nõuded on täidetud:

- a) kui loomad on pärit ettevõttest, mis on vaba Aujeszky haiguse viiruse nakkusest,

kas

- i) ettevõtte asub liikmesriigis või selle tsoonis, mis on Aujeszky haiguse viiruse nakkuse suhtes taudivaba staatusega;

või

- ii) ettevõtte asub liikmesriigis või selle tsoonis, kus Aujeszky haiguse viiruse nakkuse suhtes kohaldatakse heakskiidetud likvideerimisprogrammi;

või

- iii) loomadele on I lisa 7. osas esitatud diagnostikameetodi abil asjakohasel juhul tehtud tervikliku Aujeszky haiguse viiruse või Aujeszky haiguse viiruse vastaste gE-antikehade tuvastamiseks viimase 15 päeva jooksul enne nende lähetamist võetud prooviga seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne. Uuritavate sigade arv peab olema vähemalt selline, et saadetise 10 %-lise seroloogilise levimusega nakkuse tuvastamise usaldusnivoo on 95 %;

- b) kui loomad on pärit ettevõttest, mis ei ole vaba Aujeszky haiguse viirusega nakkusest, täidetud on järgmised nõuded:

- i) loomi on hoitud heakskiidetud karantiinasutuses vähemalt 30 päeva;

ning

- ii) loomadele on I lisa 7. osas esitatud diagnostikameetodi abil asjakohasel juhul tehtud tervikliku Aujeszky haiguse viiruse või Aujeszky haiguse viiruse vastaste gE-antikehade tuvastamiseks seroloogiline uuring, mille tulemus oli negatiivne ja mis põhines proovidel, mis võeti kahel korral vähemalt 30 päeva järel ja viimane proov võeti viimase 15 päeva jooksul enne loomade lähetamist.

3. Lõigete 1–2 sätteid ei kohaldata artiklis 21 osutatud tapmiseks ette nähtud peetavate sigade suhtes.

Artikkel 21

Tapmiseks ettenähtud peetavate sigade teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevatest nõuetest tehtav erand

1. Erandina artiklis 19 sätestatud nõuetest võivad ettevõtjad tapmiseks ette nähtud peetavaid sigu viia teise liikmesriiki, kui loomad on pärit ettevõttest

- a) kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudiviirusega nakatumist;
- b) kus ei ole viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud kabiloomade põrnatõbe.

2. Ettevõtjad võivad erandina artiklis 20 sätestatud nõuetest viia tapmiseks ette nähtud sigu teise liikmesriiki või selle tsooni, mis on vaba Aujeszky haiguse viiruse nakkusest või kus Aujeszky haiguse viiruse suhtes kohaldatakse heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui loomad vastavad lõikes 1 sätestatud nõuetele ja täidetud on järgmised nõuded:

- a) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud Aujeszky haiguse viiruse nakkust;

- b) loomad viiakse otse sihtliikmesriigi tapamajja ilma kogumiseta kõnealusel liikmesriigis või selle tsoonis või igas läbitavas liikmesriigis või selle tsoonis, mis on vaba Aujeszky haiguse viiruse nakkusest.

4. jagu

Hobuslased

Artikkel 22

Hobuslaste teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad nõuded

1. Ettevõtjad viivad hobuslasi teise liikmesriiki ainult siis, kui täidetud on järgmised nõuded:
- a) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud surrat (*Trypanosoma evansi*), ning juhul, kui nad on pärit ettevõttest, kus on viimase kahe aasta jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud surrat (*Trypanosoma evansi*) ning tabandunud ettevõttes jäi pärast viimast taudipuhangut kehtima liikumispiirang kuni
- i) nakatunud loomade eemaldamiseni ettevõttest;
- ning
- ii) ettevõtte ülejäänud loomadele tehti I lisa 3. osas esitatud diagnostikameetodi abil surra (*Trypanosoma evansi*) uuring, mille tulemus oli negatiivne ja mis põhines proovidel, mis võeti vähemalt kuus kuud pärast viimase nakatunud looma eemaldamist ettevõttest;
- b) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase kuu jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud kargtaudi, ning juhul, kui nad on pärit ettevõttest, kus on viimase kahe aasta jooksul enne lähetamist on teadaolevalt esinenud kargtaudi ning tabandunud ettevõttes jäi pärast viimast taudipuhangut kehtima liikumispiirang kuni
- i) nakatunud loomade surmamise ja hävitamiseni või tapmiseni või nakatunud isased hobuslased kastreeriti,
- ning
- ii) ettevõtte ülejäänud hobuslastele, v.a punktis i osutatud kastreeritud isastele hobuslastele on tehtud I lisa 8 osas esitatud diagnostikameetodi abil kargtaudi uuring, mille tulemus oli negatiivne ja mis põhines proovidel, mis võeti vähemalt kuus kuud pärast punktis i kirjeldatud meetmete lõpuleviimist;
- c) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 90 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud hobuste infektsioosset aneemiat, ning juhul, kui nad on pärit ettevõttest, kus on viimase 12 kuu jooksul enne lähetamist on teadaolevalt esinenud hobuste infektsioosset aneemiat ning tabandunud ettevõttes jäi pärast viimast taudipuhangut kehtima liikumispiirang kuni
- i) nakatunud loomad on hukatud ja hävitatud või tapetud ning ettevõtte on puhastatud ja desinfitseeritud;
- ning
- ii) ettevõtte ülejäänud loomadele on tehtud I lisa 9. osas esitatud diagnostikameetodi abil hobuste infektsioosset aneemia uuring, mille tulemus oli negatiivne ja mis põhines proovidel, mis võeti vähemalt kahel korral vähemalt kolme kuu järel pärast punktis i kirjeldatud meetmete lõpuleviimist;
- d) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase kuu jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud hobuste Venezuela entsefalomüeliiti, või kui nad on pärit ettevõttest, mis asub liikmesriigis või selle tsoonis, kus viimase kahe aasta jooksul on teadaolevalt esinenud hobuste Venezuela entsefalomüeliiti, vastavad nad punkti i ja kas punkti ii või punkti iii tingimustele:
- i) nad on vähemalt 21 päeva jooksul enne lähetamist olnud kliiniliselt terved ning kõigile punktis ii või punktis iii osutatud loomadele, kelle igapäevaselt mõõdetud kehatemperatuur on normaalsest füsioloogilisest vahemikust kõrgem, tehti I lisa 10. osa 1. punkti alapunktis a esitatud diagnostikameetodi abil hobuste Venezuela entsefalomüeliidi uuring, mille tulemused olid negatiivsed;

ning

ii) loomi on peetud vähemalt 21 päeva jooksul siirutajavastase kaitsega karantiinis, ning

kas

- neile on tehtud täielik esmane vaksineerimine hobuste Venezuela entsefalomüeliidi vastu ning neid on vastavalt vaktsiinitootja juhistele uuesti vaksineeritud vähemalt 60 päeva, kuid mitte rohkem kui 12 kuud enne lähetamiskuupäeva;

või

- neile on tehtud I lisa 10. osa 1. punkti alapunktis b esitatud diagnostikameetodi abil hobuste Venezuela entsefalomüeliidi uuring, mille tulemused oli negatiivsed ja mis on tehti vähemalt 14 päeva jooksul pärast karantiini paigutamist võetud prooviga;

iii) loomadele tehti

- I lisa 10. osa 1. punkti alapunktis b esitatud diagnostikameetodi abil hobuste Venezuela entsefalomüeliidi uuring, milles ei sedastatud antikehade tiitri suurenemist ja mis tehti paarisproovidega, mis võeti kahel korral vähemalt 21 päeva järel, kusjuures teine proov võeti 10 päeva jooksul enne lähetamiskuupäeva;

ning

- I lisa 10. osa punktis 2 esitatud diagnostikameetodi abil hobuste Venezuela entsefalomüeliidi viiruse genoomi tuvastamise uuring, mille tulemus oli negatiivne ja mis tehti prooviga, mis võeti 48 tunni jooksul enne lähetamist, ning pärast proovi võtmist on loomi peetud siirutajavastase kaitse all kuni lähetamiseni;

e) loomad on pärit ettevõttest, kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudi viirusega nakatumist;

f) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud kabiloomade põrnatõbe;

g) loomad ei ole punktides a–f osutatud taudide tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvate peetavate loomadega, kes ei vasta punktides a–e osutatud nõuetele, kokku puutunud viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist, ning loomadega, kes ei vasta punktis f esitatud nõudele, viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist.

2. Erandina löike 1 punktides a, b ja c kohaldatakse löike 1 punktides a, b ja c osutatud liikumiskiiranguid vähemalt 30 päeva jooksul pärast löike 1 punktides a, b ja c osutatud vastava taudi tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluva viimase looma hukkamist ja hävitamist või tapmist ning ruumide puhastamist ja desinfitseerimist.

3. Pädeva asutuse taotlusel esitab artiklis 76 osutatud loomatervise sertifikaati taotlev ettevõtja andmed iga ettevõtte kohta, kus viidavaid hobuslasi peeti 30 päeva jooksul enne kavandatud teise liikmesriiki viimist.

5. jagu

Kaamellased

Artikkel 23

Peetavate kaamellaste teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad nõuded

1. Ettevõtjad viivad peetavaid kaamellasi teise liikmesriiki ainult siis, kui täidetud on järgmised nõuded:

a) loomad on ettevõttes pidevalt viibinud vähemalt 30 päeva enne lähetamist või sünnist saadik, kui nad on alla 30 päeva vanused, ning sel ajavahemikul ei ole nad olnud kontaktis peetavate kaamellastega, kellel on halvem tervisestaatus või kelle suhtes kohaldatakse loomatervise seotud põhjustel liikumiskiiranguid, või peetavate loomadega, kes on pärit ettevõttest, mis ei vasta punktis b sätestatud nõuetele;

b) igat looma, kes siseneb liitu kolmandast riigist või territooriumilt viimase 30 päeva jooksul enne punktis a osutatud loomade lähetamist, ning tuuakse kõnealuste loomade päritoluettevõttesse, peetakse eraldi, et hoida ära nende otsene ja kaudne kokkupuude kõigi teiste loomadega selles ettevõttes;

- c) loomad on pärit ettevõttest, kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudi viirusega nakatumist;
- d) loomad on pärit ettevõttest, kus kaamellastel ei ole 42 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i nakkust, ning neile on tehtud I lisa 1. osas esitatud diagnostikameetodi abil *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i nakkuse suhtes uuring, mille tulemus oli negatiivne ja mis tehti sellise prooviga, mis võeti viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist ja poeginud emaste puhul vähemalt 30 päeva pärast poegimist;
- e) loomad on pärit ettevõttest, kus on tehtud *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkuse seiret selliste kaamellaste suhtes, keda on ettevõttes peetud vastavalt II lisa 2. osa punktidele 1 ja 2 vähemalt viimase 12 kuu jooksul enne lähetamist, ning sel ajavahemikul
- i) punktis a osutatud ettevõttesse on toodud üksnes kaamellased, kes on pärit käesolevas lõikes sätestatud meetmeid kohaldavatest ettevõtetest;
- ii) ettevõttes peetavate kaamellaste teadaoleva nakatumise korral *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusega on võetud meetmed vastavalt II lisa 2. osa punktile 3.
- f) kui loomad viiakse liikmesriiki või selle tsooni, kus peetavatel on veiste infektsioosse rinotrahheiidi / nakkava pustuloosse vulvovaginiidi suhtes taudivaba staatus või kus kõnealuse taudi suhtes kohaldatakse veistel heakskiidetud likvideerimisprogrammi, on loomad pärit ettevõttest, kus ei ole kaamellastel teadaolevalt esinenud veiste infektsiooset rinotrahheiiti / nakkavat pustulooset vulvovaginiiti viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist;
- g) loomad on pärit ettevõttest, mille ümber vähemalt 150 km raadiuses ei ole viimase kahe aasta jooksul enne loomade lähetamist üheski ettevõttes teadaolevalt esinenud episootilise hemorraagiaga viiruse nakatumist;
- h) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud kabiloomade põrnatõbe;
- i) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud surrat (*Trypanosoma evansi*), ning juhul, kui nad on pärit ettevõttest, kus on viimase kahe aasta jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud surrat (*Trypanosoma evansi*) ning tabandunud ettevõttes jäi pärast viimast taudipuhangut kehtima liikumispiirang kuni
- i) nakatunud loomade eemaldamiseni ettevõttest;

ning

- ii) ettevõtte ülejäänud loomadele tehti I lisa 3. osas esitatud diagnostikameetodi abil surra (*Trypanosoma evansi*) uuring, mille tulemused olid negatiivsed ja mis põhines proovidel, mis võeti vähemalt kuus kuud pärast nakatunud loomade eemaldamist ettevõttest;
- j) välja arvatud juhul, kui loomad on viidud vastavalt artiklile 24, vastavad nad vähemalt ühele lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkust käsitlevale nõudele, mis on esitatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3;
- k) artiklites 32 ja 33 sätestatud tingimused on vajaduse korral täidetud.
2. Lõike 1 sätteid ei kohaldata artiklis 25 osutatud tapmiseks ette nähtud peetavate kaamellaste suhtes.

Artikkel 24

Erandid, mida tehakse peetavate kaamellaste liikumise suhtes teistesse liikmesriikidesse või nende tsoonidesse seoses lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkusega

Päritoluliikmesriigi pädev asutus võib erandina artikli 23 lõike 1 punktist h lubada peetavate kaamellaste, kes ei vasta vähemalt ühele delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3 esitatud nõuetest, liikumist teise liikmesriiki või selle tsooni

- a) millel on lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatus või kus kõnealuse taudi suhtes kohaldatakse heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui sihtliikmesriik on komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatanud, et selline liikumine on lubatud tingimustel, millele on osutatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 artikli 43 lõikes 2;

- b) millel ei ole lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatust ja kus kõnealuse taudi suhtes ei kohaldata heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui sihtliikmesriik on teavitanud komisjoni ja teisi liikmesriike, et selline liikumine lubatud. Kui sihtliikmesriik kehtestab sellise liikumise suhtes tingimused, siis peavad kõnealused tingimused olema ükskõik millised delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 5–8 osutatud tingimustest.

Artikkel 25

Tapmiseks ettenähtud peetavate kaamellaste teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevatest nõuetest tehtav erand

Erandina artiklis 23 sätestatud nõuetest võivad ettevõtjad tapmiseks ette nähtud peetavaid kaamellasi viia teise liikmesriiki või selle tsooni, kui loomad on pärit ettevõttest

- kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudi viirusega nakatumist;
- kus ei ole viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud kabiloomadel põrnatõbe;
- kus ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkust.

6. jagu

Hirvlased

Artikkel 26

Peetavate hirvlaste teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad nõuded

- Ettevõtjad viivad peetavaid hirvlasi teise liikmesriiki ainult siis, kui täidetud on järgmised nõuded:
 - loomad on ettevõttes pidevalt viibinud vähemalt 30 päeva enne lähetamist või sündimist saadik, kui nad on alla 30 päeva vanused, ning sel ajavahemikul ei ole nad olnud kontaktis peetavate hirvlastega, kellel on halvem tervisestaatus või kelle suhtes kohaldatakse loomaterviseiga seotud põhjustel liikumispiiranguid, või peetavate loomadega, kes on pärit ettevõttest, mis ei vasta punktis b sätestatud nõuetele;
 - igat looma, kes siseneb liitu kolmandast riigist või territooriumilt viimase 30 päeva jooksul enne punktis a osutatud loomade lähetamist, ning tuuakse kõnealuste loomade päritoluettevõttesse, peetakse eraldi, et hoida ära nende otsene ja kaudne kokkupuude kõigi teiste loomadega selles ettevõttes;
 - loomad on pärit ettevõttest, kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudi viirusega nakatumist;
 - loomad on pärit ettevõttest, kus hirvlastel ei ole viimase 42 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i nakkust;
 - loomad on pärit ettevõttest, kus on tehtud *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkuse seiret selliste hirvlaste suhtes, keda on ettevõttes peetud vastavalt II lisa 3. osa punktidele 1 ja 2 vähemalt viimase 12 kuu jooksul enne lähetamist, ning sel ajavahemikul
 - punktis a osutatud ettevõttesse on toodud üksnes hirvlased, kes on pärit käesolevas lõikes sätestatud meetmeid kohaldavatest ettevõtetest;
 - ettevõttes peetavate hirvlaste teadaoleva nakatumise korral *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusega on võetud meetmed vastavalt II lisa 3. osa punktile 3;
 - kui loomad viiakse liikmesriiki või selle tsooni, kus peetavatel on veiste infektsioosse rinotraheiidi / nakkava pustuloosse vulvovaginiidi suhtes taudivaba staatus või kus kõnealuse taudi suhtes kohaldatakse veistel heakskiidetud likvideerimisprogrammi, on loomad pärit ettevõttest, kus ei ole hirvlastel teadaolevalt esinenud veiste infektsioosset rinotraheiti / nakkavat pustuloosset vulvovaginiiti viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist;
 - loomad on pärit ettevõttest, mille ümber vähemalt 150 km raadiuses ei ole viimase kahe aasta jooksul enne loomade lähetamist üheski ettevõttes teadaolevalt esinenud episootilise hemorraagiaga viiruse nakatumist;

- h) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud kabiloomade põrnatõbe;
- i) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud surrat (*Trypanosoma evansi*), ning juhul, kui nad on pärit ettevõttest, kus on viimase kahe aasta jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud surrat (*Trypanosoma evansi*) ning tabandunud ettevõttes jäi pärast viimast taudipuhangut kehtima liikumiskiirang kuni
- i) nakatunud loomade eemaldamiseni ettevõttest;
- ning
- ii) ettevõtte ülejäänud loomadele tehti I lisa 3. osas esitatud diagnostikameetodi abil surra (*Trypanosoma evansi*) uuring, mille tulemused olid negatiivsed ja mis põhines proovidel, mis võeti vähemalt kuus kuud pärast nakatunud loomade eemaldamist ettevõttest;
- j) välja arvatud juhul, kui loomad on viidud vastavalt artiklile 27, vastavad nad vähemalt ühele lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkust käsitlevale nõudele, mis on esitatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3;
- k) artiklites 32 ja 33 sätestatud tingimused on vajaduse korral täidetud.

2. Lõike 1 sätteid ei kohaldata artiklis 28 osutatud tapmiseks ette nähtud peetavate hirvlaste suhtes.

Artikkel 27

Erandid, mida tehakse peetavate hirvlaste liikumise suhtes teistesse liikmesriikidesse või nende tsoonidesse seoses lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkusega

Päritoluliikmesriigi pädev asutus võib erandina artikli 26 lõike 1 punktist h lubada peetavate hirvlaste, kes ei vasta vähemalt ühele delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3 esitatud nõuetest, liikumist teise liikmesriiki või selle tsooni

- a) millel on lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatus või kus kõnealuse taudi suhtes kohaldatakse heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui sihtliikmesriik on komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatanud, et selline liikumine on lubatud tingimustel, millele on osutatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 artikli 43 lõikes 2;
- b) millel ei ole lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatust ja kus kõnealuse taudi suhtes ei kohaldata heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui sihtliikmesriik on teavitanud komisjoni ja teisi liikmesriike, et selline liikumine on lubatud. Kui sihtliikmesriik kehtestab sellise liikumise suhtes tingimused, siis peavad kõnealused tingimused olema ükskõik millised delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 5–8 osutatud tingimustest.

Artikkel 28

Tapmiseks ettenähtud peetavate hirvlaste teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevatest nõuetest tehtav erand

Erandina artiklis 26 sätestatud nõuetest võivad ettevõtjad tapmiseks ette nähtud peetavaid hirvlasi viia teise liikmesriiki või selle tsooni, kus kõnealused loomad on pärit ettevõttest

- a) kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudiviirusega nakatumist;
- b) kus ei ole viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud kabiloomade põrnatõbe;
- c) kus ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkust.

7. jagu

Muud kabiloomad

Artikkel 29

Muude peetavate kabiloomade teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad nõuded

1. Ettevõtjad viivad muid peetavaid kabiloomi teise liikmesriiki ainult siis, kui täidetud on järgmised nõuded:
 - a) loomad on ettevõttes pidevalt viibinud vähemalt 30 päeva enne lähetamist või sünnist saadik, kui nad on alla 30 päeva vanused, ning sel ajavahemikul ei ole nad olnud kontaktis muude peetavate kabiloomadega, kellel on halvem tervisestaatus või kelle suhtes kohaldatakse loomatervisega seotud põhjustel liikumiskiiranguid, või peetavate loomadega, kes on pärit ettevõttest, mis ei vasta punktis b sätestatud nõuetele;
 - b) igat looma, kes siseneb liitu kolmandast riigist või territooriumilt viimase 30 päeva jooksul enne punktis a osutatud loomade lähetamist, ning tuuakse kõnealuste loomade päritoluettevõttesse, peetakse eraldi, et hoida ära nende otsene ja kaudne kokkupuude kõigi teiste loomadega selles ettevõttes;
 - c) marutaudi viiruse nakkuse tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvate muude peetavate kabiloomade puhul on loomad pärit ettevõttest, kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudi viirusega nakatumist;
 - d) *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i nakkuse tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvate muude peetavate kabiloomade puhul on need pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 42 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i nakkust kõnealuse taudi tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvatel peetavatel loomadel;
 - e) *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkuse tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvate muude peetavate kabiloomade puhul on need pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 42 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkust kõnealuse taudi tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvatel peetavatel loomadel;
 - f) episootilise hemorraagia viiruse nakkuse tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvate muude peetavate kabiloomade puhul on loomad pärit ettevõttest, mille ümber vähemalt 150 km raadiuses ei ole viimase kahe aasta jooksul enne loomade lähetamist üheski ettevõttes teadaolevalt esinenud episootilise hemorraagia viirust;
 - g) loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud kabiloomade põrnatõbe;
 - h) surra (*Trypanosoma evansi*) tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvate muude peetavate kabiloomade puhul on loomad pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud surrat (*Trypanosoma evansi*), ning juhul, kui nad on pärit ettevõttest, kus on viimase kahe aasta jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud surrat (*Trypanosoma evansi*) ning tabandunud ettevõttes jäi pärast viimast taudipuhangut kehtima liikumiskiirang kuni
 - i) nakatunud loomade eemaldamiseni ettevõttest;
- ning
 - ii) ettevõtte ülejäänud loomadele tehti I lisa 3. osas esitatud diagnostikameetodi abil surra (*Trypanosoma evansi*) uuring, mille tulemus oli negatiivne ja mis põhines proovidel, mis võeti vähemalt kuus kuud pärast nakatunud loomade eemaldamist ettevõttest;
 - i) lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvate muude peetavate kabiloomade puhul vastavad nad vähemalt ühele lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkust käsitlevale nõudele, mis on esitatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3. Käesolevat punkti ei kohaldata artiklis 30 osutatud muude peetavate kabiloomade suhtes;
 - j) artiklites 32 ja 33 sätestatud tingimused on vajaduse korral täidetud.
2. Lõike 1 sätteid ei kohaldata artiklis 31 osutatud tapmiseks ette nähtud muude peetavate kabiloomade suhtes.

*Artikkel 30***Erand, mida tehakse muude peetavate kabiloomade liikumise suhtes teistesse liikmesriikidesse või nende tsoonidesse seoses lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkusega**

Päritoluliikmesriigi pädev asutus võib erandina artikli 29 lõike 1 punktist i lubada lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvate muude peetavate kabiloomade, kes ei vasta vähemalt ühele delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3 esitatud nõuetest, liikumist teise liikmesriiki või selle tsooni

- a) millel on lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatus või kus kõnealuse taudi suhtes kohaldatakse heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui sihtliikmesriik on komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatanud, et selline liikumine on lubatud tingimustel, millele on osutatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 artikli 43 lõikes 2;
- b) millel ei ole lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatust ja kus kõnealuse taudi suhtes ei kohaldata heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui sihtliikmesriik on teavitanud komisjoni ja teisi liikmesriike, et selline liikumine on lubatud. Kui sihtliikmesriik kehtestab sellise liikumise suhtes tingimused, siis peavad kõnealused tingimused olema ükskõik millised delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 5–8 osutatud tingimustest.

*Artikkel 31***Tapmiseks ettenähtud muude peetavate kabiloomade teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevatest nõuetest tehtav erand**

Erandina artiklis 29 sätestatud nõuetest võivad ettevõtjad tapmiseks ette nähtud muid peetavaid kabiloomi viia teise liikmesriiki või selle tsooni,

- a) kui kõnealused loomad on pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud kabiloomade põrnatõbe;
- b) marutaudi viiruse nakkuse tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvate muude peetavate kabiloomade puhul sel juhul, kui kõnealused loomad on pärit ettevõttest, kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudi viirusega nakatumist;
- c) lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvate muude peetavate kabiloomade puhul sel juhul, kui loomad pärit ettevõttest, kus ei ole viimase 30 päeva jooksul enne väljumist teadaolevalt esinenud lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkust.

8. jagu

Täiendavad loomatervisenõuded seoses lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkusega*Artikkel 32***Bioturvameetmed ja riskimaandamise meetmed seoses vedamisega teise liikmesriiki või selle piirkonda, mis on vaba lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkusest või kus kohaldatakse kõnealuse taudi suhtes heakskiidetud likvideerimisprogrammi**

1. Ettevõtjad veavad lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse korral loetletud liikidesse kuuluvaid peetavaid loomi teise liikmesriiki või selle tsooni ainult siis, kui täidetud on vähemalt üks järgmistest nõuetest:

- a) vedu toimub liikmesriiki või selle tsooni, mis on lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatusega;
 - b) loomad on kaitstud siirutajate rünnakute eest;
ning
 - i) kavandatava teekonna jooksul ei laadita loomi maha pikemaks ajavahemikuks kui üheks päevaks;
- või

- ii) loomad laaditakse maha siirutajate eest kaitstud ettevõttes;
 - või
 - iii) loomad laaditakse maha liikmesriigis või selle tsoonis siirutajatest vaba perioodi vältel;
- c) loomad
- i) on vaktsineeritud lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) kõigi serotüüpide vastu, millest on teatatud läbitavas liikmesriigis või selle tsoonis viimase kahe aasta jooksul, ning loomadel kestab vaktsiini spetsifikatsioonides tagatud immuunsusperiood;
 - või
 - ii) neile on tehtud positiivsete tulemustega seroloogiline uuring, mis võimaldab tuvastada lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) kõigi serotüüpide vastased spetsiifilised antikehad, millest on teatatud läbitavas liikmesriigis või selle tsoonis viimase kahe aasta jooksul enne loomade lähetamist;
- d) loomad on ette nähtud tapmiseks.

2. Erandina lõikest 1 võib päritoluliikmesriigi pädev asutus lubada peetavate loomade liikumise, kui sihtliikmesriigi pädev asutus on komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatanud, et selline liikumine on lubatud tingimustel, millele on osutatud delegeritud määruse (EL) 2020/689 artikli 43 lõikes 2 ja täidetud on üks järgmistest tingimustest:

- a) loomad vastavad sihtkoha pädeva asutuse määratletud loomatervise erinõuetele tagamaks, et enne lähetamist on loomadel piisav immunoloogiline kaitse lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) kõikide selliste serotüüpide suhtes, millest on teatatud läbitavas liikmesriigis või selle tsoonis viimase kahe aasta jooksul enne lähetamist;

või

- b) loomad vastavad käesoleva lõike punktis a või lõike 1 punktis c sätestatud nõuetele tagamaks, et nad on kaitstud lammaste katarraalse palaviku viiruse selliste serotüüpide vastu, millest on teatatud läbitavas liikmesriigis või selle tsoonis kahe viimase aasta jooksul enne lähetamist ja millest ei ole teatatud sama ajavahemiku jooksul sihtliikmesriigis või selle tsoonis.

Artikkel 33

Bioturvameetmed ja riskimaandamisemeetmed seoses vedamisega läbi teise liikmesriigi või selle piirkonda, mis on vaba lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkusest või kus kohaldatakse kõnealuse taudi suhtes heakskiidetud likvideerimisprogrammi

1. Ettevõtjad viivad lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse korral loetletud liikidesse kuuluvaid loomi läbi teise läbitava liikmesriigi või selle tsooni, mis on vaba kõnealusest taudist või kus kohaldatakse selle taudi suhtes heakskiidetud likvideerimisprogrammi, ainult siis, kui täidetud on vähemalt üks järgmistest nõuetest:

- a) loomad vastavad vähemalt ühele delegeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3 esitatud nõuetest;

või

- b) transpordivahend, kuhu loomad on laaditud, oli veo ajal kaitstud siirutajate rünnakute eest;

ning

- i) kavandatava teekonna jooksul ei laadita loomi maha pikemaks ajavahemikuks kui üheks päevaks;

või

- ii) loomad laaditakse maha siirutajate eest kaitstud ettevõttes või siirutajatest vaba perioodi vältel;

2. Erandina lõikest 1 võib päritoluliikmesriigi pädev asutus lubada lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse korral loetletud liikidesse kuuluvate loomade vedu läbi teise läbitava liikmesriigi või selle tsooni, mis on vaba kõnealusest taudist või kus selle taudi suhtes kohaldatakse heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui läbitava liikmesriigi pädev asutus on komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatanud, et selline vedu on lubatud tingimustel, mis on sätestatud delegeritud määruse (EL) 2020/689 artikli 43 lõike 2 punktides a, c ja d.

3. PEATÜKK

Kodulindude ja haudemunade teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad täiendavad loomatervisenõuded

1. jagu

Kodulinnud

Artikkel 34

Sugu- ja produktiivlindude vedu käsitlevad nõuded

1. Ettevõtjad viivad sugu- ja produktiivlinde teise liikmesriiki ainult siis, kui täidetud on järgmised nõuded:
 - a) loomad on alaliselt elanud ühes või mitmes heakskiidetud ettevõttes, kus peetakse kodulinde:
 - i) alates koorumisest:
või
 - ii) vähemalt:
 - 42 päeva enne lähetamist, kui tegemist on sugu- ja produktiivlindudega, keda peetakse tarbimiseks ettenähtud liha või munade tootmiseks;
või
 - 21 päeva enne lähetamist, kui tegemist on produktiivlindudega, keda peetakse uluklinnuvarude taastootmiseks;
 - b) loomad on pärit karjast, kus *Salmonella Pullorum*'i, *S. Gallinarum*'i ja *S. arizonae* nakkus ei ole kinnitust leidnud ning kõnealused loomad on pärit ettevõtetest, kus *Salmonella Pullorum*'i, *S. Gallinarum*'i ja *S. arizonae* nakkuse esinemise kinnitamise korral viimase 12 kuu jooksul enne lähetamist on kohaldatud järgmisi meetmeid:
 - i) nakatunud kari on tapetud või hukatud ja hävitatud;
 - ii) pärast punktis i osutatud nakatunud karja tapmist või hukkamist on ettevõtte puhastatud ja desinfitseeritud;
 - iii) pärast alapunktis ii osutatud puhastamist ja desinfitseerimist on ettevõtte kõigile karjadele *Salmonella Pullorum*'i, *S. Gallinarum*'i ja *S. arizonae* nakkuse suhtes vähemalt 21 päeva järel tehtud kaks negatiivsete tulemustega uuringut vastavalt seireprogrammile, millele on osutatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artikli 8 punktis b;
 - c) loomad on pärit karjast, kus lindude mükoplasmoos (*Mycoplasma gallisepticum*, *M. meleagridis*) ei ole kinnitust leidnud ning kõnealused loomad on pärit ettevõtetest, kus lindude mükoplasmoosi (*Mycoplasma gallisepticum*, *M. meleagridis*) kinnitatud esinemise korral viimase 12 kuu jooksul enne lähetamist on kohaldatud järgmisi meetmeid:
kas
 - i) nakatunud karjale lindude mükoplasmoosi (*Mycoplasma gallisepticum* ja *M. meleagridis*) suhtes vastavalt seireprogrammile, millele on osutatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artikli 8 punktis b, vähemalt 60 päeva järel tehtud kahe uuringu tulemused kogu karja puhul on olnud negatiivsed;
või
 - ii) nakatunud kari tapeti või surmati ja hävitati, ettevõtte puhastati ja desinfitseeriti ning pärast puhastamist ja desinfitseerimist on ettevõtte kõigile karjadele lindude mükoplasmoosi (*Mycoplasma gallisepticum* ja *M. meleagridis*) suhtes vastavalt seireprogrammile, millele on osutatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artikli 8 punktis b, vähemalt 21 päeva järel tehtud kahe uuringu tulemused on olnud negatiivsed;
 - d) loomad on pärit karjadest, millel ei ole asjaomaste liikide korral loetellu kantud haiguste kliinilisi tunnuseid ega kahtlust;

- e) delegeeritud määruse (EL) 2020/689 artikli 3 lõike 1 punktis a ja punkti b alapunktis ii sätestatud seirega ei ole päritolukarjas viimase 21 päeva jooksul enne lähetamist tuvastatud lindude madala patogeensusega gripi viiruste nakkuse ühtegi kinnitatud juhtumit;
 - f) uluklinnuvarude taastootmiseks ettenähtud produktiivlindude puhul ei ole loomad viimase 21 päeva jooksul enne lähetamist puutunud kokku lindudega, kellel on halvem tervisestaatus;
 - g) partide ja hanede puhul on loomadele tehtud IV lisa kohane kõrge patogeensusega linnugripi uuring, mille tulemused olid negatiivsed;
 - h) artiklites 41 ja 42 sätestatud vaktsineerimisega seotud asjakohased nõuded kodulindude erikategooria suhtes.
2. Lõike 1 sätteid ei kohaldata vähem kui 20 kodulinnuisendi, kelle hulka ei kuulu silerinnalised linnud, artikli 37 kohase liikumise suhtes.

Artikkel 35

Tapmiseks ettenähtud kodulindude vedu käsitlevad nõuded

1. Ettevõtjad viivad sugu- ja produktiivlinde teise liikmesriiki ainult siis, kui täidetud on järgmised nõuded:
- a) loomad on järjepidevalt viibinud heakskiidetud ettevõttes, kus peetakse kodulinde:
 - i) alates koorumisest;
 - või
 - ii) vähemalt viimased 21 päeva enne lähetamist;
 - b) loomad on pärit karjadest, millel ei ole asjaomaste liikide korral loetellu kantud haiguste kliinilisi tunnuseid ega kahtlust;
 - c) artiklites 41 ja 42 sätestatud vaktsineerimisega seotud asjakohased nõuded kodulindude erikategooria suhtes.
2. Lõike 1 sätteid ei kohaldata vähem kui 20 kodulinnuisendi, kelle hulka ei kuulu silerinnalised linnud, artikli 37 kohase liikumise suhtes.

Artikkel 36

Ööpäevaste tibude viimist käsitlevad nõuded

1. Ettevõtjad viivad ööpäevaseid tibusid teise liikmesriiki ainult siis, kui on täidetud järgmised nõuded:
- a) loomad on pärit heakskiidetud haudejaamast;
 - b) loomad on koorunud haudemunadest, mis:
 - i) vastavad artikli 38 nõuetele ja on pärit karjadest, mille suhtes on tehtud kontroll vastavalt artikli 91 lõike 1 punktile f ja artikli 91 lõike 2 punktile f;
 - või
 - ii) on liitu sisse toodud kolmandast riigist või territooriumilt või selle tsoonist;
 - c) vastavad artiklites 41 ja 42 sätestatud vaktsineerimisega seotud asjakohastele nõuetele kodulindude erikategooria suhtes.
2. Selliste ööpäevaste tibude puhul, kes on koorunud kolmandast riigist või territooriumilt või selle tsoonist liitu sisse toodud haudemunadest, teavitab kõnealuste ühepäevaste tibude päritoluliikmesriigi pädev asutus kavandatud sihtkoha liikmesriigi pädevat asutust, et haudemunad on kolmandast riigist liitu sisse toodud.
3. Lõigete 1 ja 2 sätteid ei kohaldata vähem kui 20 kodulinnuisendi, kelle hulka ei kuulu silerinnalised linnud, karja artikli 37 kohase liikumise suhtes.

Artikkel 37

Vähem kui 20 kodulinnuisendi, kelle hulka ei kuulu silerinnalised linnud, viimist käsitlevatest nõuetest tehtav erand

Erandina artiklites 34, 35 ja 36 sätestatud nõuetest võivad ettevõtjad vähem kui 20 kodulinnuisendit, kelle hulka ei kuulu silerinnalised linnud, viia teise liikmesriiki, kui täidetud on järgmised nõuded:

- a) loomad on pärit karjadest, mis on alates koorumisest või vähemalt 21 päeva jooksul enne lähetamist järjepidevalt viibinud ühes registreeritud ettevõttes;
- b) loomad on pärit karjadest, millel ei ole asjaomaste liikide korral loetellu kantud haiguste kliinilisi tunnuseid ega kahtlust;
- c) delegeeritud määruse (EL) 2020/689 artikli 3 lõike 1 punktis a ja punkti b alapunktis ii sätestatud seirega ei ole päritolukarjas viimase 21 päeva jooksul enne lähetamist tuvastatud lindude madala patogeensusega gripi viiruste nakkuse ühtegi kinnitatud juhtumit;
- d) loomad ei ole viimase 21 päeva jooksul enne lähetamist puutunud kokku äsja saabunud kodulindudega või lindudega, kellel on halvem tervisestaatus;
- e) partide ja hanede (v.a tapmiseks ettenähtud pardid ja haned) puhul on loomadele tehtud IV lisa kohane kõrge patogeensusega linnugripi uuring, mille tulemused olid negatiivsed;
- f) loomadele on vastavalt V lisale tehtud *Salmonella Pullorum*'i, *S. Gallinarum*'i ja *S. arizonae* nakkuse ning lindude mükoplasmoosi (*Mycoplasma gallisepticum* ja *M. meleagridis*) suhtes uuring, mille tulemused olid negatiivsed;
- g) loomad vastavad artiklites 41 ja 42 sätestatud vaktsineerimisega seotud asjakohastele nõuetele kodulindude erikategooria suhtes.

2. jagu

Kodulindude haudemunad

Artikkel 38

Kodulindude haudemunade viimist käsitlevad nõuded

Ettevõtjad viivad kodulindude haudemune teise liikmesriiki ainult siis, kui kõnealused munad vastavad järgmistele nõuetele:

- a) need on pärit heakskiidetud ettevõtetest;
- b) need on pärit karjadest, mille linnud on alates koorumisest või vähemalt 42 päeva jooksul enne munade kogumist järjepidevalt viibinud ühes või mitmes kodulinde pidavas heakskiidetud ettevõttes;
- c) need on pärit loomadelt, kes vastavad artikli 34 lõike 1 punktides b, c ja d sätestatud nõuetele;
- d) need on üksikult märgistatud päritolukarja ettevõtte heakskiidunumbriga, millele on osutatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artikli 21 punktis a;
- e) need on desinfitseeritud;
- f) need vastavad artiklites 41 ja 42 sätestatud vaktsineerimisega seotud asjakohastele nõuetele.

Artikkel 39

Kodulindude vähem kui 20 haudemuna, mis ei hõlma silerinnaliste lindude haudemune, viimist käsitlevatest nõuetest tehtav erand

Erandina artiklis 38 sätestatud nõuetest võivad ettevõtjad kodulindude vähem kui 20 haudemuna, mis ei hõlma silerinnaliste lindude haudemune, viia teise liikmesriiki, kui kõnealused munad vastavad järgmistele nõuetele:

- a) need on pärit registreeritud ettevõtetest;
- b) need on pärit linnukarjadest:
 - i) mille linnud alates koorumisest või vähemalt 21 päeva jooksul enne munade kogumist on järjepidevalt viibinud registreeritud ettevõttes;
 - ii) neil ei ole asjaomaste liikide korral loetellu kantud haiguste kliinilisi tunnuseid ega kahtlust;
 - iii) neile on vastavalt V lisale tehtud *Salmonella Pullorum*'i, *S. Gallinarum*'i ja *S. arizonae* nakkuse ning lindude mükoplasmoosi (*Mycoplasma gallisepticum* ja *M. meleagridis*) suhtes uuring, mille tulemused olid negatiivsed;
- c) need vastavad artiklites 41 ja 42 sätestatud vaktsineerimisega seotud asjaomastele nõuetele.

*Artikkel 40***Määratletud patogeenvabade munade viimist käsitlevatest nõuetest tehtav erand**

Erandina artiklis 38 sätestatud nõuetest viivad ettevõtjad määratletud patogeenvabasid mune teise liikmesriiki ainult siis, kui kõnealused munad vastavad järgmistele nõuetele:

- a) need on pärit heakskiidetud ettevõttest, kus peetakse kodulinde;
- b) need on pärit karjadest, mis on vabad määratletud patogeenidest, nagu on kirjeldatud Euroopa farmakopöas, ning kõikide selle eristaatuse jaoks nõutavate uuringute ja kliiniliste läbivaatuste tulemused on olnud soodsad;
- c) need on üksikult märgistatud päritolukarja ettevõtte heakskiidunumbri, millele on osutatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artikli 21 punktis a.

3. jagu

Vaktsineerimist käsitlevad nõuded*Artikkel 41***Nõuded, milles käsitletakse Newcastle'i haiguse viiruse nakkuse vastast vaktsineerimist**

Kui kodulinde, kodulindude haudemune või haudemunade või ööpäevaste tibude päritolukarju on vaktsineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu muude vaktsiinide kui inaktiveeritud vaktsiinidega, peavad manustatud vaktsiinid vastama VI lisas esitatud kriteeriumidele.

4. jagu

Eritingimused seoses liikumisega liikmesriikidesse või nende tsoonidesse, mis on Newcastle'i haiguse viiruse nakkuse suhtes taudivaba staatusega ilma vaktsineerimiseta*Artikkel 42***Lisanõuded kodulindude ja kodulindude haudemunade liikumise kohta liikmesriiki või selle piirkonda, mis on Newcastle'i haiguse viiruse nakkuse suhtes taudivaba staatusega ilma vaktsineerimiseta**

Ettevõtjad viivad kodulinde ja kodulindude haudemune ühest liikmesriigist või selle tsoonist, millel ei ole Newcastle'i haiguse viiruse nakkuse suhtes taudivaba staatust ilma vaktsineerimiseta, liikmesriiki või tsooni, mis on Newcastle'i haiguse viiruse nakkuse suhtes taudivaba staatusega ilma vaktsineerimiseta, ainult siis, kui kõnealused loomad ja haudemunad lisaks 1.–3. jaos esitatud konkreetset kaupa käsitlevatele nõuetele vastavad Newcastle'i haiguse viiruse nakkuse suhtes järgmistele nõuetele:

- a) sugu- ja produktiivlinnud:
 - i) ei ole vaktsineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu;
 - ii) on 14 päeva enne lähetamist olnud isoleeritud kas päritoluettevõttes veterinaarjärelevalve ametniku järelevalve all või heakskiidetud karantiiniasutuses, kus:
 - kodulinnud ei ole vaktsineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu viimase 21 päeva jooksul enne lähetamist;
 - viimase 21 päeva jooksul enne lähetamist ei ole sisse toodud muid linde;
 - karantiiniasutuses ei ole toimunud vaktsineerimist;
 - iii) on viimase 14 päeva jooksul enne lähetamist läbinud seroloogilised uuringud Newcastle'i haiguse viiruse vastaste antikehade tuvastamiseks, mis tehti vereproovidega tasemel, mis annab 95 % kindluse nakkuse tuvastamiseks 5 % levimuse korral, ja mille tulemused olid negatiivsed;

- b) tapmiseks ettenähtud kodulindude puhul on need loomad pärit karjadest:
- i) mida ei ole viimase 14 päeva jooksul enne lähetamist vaksineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu ning Newcastle'i haiguse viiruse vastaste antikehade tuvastamiseks tehtud, negatiivsed tulemused andnud seroloogilised uuringud tehti vereproovidega tasemel, mis annab 95 % kindluse nakkuse tuvastamiseks 5 % levimuse korral;
- või
- ii) mida on viimase 14 päeva jooksul enne lähetamist vaksineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu ning Newcastle'i haiguse viiruse esinemise tuvastamiseks tehtud, negatiivsed tulemused andnud uuring tehti tasemel, mis annab 95 % kindluse nakkuse tuvastamiseks 5 % levimuse korral;
- c) ööpäevased tibud:
- i) ei ole vaksineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu;
 - ii) on pärit punktis d sätestatud tingimustele vastavatest haudemunadest;
 - iii) on pärit haudejaamast, kus töömeetoditega on tagatud, et selliseid haudemune inkubeeritakse täiesti eri aegadel ja kohtades, kui neid haudemune, mis ei vasta punktis d sätestatud tingimustele;
- d) kodulindude haudemunad:
- i) ei ole vaksineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu;
 - ii) on pärit linnukarjadest, mis:
 - kas
 - ei ole vaksineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu;
- või
- on vaksineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu inaktiveeritud vaktsiinidega;
- või
- on vaksineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu elusvaktsiinidega, mis vastavad VI lisas sätestatud kriteeriumidele, ning vaksineerimine on toimunud vähemalt 30 päeva enne haudemunade kogumist.

4. PEATÜKK

Peetavate kabiloomade ja kodulindude kogumine

Artikkel 43

Peetavate kabiloomade ja kodulindude kogumise erieeskirjad

1. Peetavate kabiloomade ja kodulindude päritoluettevõttest sihtliikmesriigi ettevõttesse viimise ajal peavad käitajad tagama, et loomi ei ole rohkem kui kolm korda kogutud ning et kõnealused kogumised toimuvad kogumise jaoks heakskiidetud ettevõtetes või artikli 44 kohaselt transpordivahendis järgmistel tingimustel:
 - a) kõik nimetatud kogumistega hõlmatud peetavad kabiloomad ja kodulinnud viiakse teise liikmesriigi lõppsihtkohta hiljemalt 20 päeva jooksul pärast päritoluettevõttest lahkumise kuupäeva;
 - b) ajavahemik, mis jääb iga peetava kabilooma ja kodulinnu päritoluettevõttest lähetamise kuupäeva ja päritoluliikmesriigis kogumisteks heakskiidetud ettevõttest lähetamise kuupäeva vahele, ei tohi olla pikem kui 14 päeva.
2. Pädeva asutuse taotlusel peab määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõike 1 täitmiseks loomatervise sertifikaati taotlenud ettevõtja esitama saadetist moodustavate loomade varasemad liikumisandmed (sh kõik kogumised) nende päritoluettevõttest lähetamisest alates.
3. Erandina lõike 1 punktist a võib loomade veeteid/meritsi toimuva transpordi puhul lõike 1 punktis a sätestatud 20-päevast ajavahemikku veeteid/meritsi toimuva teekonna kestuse võrra pikendada.

*Artikkel 44***Transpordivahendis toimuva kogumise erieeskirjad**

Selliste ettevõtete käitajad, kus peetakse kabiloomi või kodulinde, kes on ette nähtud kogumiseks transpordivahendis enne teise liikmesriiki viimist, tagavad, et laadimine teostatakse ettevõttes ilma transpordivahendi sisenemiseta hoonesse, kus loomi peetakse.

*Artikkel 45***Üksikasjalikud eeskirjad kogumise bioturvameetmete kohta**

1. Kogumiseks heakskiidetud ettevõtete käitajad tagavad, et
 - a) ettevõtte või ettevõttes asuvad epidemioloogiliselt eraldi asuvad loomade pidamisruumid tehakse loomadest tühjaks ning neid puhastatakse ja desinfitseeritakse korrapärase ajavahemike järel, mis ei ületa 14 päevast katkematut kasutamist;
 - b) enne ettevõttest lahkumist desinfitseeritakse sellise transpordivahendi rehvid, millest loomad on maha laaditud või millesse nad on peale laaditud.
2. Ettevõtjad, kes koguvad peetavaid kabiloomi või kodulinde transpordivahendis, tagavad, et transpordivahendi rehvid desinfitseeritakse enne päritoluettevõttest lahkumist.

*Artikkel 46***Näitusteks, spordi-, kultuuri- ja muudeks sarnasteks üritusteks ettenähtud kabiloomade lähetamist käsitlevatest nõuetest tehtavad erandid**

1. Määruse (EL) 2016/429 artiklites 126 lõikes 2 ja artikli 134 punktis b ning käesoleva määruse artiklites 43, 44 ja 45 sätestatud tingimusi ei kohaldata peetavate kabiloomade teise liikmesriiki lähetamise suhtes, selleks et osaleda näitustel, spordi-, kultuuri- ja muudel sarnastel üritustel.
2. Määruse (EL) 2016/429 artikli 133 lõike 2 teises lõigus osutatud liikmesriigi luba ei nõuta, kui individuaalselt sertifitseeritud registreeritud hobuslaste teise liikmesriiki vedamise puhul kasutatakse ühist transpordivahendit loomade osalemiseks lõikes 1 osutatud tegevustes.

*5. PEATÜKK***Nõuded muude peetavate maismaaloomade kui peetavate kabiloomade ja kodulindude lähetamise ning tehistingimustes peetavate lindude haudemunade viimise kohta teistesse liikmesriikidesse**

1. jagu

Esikloomalised*Artikkel 47***Esikloomaliste teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad nõuded**

Ettevõtjad viivad esikloomalised teise liikmesriiki ainult siis, kui loomad

kas

1. on hoitud suletud ettevõttes ja viiakse sihtliikmesriigis asuvasse suletud ettevõttesse vastavalt artikli 64 lõikes 1 sätestatud nõuetele;

või

2. on pärit muust ettevõttest kui suletud ettevõtte ja viiakse sihtliikmesriigis asuvasse suletud ettevõttesse vastavalt artikli 63 lõike 2 punktis b sätestatud nõuetele.

2. jagu

Mesilased ja kimalased

Artikkel 48

Mesilaste ja kimalaste teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad nõuded

Ettevõtjad viivad mesilasi nende elutsükli igas etapis (sh mesilaste haue) teistesse liikmesriikidesse ainult siis, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) loomad ja päritolutarud ei näita Ameerika haudemädaniku ega väikese tarumardika (*Aethina tumida*) või *Tropilaelaps* spp. põhjustatud nakkuse tunnuseid;
- b) nad on pärit mesilast, mille ümber raadiusega vähemalt:
 - i) 3 km raadiuses ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud ameerika haudemädanikku, ning mille suhtes ei ole kehtestatud piirangut ameerika haudemädaniku puhangu tõttu;
 - ii) 100 km raadiuses ei ole teadaolevalt esinenud väikese tarumardika (*Aethina tumida*) põhjustatud nakkust, ning mille suhtes ei ole kehtestatud piirangut väikese tarumardika (*Aethina tumida*) põhjustatud nakkuse kahtluse või nakkuse kinnitatud esinemise tõttu, välja arvatud juhul, kui artikliga 49 on kehtestatud erand;
 - iii) 100 km raadiuses ei ole teadaolevalt esinenud mesilastel *Tropilaelaps* spp. põhjustatud nakkust, ning mille suhtes ei ole kehtestatud piirangut mesilastel *Tropilaelaps* spp. põhjustatud nakkuse kahtluse või nakkuse kinnitatud esinemise tõttu.

Artikkel 49

Mesilasemade teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevatest nõuetest tehtav erand

Erandina artikli 48 punkti b alapunktist ii võivad ettevõtjad viia mesilasemasid, kui need loomad vastavad artikli 48 punkti a, punkti b alapunktide i ja iii nõuetele ning järgmistele nõuetele:

- a) päritolumesilas ei ole teadaolevalt esinenud väikese tarumardika (*Aethina tumida*) põhjustatud nakkust, ning kõnealune mesila asub vähemalt 30 km kaugusel pädeva asutuse poolt kehtestatud vähemalt 20 km raadiusega kaitsetsoonist väikese tarumardika (*Aethina tumida*) põhjustatud nakkuse kinnitatud esinemiskoha ümber;
- b) päritolumesila ei asu piirangutsoonis, mille suhtes on liidus kehtestatud kaitsemeetmed väikese tarumardika (*Aethina tumida*) põhjustatud nakkuse kinnitatud esinemise tõttu;
- c) päritolumesila asub piirkonnas, kus on pooleli pädeva asutuse tehtav iga-aastane seire väikese tarumardika (*Aethina tumida*) põhjustatud nakkuse tuvastamiseks, et tagada väikese tarumardika (*Aethina tumida*) põhjustatud nakkuse tuvastamise usaldusnivoo vähemalt 95 %, kui vähemalt 2 % mesilastest on nakatunud;
- d) pädev asutus teeb tootmishooaja igal kuul päritolumesilas negatiivsete tulemustega kontrolli, et tagada väikese tarumardika (*Aethina tumida*) põhjustatud nakkuse tuvastamise usaldusnivoo vähemalt 95 %, kui vähemalt 2 % mesilastest on nakatunud;
- e) nad on saatepuurides koos maksimaalselt 20 saatemesilasega;

Artikkel 50

Mesilaste teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad lisanõuded varroosi (*Varroa* spp.) puhul

Ettevõtjad viivad mesilasi nende elutsükli igas etapis (sh mesilashaue) varroosi (*Varroa* spp.) suhtes taudivaba staatusega teise liikmesriiki või selle tsoonis ainult siis, kui loomad vastavad artikli 48 sätestatud nõuetele ja kui on täidetud järgmised nõuded:

- a) nad on pärit liikmesriigist või selle tsoonist, millel on varroosi (*Varroa* spp.) suhtes taudivaba staatus;
- b) vedamise ajal on nad kaitstud varroosiga (*Varroa* spp.) nakatumise eest.

Artikkel 51

Kimalaste teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad nõuded

Ettevõtjad viivad kimalasi teise liikmesriiki ainult siis, kui on täidetud järgmised nõuded:

- a) neil ei ole väikese tarumardika (*Aethina tumida*) põhjustatud nakkuse tunnuseid;
- b) nad on pärit ettevõttest, mille ümber 100 km raadiuses ei ole teadolevalt esinenud väikese tarumardika (*Aethina tumida*) põhjustatud nakkust, ning mille suhtes ei ole kehtestatud piirangut väikese tarumardika (*Aethina tumida*) põhjustatud nakkuse kahtluse või nakkuse kinnitatud esinemise tõttu. Neid nõudeid ei kohaldata artikli 52 kohaselt veetavate, keskkonnast eraldatud ettevõtetest pärit kimalaste suhtes.

Artikkel 52

Keskkonnast eraldatud, kimalasi tootvatest ettevõtetest pärit kimalaste viimist käsitlevatest nõuetest tehtav erand

Erandina artikli 51 punktist b võivad ettevõtjad viia keskkonnast eraldatud, kimalasi tootvatest ettevõtetest pärit kimalasi teistesse liikmesriikidesse, kui loomad vastavad artikli 51 punktile a ja tingimusele, et täidetud on järgmised nõuded:

- a) neid on peetud eraldi epidemioloogilistes üksustes, iga kimalaspere suletud konteineris, mis on enne kasutamist uus või puhastatud ja desinfitseeritud;
- b) epidemioloogilise üksuse suhtes vastavalt kirjalikule standardsele töökorrale tehtud korrapäraste uuringutega ei ole epidemioloogilises üksuses väikese tarumardika (*Aethina tumida*) põhjustatud nakkust tuvastatud.

3. jagu

Koerad, kassid ja valgetuhkrud

Artikkel 53

Koerte, kasside ja valgetuhkrute teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad nõuded

Ettevõtjad viivad koerad, kassid ja valgetuhkrud teise liikmesriiki ainult siis, kui täidetud on järgmised nõuded:

- a) loomad on üksikult identifitseeritud:
kas
 - i) vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artiklile 70;või
 - ii) selgelt loetava tätoveeringuga, mida kohaldati enne 3. juulit 2011;
- b) loomadega on kaasas individuaalne identifitseerimisdokument, mis on ette nähtud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artikliga 71, milles on dokumenteeritud, et
 - i) identifitseeritud loom on pärit ettevõttest, kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudi viirusega nakatumist, ning kes on saanud täieliku esmase marutaudivastase vaktsineerimise vähemalt 21 päeva enne vedu või on marutaudi vastu uuesti vaktsineeritud vastavalt VII lisa 1. osas esitatud kehtivusnõuetele. Seda nõuet ei kohaldata artikli 54 lõigete 1 ja 2 kohaselt viidavate koerte, kasside ja valgetuhkrute suhtes;
 - ii) koerte puhul on nende suhtes võetud VII lisa 2. osa punkti 1 kohased *Echinococcus multilocularis*'e nakkuse ning koerte, kasside ja valgetuhkrute puhul vajaduse korral VII lisa 2. osa punkti 3 kohaseid muude haiguste riskimaandamismeetmeid kõnealuse lisaga nõutud ajavahemiku jooksul enne sellisesse liikmesriiki või selle tsooni sisenemist, kus nõutakse kõnealuste meetmete kohaldamist. Seda nõuet ei kohaldata artikli 54 lõike 2 kohaselt viidavate koerte, kasside ja valgetuhkrute suhtes.

Artikkel 54

Erand, mis tehakse marutaudivastase vaksineerimise ja *Echinococcus multilocularis*'e vastase ravi nõudest

1. Erandina artikli 53 punkti b alapunktist i võivad ettevõtjad viia alla 12 nädala vanused koeri, kasse ja valgetuhkruid, keda ei ole marutaudi vastu vaksineeritud, või kes on 12–16 nädala vanused ja keda on marutaudi vastu vaksineeritud, kuid ei vasta veel mõne teise liikmesriigi suhtes VII lisa 1. osas esitatud kehtivusnõuetele, tingimusel et:
 - a) sihtliikmesriik on sellist liikumist üldiselt lubanud ning on teavitanud üldsust asjakohasel veebisaidil, et selline liikumine on lubatud; ning
 - b) on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - i) artiklis 86 osutatud loomatervise sertifikaadile on lisatud ettevõtja deklaratsioon, milles märgitakse, et loomad ei ole sünnist saadik kuni lähetamiseni puutunud kokku peetavate maismaaloomadega, keda kahtlustatakse marutaudiviirusega nakatumises või metsloomadega, kes on marutaudiviirusega nakatumise tõttu loetellu kantud; või
 - ii) selle võib kehtestada emaslooma (kellest endiselt sõltuvad käesolevas lõikes osutatud loomad) sellise identifitseerimisdokumendi alusel, millest nähtub, et emaslooma on enne nende sünni VII lisa 1. osas esitatud kehtivusnõuete kohaselt marutaudi vastu vaksineeritud;
2. Erandina artikli 53 punkti b alapunktidest i ja ii võivad ettevõtjad viia marutaudi vastu vaksineerimata koeri, kasse ja valgetuhkruid, ning koeri, kellele ei ole manustatud ravimeid *Echinococcus multilocularis*'e nakkuse vastu, otseveoga kinnisesse ettevõttesse.

Artikkel 55

Lemmikloomapidaja kohustus lemmikloomade muu liikumise kui mittekaubandusliku liikumise suhtes

Kui majapidamistes lemmikloomadena peetavate koerte, kasside või valgetuhkrute mittekaubanduslikku liikumist ei saa teostada vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 245 lõikes 2 või artikli 246 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tingimustele, viivad lemmikloomapidajad majapidamistes lemmikloomadena peetavaid koeri, kasse ja valgetuhkruid ainult siis, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) loomad on üksikult identifitseeritud:

kas

 - i) vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artiklile 70; või
 - ii) selgelt loetava tätoveeringuga, mida kohaldati enne 3. juulit 2011;
- b) loomadega on kaasas individuaalne identifitseerimisdokument, mis on ette nähtud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artikliga 71, milles on dokumenteeritud, et
 - i) identifitseeritud loomale on tehtud täielik esmane marutaudivastane vaksineerimine vähemalt 21 päeva enne lähetamist või marutaudi vastu uuesti vaksineeritud vastavalt VII lisa 1. osas esitatud kehtivusnõuetele. Seda sätet ei kohaldata artikli 56 kohaselt viidavate koerte, kasside ja valgetuhkrute suhtes;
 - ii) koerte puhul on nende suhtes võetud VII lisa 2. osa punkti 1 kohased *Echinococcus multilocularis*'e nakkuse ning koerte, kasside ja valgetuhkrute puhul vajaduse korral VII lisa 2. osa punkti 3 kohaseid muude haiguste riskimaandamisemeetmed kõnealuse lisaga nõutud ajavahemiku jooksul enne sellisesse liikmesriiki või selle tsooni sisenemist, kus nõutakse kõnealuste meetmete kohaldamist.

*Artikkel 56***Erand, mis tehakse marutaudivastase vaksineerimise nõudest lemmikloomade muu liikumise kui mittekaubandusliku liikumise suhtes**

Erandina artikli 55 punkti b alapunktist i võivad lemmikloomapidajad viia teise liikmesriiki kodumajapidamistes lemmikloomadena peetavaid alla 12 nädala vanused koeri, kasse ja valgetuhkruid, keda ei ole marutaudi vastu vaksineeritud, või koeri, kasse ja valgetuhkruid, kes on 12–16 nädala vanused ja keda on marutaudi vastu vaksineeritud, kuid ei vasta veel mõne teise liikmesriigi suhtes VII lisa 1. osas esitatud kehtivusnõuetele, tingimusel et

- a) sihtliikmesriik on sellist liikumist üldiselt lubanud ning on teavitanud üldsust asjakohasel veebisaidil, et selline liikumine on lubatud; ning
- b) on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - i) artiklis 86 osutatud loomatervise sertifikaadile on lisatud lemmikloomapidaja deklaratsioon, milles märgitakse, et loomad ei ole sünnist saadik kuni lähetamiseni puutunud kokku peetavate maismaaloomadega, keda kahtlustatakse marutaudiviirusega nakatumises või metsloomadega, kes on marutaudiviirusega nakatumise tõttu loetellu kantud; või
 - ii) selle võib kehtestada emaslooma (kellest käesolevas lõikes osutatud loomad endiselt sõltuvad) sellise identifitseerimisdokumendi alusel, millest nähtub, et emaslooma on enne nende sünni VII lisa 1. osas esitatud kehtivusnõuete kohaselt marutaudi vastu vaksineeritud;

*Artikkel 57***Pädevate asutuste teabekohustus seoses koerte, kasside ja valgetuhkrute marutaudivastase vaksineerimise nõudest tehtava erandiga**

Liikmesriigid teevad üldsusele kättesaadavaks teabe selliste alla 12 nädala vanuste koerte, kasside ja valgetuhkrute üldise vastuvõtmise kohta, keda ei ole marutaudi vastu vaksineeritud, või selliste koerte, kasside ja valgetuhkrute puhul, kes on 12–16 nädala vanused ja keda on marutaudi vastu vaksineeritud, kuid teisest liikmesriigist saabudes ei vasta veel VII lisa 1. osas esitatud kehtivusnõuetele, millele on osutatud artikli 54 lõike 1 punktis a ja artikli 56 punktis a.

4. jagu

Muud kiskjalised*Artikkel 58***Muude kiskjaliste teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad nõuded**

1. Ettevõtjad viivad muid kiskjalisi teise liikmesriiki ainult siis, kui kõnealused muud kiskjalised vastavad järgmistele nõuetele:
 - a) loomad on üksikult identifitseeritud või identifitseeritud sihtkohta liikumise ajal koos peetavate sama liigi loomade rühmana;
 - b) loomad on pärit ettevõttest, kus peetavatel maismaaloomadel ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt esinenud marutaudiviirusega nakatumist;
 - c) loomadele on tehtud täielik esmane marutaudivastane vaksineerimine vähemalt 21 päeva enne lähetamist või neid on marutaudi vastu uuesti vaksineeritud vastavalt VII lisa 1. osas esitatud kehtivusnõuetele;
 - d) koerlaste puhul on nende suhtes võetud VII lisa 2. osa punkti 2 kohased *Echinococcus multilocularis*'e nakkuse vastased riskimaandamismeetmed kõnealuse lisaga nõutud ajavahemiku jooksul enne sellisesse liikmesriiki või selle tsooni sisenemist, kus nõutakse kõnealuste meetmete kohaldamist;
 - e) juhul kui meetmed on määruse (EL) 2016/429 kohaselt võetud muu kui marutaudiviiruse nakkuse korral loetletud kiskjate või teatavate lihatoiduliste liikide suhtes, peab nende meetmetega hõlmatud loomaliikide puhul olema võetud VII lisa 2. osa punkti 3 kohased riskimaandamismeetmed kõnealuse lisaga nõutud ajavahemiku jooksul enne sellisesse liikmesriiki või tsooni sisenemist, kus nõutakse eespool nimetatud meetmete võtmist kõnealustesse kiskjaliste liikidesse kuuluvate loomade suhtes.

2. Erandina lõike 1 punktides c ja d võivad ettevõtjad transportida muid kiskjalisi, keda ei ole marutaudi vastu vaktsineeritud, ning koerlasi, kellele ei ole manustatud ravimeid *Echinococcus multilocularis*'e nakkuse vastu, kui loomad veetakse otse:

a) kinnisesse ettevõttesse;

või

b) ettevõttesse, kus neid loomi peetakse karusloomana komisjoni määruse (EL) nr 142/2011 ⁽¹⁷⁾ I lisa punktis 1 määratletud tähenduses.

5. jagu

Tehistingimustes peetavad linnud ja nende haudemunad

Artikkel 59

Tehistingimustes peetavate lindude viimist käsitlevad nõuded

1. Ettevõtjad viivad tehistingimustes peetavaid muid linde kui papagoilasi (*Psittacidae*) teise liikmesriiki ainult siis, kui täidetud on järgmised nõuded:

- loomad on alates koorumisest või vähemalt 21 päeva jooksul enne lähetamist järjepidevalt viibinud registreeritud või kinnises ettevõttes;
- loomad on pärit karjadest, millel ei ole asjaomaste liikide korral loetellu kantud taudide kliinilist tunnust ega kahtlust;
- loomadel ei ole asjaomaste liikide korral loetellu kantud haiguste kliinilisi tunnuseid ega kahtlust;
- juhul, kui loomad on liitu sisse toodud kolmandast riigist või selle tsoonist, on nad liitu sisenemise nõuete kohaselt olnud liidus heakskiidetud sihtkarantiiniasutuses;
- tuvide puhul on loomad vaktsineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu ja nad on pärit ettevõttest, kus vaktsineeritakse Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu;
- loomad vastavad artiklites 61 ja 62 sätestatud vaktsineerimisega seotud asjakohastele nõuetele.

2. Ettevõtjad viivad papagoilasi teise liikmesriiki ainult siis, kui täidetud on järgmised nõuded:

- lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud;
- loomad on pärit ettevõttest, kus viimase 60 päeva jooksul enne lähetamist ei ole lindude klamüdioosi esinemine kinnitatud ja kus juhul, kui viimase kuue kuu jooksul enne lähetamist on lindude klamüdioosi esinemine kinnitatud, on võetud järgmisi meetmeid:
 - nakatunud lindudele ja tõenäoliselt nakatunud lindudele on manustatud ravimeid;
 - pärast ravimise lõpetamist klamüdioosi tuvastamiseks tehtud laborianalüüside tulemused olid negatiivsed;
 - pärast ravi lõpetamist on ettevõtte puhastatud ja desinfitseeritud;
 - alpunktis iii osutatud puhastamise ja desinfitseerimise lõpetamisest on möödunud vähemalt 60 päeva;
- kui loomad olid puutunud kokku tehistingimustes peetavate lindudega ettevõtetest, kus viimase 60 päeva jooksul enne lähetamist diagnoositi lindude klamüdioos, olid kõnealustele loomadele klamüdioosi tuvastamiseks vähemalt 14 päeva pärast kokkupuudet tehtud laborianalüüside tulemused negatiivsed;
- loomad on identifitseeritud vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artiklile 76.

⁽¹⁷⁾ Komisjoni 25. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 142/2011, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad, ja nõukogu direktiivi 97/78/EÜ seoses teatavate selle direktiivi alusel piiril toimuvast veterinaarkontrollist vabastatud proovide ja näidistega (ELT L 54, 26.2.2011, lk 1).

*Artikkel 60***Tehistingimustes peetavate lindude haudemunade viimist käsitlevad nõuded**

Ettevõtjad viivad tehistingimustes peetavate lindude haudemune teise liikmesriiki ainult siis, kui kõnealused munad vastavad järgmistele nõuetele:

- a) need on pärit registreeritud või kinnisest ettevõttest;
- b) need on pärit karjadest, mida on peetud registreeritud või suletud ettevõttes;
- c) need on pärit karjadest, millel ei ole asjaomaste liikide korral loetellu kantud taudide kliinilisi tunnuseid ega kahtlust;
- d) need vastavad artiklites 61 ja 62 sätestatud vaktsineerimisega seotud asjakohastele nõuetele.

*Artikkel 61***Nõuded, milles käsitletakse Newcastle'i haiguse viiruse nakatumise vastast vaktsineerimist**

Kui tehistingimustes peetavate linde, tehistingimustes peetavate lindude haudemune või haudemunade päritolukarju on vaktsineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu muude vaktsiinide kui inaktiveeritud vaktsiinidega, peavad manustatud vaktsiinid vastama VI lisas esitatud kriteeriumidele.

*Artikkel 62***Nõuded tehistingimustes peetavate lindude ja tehistingimustes peetavate lindude haudemunade viimise kohta liikmesriiki või selle piirkonda, mis on Newcastle'i haiguse viiruse nakkuse suhtes taudivaba staatusega ilma vaktsineerimiseta**

Ettevõtjad viivad seltsi Galliformes kuuluvaid tehistingimustes peetavaid linde ja seltsi Galliformes kuuluvate tehistingimustes peetavate lindude haudemune ühest liikmesriigist või selle tsoonist, millel ei ole Newcastle'i haiguse viiruse nakkuse suhtes taudivaba staatust ilma vaktsineerimiseta, liikmesriiki või tsooni, mis on Newcastle'i haiguse viiruse nakkuse suhtes taudivaba staatusega ilma vaktsineerimiseta, ainult siis, kui artiklites 59–61 esitatud konkreetset kaupa käsitlevad nõuded on täidetud ning kõnealused loomad ja haudemunad vastavad Newcastle'i haiguse viiruse nakkuse suhtes järgmistele nõuetele:

- a) tehistingimustes peetavad lindude puhul:
 - i) loomad ei ole vaktsineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu;
 - ii) loomad on 14 päeva enne lähetamist olnud isoleeritud kas päritoluettevõttes veterinaarjärelevalve ametniku järelevalve all või heakskiidetud karantiiniasutuses, kus:
 - tehistingimustes peetavad linnud ei ole vaktsineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu viimase 21 päeva jooksul enne lähetamist;
 - viimase 21 päeva jooksul enne lähetamist ei ole sisse toodud muid linde;
 - karantiiniasutuses ei ole toimunud vaktsineerimist;
 - iii) loomad on viimase 14 päeva jooksul enne lähetamist läbinud seroloogilised uuringud Newcastle'i haiguse viiruse vastaste antikehade tuvastamiseks, mis tehti vereproovidega tasemel, mis annab 95 % kindluse nakkuse tuvastamiseks 5 % levimuse korral, ja mille tulemused olid negatiivsed;
- b) tehistingimustes peetavad lindude haudemunad:
 - i) ei ole vaktsineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu;
 - ii) on pärit linnukarjadest, mis:
 - kas
 - ei ole vaktsineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu;
 - või

- on vaktsineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu inaktiveeritud vaktsiinidega;
- või
- on vaktsineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu elusvaktsiinidega, mis vastavad VI lisa sätestatud kriteeriumidele, ning vaktsineerimine on toimunud vähemalt 30 päeva enne haudemunade kogumist.

6. PEATÜKK

Peetavate maismaaloomade kinnisesse ettevõttesse viimise nõuded

Artikkel 63

Peetavate maismaaloomade muust ettevõttest kui kinnisest ettevõttest kinnisesse ettevõttesse lähetamise nõuded

1. Ettevõtjad viivad muudest ettevõtetest kui kinnine ettevõtte pärit peetavaid maismaaloomi (v.a esikloomalised) kinnisesse ettevõttesse vastavalt järgmistele nõuetele:
 - a) loomad läbivad karantiini sellise ajavahemiku jooksul, mis on asjakohane veetavate liikide korral loetellu kantud taudide puhul ja kestab igal juhul vähemalt 30 päeva ning selle ajavahemiku jooksul peetakse neid:
 - kas
 - i) enne vedu heakskiidetud karantiiniasutuses või mõne teise kinnise ettevõtte karantiinirajatises;
 - või
 - ii) pärast vedu suletud lõppsihtkohaks oleva kinnise ettevõtte karantiinirajatises;
 - b) veo ajal ei ole loomadel liikide korral loetellu kantud taudide kliinilisi tunnuseid või esinemise kahtlust;
 - c) loomad vastavad identifitseerimisnõuetele, mis on vastavate liikide puhul sätestatud delegeeritud määruses (EL) 2019/2035;
 - d) loomad vastavad käesolevas määruses sätestatud vaktsineerimis-, ravimis- või proovivõtunõuetele, mida kohaldatakse loomade vedamise suhtes.
2. Ettevõtjad viivad esikloomalisi kinnisesse ettevõttesse, mis vastab eeskirjadele, mis on vähemalt sama ranged kui need, millele on osutatud Maailma Loomatervishoiu Organisatsiooni (OIE) maismaaloomade tervishoiu eeskirjas (2018. aasta väljaanne) artiklites 5.9.1–5.9.5 seoses esikloomaliste suhtes kohaldatavate karantiinimeetmetega ja artiklis 6.12.4 seoses kontrollimatust keskkonnast pärit esikloomaliste karantiininõuetega, ainult siis, ja kui selline vedamine on lubatud
 - a) liikmesriigi piires vedamise korral selle liikmesriigi pädeva asutuse poolt,
 - või
 - b) teise liikmesriigi vedamise korral päritoluliikmesriigi pädeva asutuse ja sihtliikmesriigi pädeva asutuse kokkuleppel.

Artikkel 64

Peetavate maismaaloomade kinnistest ettevõtetest teises liikmesriigis asuvasse kinnisesse ettevõttesse vedamise nõuded

1. Ettevõtjad veavad peetavaid maismaaloomi kinnisest ettevõttest teises liikmesriigis asuvasse kinnisesse ettevõttesse ainult siis, kui need loomad ei kujuta endast selliste taudide levimise märkimisväärset riski, mille korral nad on loetellu kantud, tuginedes kõnealuseid loomi hõlmava seirekava tulemustele.
2. Ettevõtjad veavad sugukondadesse *Antilocapridae*, *Bovidae*, *Camelidae*, *Cervidae*, *Giraffidae*, *Moschidae* või *Tragulidae* kuuluvaid peetavaid loomi teise liikmesriiki või selle tsooni, kui loomad vastavad vähemalt ühele lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkust käsitlevale nõudele, mis on esitatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3.

3. Päritoluliikmesriigi pädev asutus võib erandina lõikest 2 lubada selliste loomade, kes ei vasta vähemalt ühele delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3 esitatud nõuetest, liikumist teise liikmesriiki või selle tsooni

a) millel on lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatus või kus kõnealuse taudi suhtes kohaldatakse heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui sihtliikmesriik on komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatanud, et selline liikumine on lubatud tingimustel, millele on osutatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 artikli 43 lõikes 2;

või

b) millel ei ole lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatust ja kus kõnealuse taudi suhtes ei kohaldata heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui sihtliikmesriik on teavitanud komisjoni ja teisi liikmesriike, et selline liikumine on lubatud. Kui sihtliikmesriik kehtestab sellise liikumise suhtes tingimused, siis peavad kõnealused tingimused olema ükskõik millised delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 5–8 osutatud tingimustest.

7. PEATÜKK

Erieeskirjad ja erandid

Artikkel 65

Rändtsirkuste ja loomade etteastete teistesse liikmesriikidesse liikumist käsitlevad erieeskirjad

1. Rändtsirkusi ja loomade etteasteid käitavad ettevõtjad viivad oma rändtsirkusi ja loomade etteasteid teise liikmesriiki ainult siis, kui täidetud on järgmised nõuded:

- a) nad esitavad rändtsirkuse või loomade etteaste päritoluliikmesriigi pädevale asutusele oma liikumise kavandatud marsruudi teise liikmesriiki vähemalt 10 tööpäeva enne väljumist;
- b) kõigi veetavate loomadega kaasas olev liikumisdokument, millele on osutatud on delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artiklis 77, on nõuetekohaselt ajakohastatud;

ning

- i) iga veetava koera, kassi ja valgetuhkruga kaasas olev individuaalne identifitseerimisdokument, millele on osutatud delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artiklis 71, on nõuetekohaselt varustatud artikli 53 punkti b alapunktides i ja ii osutatud teabega;
 - ii) veetavate, peetavate lindude rühma identifitseerimisdokument, millele on osutatud delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artiklis 79, on nõuetekohaselt ajakohastatud.
- c) vähemalt viimased 12 kuud enne lähetamist:
- i) veised, lambad, kitsed, kaamelid ja hirvlased, kellele I lisa 1. osas esitatud diagnostikameetodi abil tehti *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i nakkuse suhtes uuring, mille tulemused olid negatiivsed;
 - ii) veistele, kitsedele ja hirvedele on tehtud I lisa 1. osas esitatud diagnostikameetodi abil *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkuse suhtes uuring, mille tulemused olid negatiivsed;
 - iii) tuvid ei ole vaktsineeritud Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastu;
- d) kõiki rändtsirkuses ja loomade etteastes osalevaid loomi on veterinaarjärelevalve ametnik kontrollinud 10 tööpäeva jooksul enne tsirkuse ja loomade etteaste väljumist ning leiti, et nad on loetletud liikide või loomakategooriate korral loetellu kantud taudide suhtes kliiniliselt terved.

2. Rändtsirkusi või loomade etteasteid käitavad ettevõtjad veavad sugukondadesse *Antilocapridae*, *Bovidae*, *Camelidae*, *Cervidae*, *Giraffidae*, *Moschidae* või *Tragulidae* kuuluvaid peetavaid loomi teise liikmesriiki või selle tsooni, kui loomad vastavad vähemalt ühele lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkust käsitlevale nõudele, mis on esitatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3.

3. Päritoluliikmesriigi pädev asutus võib erandina lõikest 2 lubada selliste loomade, kes ei vasta vähemalt ühele delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3 esitatud nõuetest, liikumist teise liikmesriiki või selle tsooni

a) millel on lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatus või kus kõnealuse taudi suhtes kohaldatakse heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui sihtliikmesriik on komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatanud, et selline liikumine on lubatud tingimustel, millele on osutatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 artikli 43 lõikes 2;

või

b) millel ei ole lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatust ja kus kõnealuse taudi suhtes ei kohaldata heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui sihtliikmesriik on teavitanud komisjoni ja teisi liikmesriike, et selline liikumine on lubatud. Kui sihtliikmesriik kehtestab sellise liikumise suhtes tingimused, siis peavad kõnealused tingimused olema ükskõik millised delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 5–8 osutatud tingimustest.

Artikkel 66

Pädeva asutuse kohustus seoses rändtsirkuste ja loomade etteastete liikumisega teistesse liikmesriikidesse

Päritoluliikmesriigi pädev asutus kirjutab alla ja tembeldab artikli 65 lõike 1 punktis a osutatud marsruudi, tingimused et:

- a) rändtsirkuse või loomade etteastete suhtes ei kohaldata ühtegi loomatervisepiirangut, mis on seotud rändtsirkuses ja loomade etteastes osalevate peetavate loomade korral loetellu kantud taudiga;
- b) artiklis 65 sätestatud loomatervishoiunõuded on täidetud;
- c) kõik rändtsirkuse ja loomade etteaste liikumise ajal loomadega kaasas olevad identifitseerimisdokumendid on nõuetekohaselt ajakohastatud ning loomad vastavad asjaomaste liikide liikumise suhtes käesolevas määruses sätestatud vaksineerimis-, ravimis- või proovivõtunõuetele.

Artikkel 67

Näitusteks ettenähtud tehistingimustes peetavate lindude vedu käsitlevad nõuded

1. Ettevõtjad viivad tehistingimustes peetavaid linde teise liikmesriiki näitusele ainult siis, kui need loomad vastavad artiklis 59 sätestatud tingimustele.

2. Näituse (v.a röövlindude abil peetavad näidisjahid) korraldaja tagab, et:

- a) loomade sissetoomine näitusele piirdub tehistingimustes peetavate lindudega, kes on eelnevalt registreeritud näitusel osalemiseks;
- b) näituse toimumiskoha liikmesriigi ettevõtetest pärit lindude sissetoomisega näitusele ei ohustata näitusel osalevate lindude tervisestaatust

kas

- i) nõudes kõigil näitusel osalevate tehistingimustes peetavate lindude ühesugust tervisestaatust;

või

- ii) hoides näituse toimumiskoha liikmesriigist pärit tehistingimustes peetavaid linde eraldi ruumides või tarandikes lahus teistest liikmesriikidest pärit tehistingimustes peetavatest lindudest;
- c) veterinaararst
 - i) teeb näitusel osalevatele tehistingimustes peetavatele lindudele identsuskontrolli enne nende sisenemist näitusele;
 - ii) jälgib lindude kliinilist seisundit näitusele sissetoomisel ja näituse ajal.

3. Ettevõtjad tagavad, et lõigete 1 ja 2 kohaselt näitusele viidavaid tehistingimustes peetavaid linde viiakse sellistelt näitustelt teise liikmesriiki ainult siis, kui nad vastavad ühele järgmistest nõuetest:

a) loomadega on kaasas artikli 81 kohane loomatervise sertifikaat;

või

b) selliste tehistingimustes peetavate lindude (v.a röövlinnud) puhul, kes on osalenud röövlindude abil peetaval näidisjahil, on loomadega kaasas lõike 2 punktis c osutatud veterinaararsti välja antud deklaratsioon selle kohta, et näituse ajal ei ole artikli 81 kohaselt loomatervise sertifikaadi originaalis märgitud lindude tervisestaatust kahjustatud ega ole rikunud kõnealusele deklaratsioonile lisatud artikli 81 kohast kehtivat loomatervise sertifikaadi originaali, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud tehistingimustes peetavate lindude näidisjahile viimiseks;

või

c) selliste röövlindude puhul, kes on osalenud röövlindude abil peetaval näidisjahil, on loomadega kaasas artikli 81 kohane kehtiv loomatervise sertifikaadi originaal, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud röövlindude viimiseks selliste lindude abil peetavale näidisjahile, tingimusel et nad viiakse tagasi päritoluliikmesriiki.

4. Lõike 2 punktis c osutatud veterinaararst annab välja üksnes lõike 3 punktis b osutatud deklaratsiooni, tingimusel et:

a) loomad viiakse tagasi päritoluliikmesriiki;

b) on ette nähtud, et tehistingimustes peetavate lindude kavandatav viimine päritoluliikmesriiki viiakse lõpule sellise artikli 81 kohase loomatervise sertifikaadi originaali kehtivusaja jooksul, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud tehistingimustes peetavate lindude näitusele viimiseks;

c) lõike 2 punkti b tingimused on täidetud.

Artikkel 68

Erinõuded võistlustuvide teise liikmesriiki spordiüritustele viimise kohta

Ettevõtjad viivad võistlustuvid teise liikmesriiki näitusele ainult siis, kui need loomad vastavad artiklis 59 sätestatud tingimustele.

8. PEATÜKK

Loomatervise sertifikaadid ja loomade liikumisest teatamine

1. jagu

Nõuded loomatervise sertifikaatide väljaandmise kohta

Artikkel 69

Peetavate hobuslaste teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevatest nõuetest tehtav erand

Määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikes 1 sätestatud loomatervise sertifikaatide nõudeid ei kohaldata registreeritud hobuslaste teise liikmesriiki viimise suhtes järgmistel tingimustel:

a) päritoluliikmesriigi pädev asutus on lubanud teha erandi;

b) sihtliikmesriigi pädev asutus on teavitanud komisjoni ja teisi liikmesriike, et selline liikumine on lubatud punktides c ja d osutatud tingimustel;

c) hobuslased, keda peetakse päritoluliikmesriigi ja sihtliikmesriigi vastavatel territooriumidel ja viiakse sinna, vastavad vähemalt loomatervisenõuetele, milles käsitletakse peetavate hobuslaste teistesse liikmesriikidesse viimist, ning eelkõige artiklis 22 sätestatud täiendavatele loomatervisenõuetele;

d) päritoluliikmesriigi pädev asutus ja sihtliikmesriigi pädev asutus on kehtestanud süsteemid, et tagada selliste peetavate hobuslaste jälgitavus, keda viiakse vastavalt käesoleva artikli tingimustele.

*Artikkel 70***Rändtsirkustes ja loomade etteastetes osalevate maismaaloomade teise liikmesriiki liikumist käsitlevatest nõuetest tehtav erand**

Määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikes 1 sätestatud loomatervise sertifikaatide nõudeid ei kohaldata rändtsirkustes ja loomade etteastetes osalevate maismaaloomade teise liikmesriiki liikumise suhtes.

*Artikkel 71***Loomatervise sertifikaat teatavate peetavate maismaaloomade liikumiseks**

1. Ettevõtjad viivad tehistingimustes peetavaid linde, mesilasi, kimalasi (v.a keskkonnast eraldatud heakskiidetud tootmisettevõtetest pärit kimalased), esikloomalisi, koeri, kasse, valgetuhkruid või muid kiskjalisi teise liikmesriiki ainult siis, kui nendega on kaasas päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt välja antud loomatervise sertifikaat.
2. Erandina lõikest 1 võivad ettevõtjad viia tehistingimustes peetavaid linde näituselt tagasi päritoluliikmesriiki vastavalt artikli 67 lõikele 3.
3. Erandina lõikest 1 võib päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt päritoluliikmesriigis asuvast ettevõttest pärit röövlindude teise liikmesriiki röövlindude abil peetavale näidisjahile viimiseks välja antud loomatervise sertifikaat olla nende röövlindudega kaasas kõnealuselt näidisjahilt kuni päritoluliikmesriiki tagasi viimiseni, tingimusel et viimine toimub kõnealuse sertifikaadi kehtivusaja jooksul.

*Artikkel 72***Loomatervise sertifikaat tehistingimustes peetavate lindude haudemunade jaoks**

Ettevõtjad veavad tehistingimustes peetavate lindude haudemune teise liikmesriiki ainult siis, kui nendega on kaasas päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt välja antud loomatervise sertifikaat.

*2. jagu***Peetavaid maismaaloomi ja haudemune käsitlevate loomatervise sertifikaatide sisu***Artikkel 73***Peetavaid maismaaloomi käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad**

1. Peetavaid veiseid (v.a lõikes 2 osutatud peetavad veised) käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 10 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust ning vajaduse korral artiklites 11, 12 ja 13 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.
2. Kas otse või pärast kogumist teises liikmesriigis asuvasse tapamajja koheseks tapmiseks viidavaid peetavaid veiseid käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 14 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.

*Artikkel 74***Peetavaid lambaid ja kitsi käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad**

1. Peetavaid lambaid ja kitsi (v.a lõigetes 2 ja 3 osutatud peetavad lambad ja kitsed) käsitlev loomatervise sertifikaat, mille on välja andnud päritoluliikmesriigi pädev asutus vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja sellistele nõuetele vastavuse kinnitust, mis on sätestatud:
 - a) lammaste puhul (v.a jäärad) artikli 15 lõigetes 1 ja 2;

- b) kitsede puhul artikli 15 lõigetes 1 ja 3;
- c) jäärade puhul artikli 15 lõigetes 1, 2 ja 4;
- d) artiklis 17, vajaduse korral.

2. Loomatervise sertifikaat, milles käsitletakse peetavaid lambaid ja kitsi, kes viiakse teise liikmesriiki või selle tsooni, kus *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i nakkuse suhtes kohaldatakse heakskiidetud likvideerimisprogrammi, mille on välja andnud päritoluliikmesriigi pädev asutus vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja sellistele nõuetele vastavuse kinnitust, mis on sätestatud:

- a) artikli 15 lõike 1 punktides a, b ja d–h;
- b) kas artikli 15 lõike 1 punktis c või artiklis 16;
- c) artiklis 17, vajaduse korral.

3. Kas otse või pärast kogumist teises liikmesriigis asuvasse tapamajja koheseks tapmiseks viidavaid peetavaid lambaid ja kitsi käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 18 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.

Artikkel 75

Peetavaid sigu käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad

1. Peetavaid sigu (v.a lõikes 2 osutatud peetavad sead) käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 19 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust ning vajaduse korral artiklis 20 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.
2. Kas otse või pärast kogumist teises liikmesriigis asuvasse tapamajja koheseks tapmiseks viidavaid peetavaid sigu käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 21 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.

Artikkel 76

Peetavaid hobuslasi käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad

1. Peetavaid hobuslasi käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 22 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.
2. Lõikes 1 osutatud loomatervise sertifikaat
 - a) antakse välja igale üksikule hobuslasele;või
 - b) selle võib välja anda hobuslaste sellisele saadetisele,
 - i) milles sisalduvad loomad lähetatakse ilma kogumiseta otse teise liikmesriiki;või
 - ii) milles sisalduvad loomad veetakse kas otse või pärast kogumist teises liikmesriigis asuvasse tapamajja koheseks tapmiseks.

*Artikkel 77***Peetavaid kaamellasi käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad**

1. Peetavaid kaamellasi (v.a lõikes 2 osutatud peetavad kaamellased) käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 23 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust ning vajaduse korral artiklis 24 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.
2. Kas otse või pärast kogumist teises liikmesriigis asuvasse tapamajja koheseks tapmiseks viidavaid peetavaid kaamellasi käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 25 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.

*Artikkel 78***Peetavaid hirvlasi käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad**

1. Peetavaid hirvlasi (v.a lõikes 2 osutatud peetavad hirvlased) käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 26 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust ning vajaduse korral artiklis 27 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.
2. Kas otse või pärast kogumist teises liikmesriigis asuvasse tapamajja koheseks tapmiseks viidavaid peetavaid hirvlasi käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 28 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.

*Artikkel 79***Muid peetavaid kabiloomi käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad**

1. Muid peetavaid kabiloomi (v.a lõikes 2 osutatud muud peetavad kabiloomad) käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 29 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust ning vajaduse korral artiklis 30 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.
2. Kas otse või pärast kogumist teises liikmesriigis asuvasse tapamajja koheseks tapmiseks viidavaid muid peetavaid kabiloomi käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 31 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.

*Artikkel 80***Kodulinde käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad**

Kodulinde käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja kinnitust sellistele nõuetele vastavuse kohta, mis on sätestatud:

- a) sugu- ja produktiivlindude puhul artiklis 34 ning artiklites 41 ja 42, kui see on kodulindude konkreetse liigi puhul asjakohane;
- b) tapmiseks ettenähtud lindude puhul artiklis 35 ning artiklites 41 ja 42, kui see on kodulindude konkreetse kategooria puhul asjakohane;

- c) ööpäevaste tibude puhul artiklis 36 ning artiklites 41 ja 42, kui see on kodulindude konkreetse liigi puhul asjakohane;
- d) vähem kui 20 kodulinnuisendi, kelle hulka ei kuulu silerinnalised linnud, puhul artiklis 37 ning artiklites 41 ja 42, kui see on kodulindude konkreetse kategooria puhul asjakohane.

Artikkel 81

Tehistingimustes peetavaid linde käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad

1. Tehistingimustes peetavaid linde (v.a lõigetes 2 ja 3 osutatud tehistingimustes peetavad linnud) käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt artikli 71 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 59 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust ning artiklites 61 ja 62 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust, kui see on lindude konkreetse kategooria puhul asjakohane.
2. Näitusteks ettenähtud tehistingimustes peetavaid linde käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt artikli 71 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artikli 67 lõikes 1 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.
3. Võistlustuvisid käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse artikli 71 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 68 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.

Artikkel 82

Kodulindude haudemune käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad

Kodulindude haudemune käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 161 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 2 ette nähtud üldteavet ja kinnitust sellistele nõuetele vastavuse kohta, mis on sätestatud:

- a) kodulindude haudemunade (v.a need, millele on osutatud punktides b ja c) puhul artiklis 38, ning artiklites 41 ja 42, kui see on kodulindude konkreetse liigi puhul asjakohane;
- b) kodulindude vähem kui 20 haudemuna, mis ei hõlma silerinnaliste lindude haudemune, puhul artiklis 39 ning artiklites 41 ja 42, kui see on kodulindude konkreetse kategooria puhul asjakohane;
- c) määratletud kodulindude patogeenvabade munade puhul artiklis 40.

Artikkel 83

Tehistingimustes peetavate lindude haudemune käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad

Tehistingimustes peetavate lindude haudemune käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt artiklile 72, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 2 ette nähtud üldteavet ja artiklis 60 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust ning artiklites 61 ja 62 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust, kui see on munade konkreetse kategooria puhul asjakohane.

Artikkel 84

Mesilasi ja kimalasi käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad

1. Mesilasi käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt artikli 71 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 48 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust ning vajaduse korral artiklites 49 ja 50 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.
2. Kimalasi (v.a keskkonnast eraldatud heakskiidetud tootmisettevõtetest pärit kimalased) käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse artikli 71 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 51 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.

*Artikkel 85***Esikloomalisi käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad**

Esikloomalisi käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse artikli 71 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 47 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.

*Artikkel 86***Koeri, kasse ja valgetuhkruid käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad**

1. Koeri, kasse ja valgetuhkruid (v.a lõikes 2 osutatud koerad, kassid ja valgetuhkrud) käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt artikli 71 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 53 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust ning vajaduse korral artiklis 54 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.

2. Lemmikloomadena peetavaid koeri, kasse ja valgetuhkruid käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt artikli 71 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 55 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust, ning vajaduse korral artiklis 56 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust, ning linki komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artiklis 71 osutatud identifitseerimisdokumendile.

*Artikkel 87***Muid kiskjalisi käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad**

Muid kiskjalisi käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse artikli 71 lõikele 1, sisaldab VIII lisa 1. osa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 58 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.

*Artikkel 88***Kinnisest ettevõttest teises liikmesriigis asuvasse kinnisesse ettevõttesse viidavate maismaaloomade loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad**

Kinnisest ettevõttest teises liikmesriigis asuvasse kinnisesse ettevõttesse viidavaid maismaaloomi käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikele 1 või käesoleva määruse artikli 71 lõikele 1, sisaldab VIII lisa punktiga 1 ette nähtud üldteavet ja artiklis 64 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.

3. jagu

Peetavate maismaaloomade liikumise eriviise käsitlevate loomatervise sertifikaatide väljaandmise nõuded*Artikkel 89***Loomatervise sertifikaat kabiloomade ja kodulindude kogumise ettevõtete kaudu liikumise kohta**

Pädev asutus annab välja artiklites 73–80 osutatud loomatervise sertifikaadi selliste kabiloomade ja kodulindude teise liikmesriiki liikumise kohta, kelle suhtes kohaldatakse järgmisi kogumisi:

- a) artikli 91 lõikes 1 osutatud dokumentide, identsuse ja füüsilised kontrollid ja lävivaatused tehakse enne artiklites 73–80 osutatud esimese loomatervise sertifikaadi väljaandmist

kas

- i) päritoluettevõttes, kus loomad määrati

— otse liikumiseks ettevõttesse, mis läbitavas liikmesriigis on kogumiseks heaks kiidetud;

või

— päritoluliikmesriigis transpordivahendisse kogumisel, et otse teise liikmesriiki liikuda;

või

ii) ettevõttes, mis on kogumise jaoks heaks kiidetud, kui loomad on päritoluliikmesriigi kogutud lähetamiseks teise liikmesriiki;

või

iii) ettevõttes, mis on läbitavas liikmesriigis kogumise jaoks heaks kiidetud siis, kui sellises liikmesriigis kohaldatakse loomade suhtes kogumist;

b) artiklites 73–80 osutatud loomatervise sertifikaat täidetakse ametliku teabe põhjal, mis

i) on kättesaadav sertifikaadi välja andnud veterinaarjärelevalve ametnikule, kes tegi punkti a alapunktides i ja ii osutatud kontrollid ja läbivaatused päritoluliikmesriigis;

või

ii) on esitatud artiklites 73–80 osutatud esimeses või teises loomatervise sertifikaadis, mis on kättesaadav sertifikaadi välja andnud veterinaarjärelevalve ametnikule, kes läbitavas liikmesriigis tegi inspekteerimisel punkti a alapunktis iii osutatud kontrollid ja läbivaatused.

Artikkel 90

Loomatervise sertifikaadi väljaandmine kolmandatesse riikidesse eksportimiseks ettenähtud peetavate kabiloomade ja kodulindude liikumisel päritoluliikmesriigist teise liikmesriigi territooriumi kaudu liidu välispiirile

Ettevõtjad tagavad, et kolmandasse riiki eksportimiseks ettenähtud peetavate kabiloomade ja kodulindudega, keda veetakse liidu välispiirile teise liikmesriigi kaudu, on kaasas tervisesertifikaadid, milles tõendatakse, et:

i) loomad vastavad vähemalt käesoleva peatüki kohastele nõuetele tapmiseks ettenähtud peetavate kabiloomade ja kodulindude liikumise kohta selles liikmesriigis, kus asub väljumiskoht;

ning

ii) lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse tõttu loetellu kantud liikide puhul vastavad loomad vähemalt artiklile 33, kui väljumiskoht asub liikmesriigis või selle tsoonis, mis on taudivaba staatusega või kus kohaldatakse lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes heakskiidetud likvideerimisprogrammi.

4. jagu

Pädeva asutuse vastutust käsitlevad eeskirjad loomatervise sertifikaatide väljaandmisel

Artikkel 91

Pädeva asutuse vastutus loomatervise sertifikaatide väljaandmisel

1. Enne loomatervise sertifikaadi allkirjastamist on veterinaarjärelevalve ametnik nõuetele vastavuse kontrollimiseks teinud järgmist liiki dokumentide, identsuse ja füüsilised kontrollid ja läbivaatused:

a) peetavate kabiloomade puhul saadetsse kuuluvate loomade identsuse kontroll ja kliiniline läbivaatus, et tuvastada asjaomaste liikide puhul loetellu kantud taudide kliinilised tunnused või esinemise kahtlus;

b) sugu- ja produktiivlindude ning vähem kui 20 kodulinnuisendi, kelle hulka ei kuulu silerinnalised linnud, puhul ettevõttes hoitavate tervise- ja tootmisandmeid sisaldavate dokumentide kontroll, saadetsse kuuluvate loomade identsuse kontroll ning päritolukarja ja saadetsse kuuluvate loomade kliiniline läbivaatus, et tuvastada asjaomaste liikide puhul loetellu kantud taudide kliinilised tunnused või esinemise kahtlus;

c) tapmiseks ettenähtud kodulindude puhul ettevõttes hoitavate päritolukarja tervise- ja tootmisandmeid sisaldavate dokumentide kontroll, saadetsse kuuluvate loomade identsuse kontroll ning päritolukarja kliiniline läbivaatus, et tuvastada asjaomaste liikide puhul loetellu kantud taudide kliinilised tunnused või esinemise kahtlus;

- d) ööpäevaste tibude puhul päritolukarja ettevõttes hoitavate tervise- ja tootmisandmeid sisaldavate dokumentide kontroll, et tuvastada asjaomaste liikide puhul loetellu kantud taudide kliinilised tunnused või esinemise kahtlus;
- e) tehistingimustes peetavate lindude puhul:
- i) saadetisesse kuuluvate loomade identsuskontroll;
 - ii) ettevõttes hoitavate tervise- ja tootmisandmeid sisaldavate dokumentide kontroll ning päritolukarja ja saadetisesse kuuluvate loomade kliiniline läbivaatus, et tuvastada asjaomaste liikide puhul loetellu kantud taudide kliinilised tunnused või esinemise kahtlus;
- f) kodulindude haudemunade puhul päritolukarja ettevõttes ja vajaduse korral lähtehaudejaamas hoitavate tervise- ja tootmisandmeid sisaldavate dokumentide kontroll, haudemunade identsuse kontroll ning
- kas
- i) päritolukarja kliiniline läbivaatus, et tuvastada asjaomaste liikide puhul loetellu kantud taudide kliinilised tunnused või esinemise kahtlus;
- või
- ii) päritolukarja tervises seisundi igakuised tervisekontrollid ja hinnang tervises seisundi kohta kõnealusel hetkel, võttes aluseks ajakohase teabe, mille on esitanud ettevõtja;
- g) tehistingimustes peetavate lindude haudemunade puhul ettevõttes hoitavate tervise- ja tootmisandmeid sisaldavate dokumentide kontroll, haudemunade identsuskontroll ning päritolukarja ja saadetisesse kuuluvate loomade kliiniline läbivaatus, et tuvastada asjaomaste liikide puhul loetellu kantud taudide kliinilised tunnused või esinemise kahtlus;
- h) mesilaste ja kimalaste puhul identsuskontroll ning
- kas
- i) loomade, nende pakendi ja nendega kaasas oleva sööda või muu materjali visuaalne läbivaatus, et tuvastada Ameerika haudmemädaniku, väikese tarumardika (*Aethina tumida*) ja mesilastel *Tropilaelaps* spp. põhjustatud nakkuse esinemine mesilaste puhul või väikese tarumardika (*Aethina tumida*) põhjustatud nakkuse esinemine kimalaste puhul;
- või
- ii) selliste mesilasemate puhul, keda tuleb artikliga 49 ette nähtud erandi alusel sertifitseerida, tootmistsükli ajal tehtud igakuise tervisekontrolli dokumentide kontroll, loomade üksikpuuride visuaalne läbivaatus, et kontrollida mesilasemate saatemesilaste maksimumarvu puuri kohta, ning loomade, nende pakendi ja nendega kaasas oleva sööda või muu materjali visuaalne läbivaatus Ameerika haudmemädaniku, väikese tarumardika (*Aethina tumida*) ja mesilastel *Tropilaelaps* spp. põhjustatud nakkuse esinemise tuvastamiseks;
- i) esikloomaliste puhul terviseandmeid käsitlevate dokumentide kontroll, saadetisesse kuuluvate loomade identsuskontroll ja kliiniline läbivaatus, ja kui see ei ole võimalik, siis kliiniline uuring, et tuvastada asjaomaste liikide puhul loetellu kantud taudide kliinilised tunnused või esinemise kahtlus;
 - j) Koerte, kasside ja valgetuhkrute puhul saadetisesse kuuluvate loomade identsuskontroll ja kliiniline läbivaatus, ja kui see ei ole võimalik, siis kliiniline uuring, et tuvastada asjaomaste liikide puhul loetellu kantud taudide kliinilised tunnused või esinemise kahtlus;
 - k) kinnisest ettevõttest teises liikmesriigis asuvasse kinnisesse ettevõttesse viidavate maismaaloomade puhul terviseandmeid käsitlevate dokumentide kontroll, saadetisesse kuuluvate loomade identsuskontroll ja kliiniline läbivaatus, ja kui see ei ole võimalik, siis kliiniline uuring, et tuvastada asjaomaste liikide puhul loetellu kantud taudide kliinilised tunnused või esinemise kahtlus.
2. Veterinaarjärelevalve ametnik teeb lõikes 1 sätestatud dokumentide, identsuse ja füüsilisi kontrolle ja läbivaatusi ning annab välja loomatervise sertifikaadi:
- a) viimase 24 tunni jooksul enne päritoluettevõttest, või vajaduse korral kogumiseks heakskiidetud ettevõttest lähetamist peetavate kabiloomade (v.a hobuslased) puhul;
 - b) viimase 48 tunni jooksul enne päritoluettevõttest lähetamist hobuslaste puhul või viimasel tööpäeval enne lähetamist artikli 92 lõikes 2 osutatud hobuslaste puhul;

- c) viimase 48 tunni jooksul enne päritoluettevõttest lähetamist sugu- ja produktiivlindude, vähem kui 20 kodulinnuisendi, kelle hulka ei kuulu silerinnalised linnud, ja tehistingimustes peetavate lindude puhul;
 - d) viimase viie päeva jooksul enne päritoluettevõttest lähetamist tapmiseks ettenähtud kodulindude puhul;
 - e) viimase 24 tunni jooksul enne päritoluettevõttest lähetamist ööpäevaste tibude puhul;
 - f) kodulindude haudemunade puhul:
 - i) dokumentide kontrollimise korral: viimase 72 tunni jooksul enne päritoluettevõttest haudemunade lähetamist päritolukarja käsitlev dokumentide kontroll, identsuskontroll ja kliiniline läbivaatus ning hinnang tervises seisundi kohta kõnealusel hetkel, võttes aluseks ajakohase teabe, mille on esitanud ettevõtja;
 - ii) päritolukarja tervises seisundi igakuiste tervisekontrollkäikude korral: viimase 31 päeva jooksul enne päritoluettevõttest haudemunade lähetamist;
 - g) viimase 48 tunni jooksul enne päritoluettevõttest lähetamist tehistingimustes peetavate lindude haudemunade puhul;
 - h) viimase 48 tunni jooksul enne päritoluettevõttest lähetamist meemesilaste ja kimalaste puhul ning viimase 24 tunni jooksul enne päritoluettevõttest lähetamist selliste emamesilaste puhul, keda tuleb erandi alusel sertifitseerida;
 - i) viimase 48 tunni jooksul enne päritoluettevõttest lähetamist esikloomaliste puhul;
 - j) viimase 48 tunni jooksul enne päritoluettevõttest lähetamist koerte, kasside, valgetuhkrute ja muude kiskjaliste puhul;
 - k) viimase 48 tunni jooksul enne päritoluettevõttest lähetamist kinnistest ettevõttest teises liikmesriigis asuvasse kinnisesse ettevõttesse viidavate maismaaloomade puhul.
3. Loomatervise sertifikaat kehtib 10 päeva alates selle väljaandmise kuupäevast, ilma et see piiraks artiklis 92 kohaselt kehtestatud erandite kohaldamist.

Artikkel 92

Loomatervise sertifikaadi kehtivusajast tehtav erand

1. Erandina artikli 91 lõikest 3 võib loomade veeteid/meritsi toimuva transpordi puhul kehtestatud loomatervise sertifikaadi 10-päevast kehtivusaega pikendada veeteid/meritsi toimuva teekonna kestuse võrra.
2. Samuti erandina artikli 91 lõikest 3 on artikli 76 lõike 2 punktis a osutatud hobuslaste loomatervise sertifikaadi kehtivusaeg 30 päeva, tingimusel et:
 - a) viidava hobuslasega on kaasas määruse (EL) 2016/429 artikli 114 lõike 1 punktis c sätestatud kogu eluea jooksul kehtiv identifitseerimisdokument, mis sisaldab valideerimismärgist, mille on kuni neljaks aastaks välja andnud pädev asutus või asutus, kellele see ülesanne oli delegeeritud ja millega dokumenteeritakse, et loom elab harilikult ettevõttes, mida pädev asutus peab vähese loomaterviseriskiga ettevõtteks, sest seal toimuvad sageli loomatervise ülevaatused, täiendavad identsuskontrollid ja terviseuuringud ning ettevõttes ei toimu loomulikku paaritamist, välja arvatud selleks ette nähtud ja eraldatud ruumides;või
 - b) viidava registreeritud hobuslasega on kaasas määruse (EL) 2016/429 artikli 114 lõike 1 punktis c sätestatud kogu eluea jooksul kehtiv identifitseerimisdokument, mis sisaldab litsentsi, mille on kuni neljaks aastaks välja andnud kas Rahvusvahelise Ratsaspordi Föderatsiooni kuuluv riiklik ratsaspordiliit seoses hobuvõistlustel osalemisega või võiduajamisega tegelev pädev asutus seoses võiduajamisest osalemisega ja millega dokumenteeritakse, et vähemalt kaks korda aastas toimub veterinaararsti ülevaatus, sealhulgas ülevaatused, mis on vajalikud regulaarseks hobuste gripi vastaseks vaktsineerimiseks, ning ülevaatused, mis on vajalikud looma viimiseks teistesse liikmesriikidesse või kolmandatesse riikidesse.
3. Kehtivusaja jooksul on lõikes 2 osutatud sertifikaat piisav selleks, et:
 - a) mitu korda teistesse liikmesriikidesse siseneda;
 - b) sertifikaadis märgitud lähteetevõttesse tagasi pöörduda.

5. jagu

Peetavate maismaaloomade ja haudemunade teistesse liikmesriikidesse viimisest teavitamise üksikasjalikud eeskirjad*Artikkel 93***Ettevõtjatepoolne eelnev teavitamine keskkonnast eraldatud heakskiidetud tootmisettevõtetest pärit kimalaste liikmesriikide vahelisest liikumisest**

Kui keskkonnast eraldatud heakskiidetud tootmisettevõtetest pärit kimalased viiakse teise liikmesriiki, siis päritoluettevõtet käitav ettevõtja teavitab eelnevalt päritoluliikmesriigi pädevat asutust kõnealuste kimalaste lähetamisest.

*Artikkel 94***Rändtsirkusi ja loomade etteasteid käitavate ettevõtjate poolt eelnev teavitamine peetavate maismaaloomade kavandatavast liikmesriikidevahelisest liikumisest**

Kui rändtsirkused ja loomade etteasted viiakse teise liikmesriiki, siis rändtsirkust ja loomade etteastet käitav ettevõtja teavitab päritoluliikmesriigi pädevat asutust vähemalt 10 päeva enne kõnealuste rändtsirkuste ja loomade etteastete väljumist.

*Artikkel 95***Ettevõtjatepoolne eelnev teavitamine tehistingimustes peetavate lindude haudemunade liikmesriikidevahelisest vedamisest**

Kui tehistingimustes peetavate lindude haudemunad viiakse teise liikmesriiki, siis päritoluettevõtet käitav ettevõtja teavitab eelnevalt päritoluliikmesriigi pädevat asutust kõnealuse paljundusmaterjali kavandatavast liikumisest.

*Artikkel 96***Ettevõtjate teavitamiskohustus peetavate maismaaloomade teistesse liikmesriikidesse liikumisest teavitamise kohta**

Oma päritoluliikmesriigi pädevat asutust määruse (EL) 2016/429 artikli 152 kohaselt teavitavad ettevõtjad esitavad sellele pädevale asutusele iga teise liikmesriiki viidava peetavate maismaaloomade saadetise kohta teabe, mis on ette nähtud:

- a) VIII lisa 1. osa punkti 1 alapunktidega a–d, milles käsitletakse peetavate maismaaloomade (v.a keskkonnast eraldatud heakskiidetud tootmisettevõtetest pärit kimalased) viimist teise liikmesriiki;
- b) VIII lisa 2. osaga, milles käsitletakse keskkonnast eraldatud heakskiidetud tootmisettevõtetest pärit kimalasi.

*Artikkel 97***Pädeva asutuse teavitamiskohustus peetavate maismaaloomade teistesse liikmesriikidesse liikumisest teavitamise kohta**

Päritoluliikmesriigi pädev asutus, kes vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 153 lõikele 1 teavitab sihtliikmesriigi pädevat asutust, esitab sellele pädevale asutusele iga teise liikmesriiki viidava peetavate maismaaloomade saadetise kohta teabe, mis on ette nähtud:

- a) VIII lisa 1. osa punkti 1 alapunktidega a–d, milles käsitletakse peetavate maismaaloomade (v.a keskkonnast eraldatud heakskiidetud tootmisettevõtetest pärit kimalased) viimist teise liikmesriiki;
- b) VIII lisa 2. osaga, milles käsitletakse keskkonnast eraldatud heakskiidetud tootmisettevõtetest pärit kimalasi.

*Artikkel 98***Haudemunade teistesse liikmesriikidesse viimisest teavitamine**

Oma päritoluliikmesriigi pädevat asutust määruse (EL) 2016/429 artikli 163 ja käesoleva määruse artikli 95 kohaselt teavitavad ettevõtjad esitavad sellele pädevale asutusele VIII lisa 1. osa punkti 2 alapunktidega a–e ette nähtud teabe teise liikmesriiki viidava iga haudemunade saadetise kohta.

*Artikkel 99***Erakorralised toimingud**

Ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi voolukatkestuste ja muude häirete korral peab teise liikmesriiki viimiseks ettenähtud peetavate maismaaloomade või haudemunade päritoluriigi pädev asutus järgima määruse (EL) 2017/625 artikli 134 punkti d kohast erandolukorras tegutsemise korda.

*Artikkel 100***Liikumisteadete haldamiseks piirkondade määramine**

Artiklites 97 ja 98 sätestatud liikumisteadete haldamiseks piirkondade määramisel tagavad liikmesriigid, et:

- a) kõik nende territooriumi osad on hõlmatud vähemalt ühe piirkonnaga;
- b) iga määratud piirkond kuulub sellise pädeva asutuse vastutusalasse, kelle ülesanne on kõnealuses piirkonnas loomatervise sertifikaatide väljaandmine;
- c) määratud piirkonna eest vastutaval pädeval asutusel on juurdepääs ametliku kontrolli teabehaldussüsteemile (IMSOC);
- d) määratud piirkonna eest vastutava pädeva asutuse töötajatel on asjakohane suutlikkus ja teadmised ning nad on saanud erikoolituse või neil on samaväärne praktiline kogemus IMSOCi kasutamisel artiklites 97 ja 98 sätestatud teabe koostamise, töötlemise ja edastamise alal.

III OSA

MAISMAALOOMADEST METSLOOMADE LIIKUMINE*Artikkel 101***Maismaaloomadest metsloomade teistesse liikmesriikidesse liikumisest teavitamine**

1. Ettevõtjad viivad maismaaloomadest metsloomi nende päritoluelupaigast ainult siis, kui nad laadivad loomad teises liikmesriigis asuvasse elupaika või ettevõttesse viimiseks otse transpordivahendisse ilma et loomad siseneks ühtegi päritoluliikmesriigi ettevõttesse.

2. Ettevõtjad ja vedajad tagavad, et maismaaloomadest metsloomade (v.a mesilased ja kimalased) vedamiseks kasutatavad transpordivahendid:

- a) on konstrueeritud sellisel viisil, et
 - i) loomad ei satu ega kuku välja;
 - ii) transpordivahendis on võimalik teha loomade visuaalset kontrolli;
 - iii) välditakse või minimeeritakse loomaväljaheidete, prügi või sööda veokist välja sattumist;
 - iv) lindude puhul välditakse või minimeeritakse sulgede veokist välja sattumist;
 - v) vajaduse korral võib loomi fikseerida või tuimastatult transportida;
- b) puhastatud ja desinfitseeritud vahetult pärast iga loomade või objekti vedu, mis kujutab riski loomatervisele, ning vajaduse korral uuesti desinfitseeritud ning igal juhul kuivatatud või lastud kuivada enne iga loomade uut laadimist.

3. Ettevõtjad ja vedajad tagavad, et maismaaloomadest metsloomade (v.a mesilased ja kimalased) transportimiseks kasutatavad konteinerid:

- a) vastavad artikli 2 punktis a esitatud tingimustele;
- b) sisaldavad ainult sama liiki metsloomi, kes on pärit samast elupaigast;
- c) on varustatud üksikasjalike andmetega loomaliikide ja loomade arvu kohta;
- d) on spetsiaalselt selleks ette nähtud uued mahutid, mis tuleb pärast esimest kasutamist hävitada või pärast kasutamist puhastada ja desinfitseerida või enne nende edasist kasutamist kuivatada või lasta kuivada.

4. Ettevõtjad viivad maismaaloomadest metsloomi nende päritoluelupaigast teises liikmesriigis asuvasse elupaika või ettevõttesse ainult siis, kui on täidetud järgmised lisanõuded:

- a) enamus saadetise loomadest on päritoluelupaigas pidevalt viibinud vähemalt 30 päeva enne lähetamist või sünnist saadik, kui nad on alla 30 päeva vanused, ning sel ajavahemikul ei ole nad olnud kontaktis peetavate loomadega, kellel on halvem tervisestaatus või kelle suhtes kohaldatakse loomatervisega seotud põhjustel liikumiskiiranguid, või peetavate loomadega, kes on pärit ettevõttest, mis ei vasta punktis b sätestatud nõuetele;
- b) igat looma, kes siseneb liitu kolmandast riigist või territooriumilt viimase 30 päeva jooksul enne lõikes 1 osutatud loomade lähetamist, ning tuuakse kõnealuste loomade päritoluelupaigas asuvasse ettevõttesse, peetakse eraldi, et hoida ära nende otsene ja kaudne kokkupuude kõigi teiste loomadega selles ettevõttes ja elupaigas;
- c) kõnealused loomad on pärit elupaigast, kus sätestatud ajavahemiku jooksul ei ole teadaolevalt esinenud järgmisi taude ja nakkusi:
 - i) marutaudiviirust viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist;
 - ii) *Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e ja *B. suis*'i põhjustatud nakkust kõnealuse taudi tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvatel maismaaloomadest metsloomadel viimase 42 päeva jooksul enne lähetamist;
 - iii) *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkust kõnealuse taudi tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvatel maismaaloomadest metsloomadel viimase 42 päeva jooksul enne lähetamist;
 - iv) episootilise hemorraagia viirust 150 km raadiuses kõnealuse taudi tõttu loetellu kantud liikidesse kuuluvatel maismaaloomadest metsloomadel viimase kahe aasta jooksul enne lähetamist;
 - v) kabiloomade põrnatõbe viimase 15 päeva jooksul enne lähetamist;
 - vi) surrat (*Trypanosoma evansi*) viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist;
- d) kui kõnealused loomad kuuluvad sugukondadesse *Antilocapridae*, *Bovidae*, *Camelidae*, *Cervidae*, *Giraffidae*, *Moschidae* või *Tragulidae*, vastab päritoluelupaik vähemalt ühele lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkust käsitlevale nõudele, mis on esitatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3;
- e) kõnealused loomad ei ole viimase 30 päeva jooksul enne lähetamist teadaolevalt kokku puutunud maismaaloomadest metsloomadega, kes ei vasta punktis c sätestatud nõuetele.

5. Päritoluliikmesriigi pädev asutus võib erandina lõike 4 punktist d lubada maismaaloomadest metsloomade, kes ei vasta vähemalt ühele delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 1–3 esitatud nõuetest, liikumist teise liikmesriiki või selle tsooni

- a) millel on lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatus või kus kõnealuse taudi suhtes kohaldatakse heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui sihtliikmesriik on komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatanud, et selline liikumine on lubatud tingimustel, millele on osutatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 artikli 43 lõikes 2;

või

- b) millel ei ole lammaste katarraalse palaviku viiruse (serotüübid 1–24) nakkuse suhtes taudivaba staatust ja kus kõnealuse taudi suhtes ei kohaldata heakskiidetud likvideerimisprogrammi, kui sihtliikmesriik on teavitanud komisjoni ja teisi liikmesriike, et selline liikumine lubatud. Kui sihtliikmesriik kehtestab sellise liikumise suhtes tingimused, siis peavad kõnealused tingimused olema ükskõik millised delegeeritud määruse (EL) 2020/689 V lisa II osa 2. peatüki 1. jao punktides 5–8 osutatud tingimustest.

Artikkel 102

Maismaaloomadest metsloomi käsitleva loomatervise sertifikaadi sisu üksikasjad

Maismaaloomadest metsloomi käsitlev loomatervise sertifikaat, mille päritoluliikmesriigi pädev asutus on välja andnud vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 155 lõike 1 punktide c, sisaldab VIII lisa punktiga 3 ette nähtud üldteavet ja artikli 101 lõikes 4 sätestatud nõuetele, ning vajaduse korral artikli 101 lõikes 5 sätestatud nõuetele vastavuse kinnitust.

Artikkel 103

Eeskirjad, milles käsitletakse pädeva asutuse vastutust maismaaloomadest metsloomade teise liikmesriiki liikumiseks loomatervise sertifikaatide väljaandmisel

1. Enne artiklis 102 sätestatud maismaaloomadest metsloomade liikumiseks loomatervise sertifikaadi allkirjastamist on veterinaarjärelevalve ametnik teinud järgmised identsuskontrollid ja läbivaatused:
 - a) olemasoleva teabe läbivaatamine, millega tõendatakse, et artikli 101 lõikes 4 sätestatud nõuded on täidetud;
 - b) identsuskontroll;
 - c) kliiniline läbivaatus, ja kui see ei ole võimalik, siis kliiniline uuring, et tuvastada asjaomaste liikide puhul loetellu kantud või esilekerkivate taudide kliinilised tunnused või esinemise kahtlus.
2. Veterinaarjärelevalve ametnik teeb lõikega 1 ette nähtud dokumentide kontrolli, identsuskontrolli ning füüsilised kontrollid ja läbivaatused ning annab loomatervise sertifikaadi välja viimase 24 tunni jooksul enne saadetise elupaigast lähetamist.
3. Loomatervise sertifikaat kehtib 10 päeva pärast selle väljaandmise kuupäeva.
4. Erandina lõikest 3 võib maismaaloomadest metsloomade veeteid/meritsi toimuva transpordi puhul kehtestatud loomatervise sertifikaadi 10-päevast kehtivusaega pikendada veeteid/meritsi toimuva teekonna kestuse võrra.

Artikkel 104

Ettevõtjatepoolse eelneva teavitamise nõuded maismaaloomadest metsloomade teistesse liikmesriikidesse viimise kohta

Ettevõtjad (v.a vedajad), kes viivad maismaaloomadest metsloomi teise liikmesriiki, teavitavad päritoluliikmesriigi pädevat asutust vähemalt 24 tundi enne saadetise lähetamist.

Artikkel 105

Ettevõtjate kohustus, mis on seotud maismaaloomadest metsloomade teistesse liikmesriikidesse viimisest teavitamisega

Määruse (EL) 2016/429 artikli 155 lõike 1 punktis d osutatud teavitamise eesmärgil esitavad ettevõtjad (v.a vedajad), kes viivad maismaaloomadest metsloomi teise liikmesriiki, päritoluliikmesriigi pädevale asutusele määruse (EL) 2016/429 artikli 145 lõikega 1 ja VIII lisa 1. osa punkti 3 alapunktidega a–d ettenähtud teabe, milles käsitletakse iga teise liikmesriiki viidavate kõnealuste loomade saadetist.

*Artikkel 106***Pädeva asutuse kohustus, mis on seotud maismaaloomadest metsloomade teistesse liikmesriikidesse viimisest teavitamisega**

Päritoluliikmesriigi pädev asutus, kes vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 155 lõike 1 punktide d teavitab sihtliikmesriigi pädevat asutust, esitab VIII lisa 1. osa punkti 3 alapunktides a–d osutatud teabe, milles käsitletakse iga teise liikmesriiki viidavat maismaaloomadest metsloomade saadetist.

*Artikkel 107***Erakorralised toimingud**

Ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi voolukatkestuste ja muude häirete korral peab maismaaloomadest metsloomade päritoluriigi pädev asutus järgima määruse (EL) 2017/625 artikli 134 punkti d kohast erandolukorras tegutsemise korda.

IV OSA

LÕPPSÄTTED*Artikkel 108*

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 21. aprillist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 17. detsember 2019

Komisjoni nimel

president

Ursula VON DER LEYEN

ILISA

DIAGNOSTIKAMEETODID

1. osa

***Brucella abortus*'e, *B. melitensis*'e või *B. suis*'i põhjustatud nakkus**

1. Seroloogilised meetodid veiste, lammaste, kitsede ja kaamellaste jaoks:
 - a) puhverdatud *Brucella* antigeenil põhinevad meetodid;
 - b) komplemendi sidumisel põhinev meetod (CFT);
 - c) kaudne ensüümimmuunsorptsioonanalüüs (iELISA);
 - d) fluorestsentspolarisatsioonanalüüs (FPA);
 - e) konkurentsipõhine ensüümimmuunsorptsioonanalüüs (cELISA).
2. Seroloogilised meetodid sigade jaoks:
 - a) puhverdatud *Brucella* antigeenil põhinevad meetodid;
 - b) komplemendi sidumisel põhinev meetod (CFT);
 - c) kaudne ensüümimmuunsorptsioonanalüüs (iELISA);
 - d) fluorestsentspolarisatsioonanalüüs (FPA);
 - e) konkurentsipõhine ensüümimmuunsorptsioonanalüüs (cELISA).
3. Brutselliinipõhine nahauuring (BST) lammaste, kitsede ja sigade jaoks.

2. osa

***Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkus**

1. Tuberkuliinipõhine nahauuring:
 - a) tuberkuliini ühekordse nahasisese manustamise uuring (SITT);
 - b) tuberkuliini nahasisese manustamise võrdlusuuring (CITT).
2. Vereproovide puhul sobiv meetod:
 - a) γ -interferoonil põhinev uuring.

3. osa

Surra (*Trypanosoma evansi*)

Seroloogilised meetodid:

- a) ensüümimmuunsorptsioonanalüüs (ELISA) trüpanosomiaasi tuvastamiseks;
- b) kaardipõhine aglutinatsiooniuring trüpanosomiaasi tuvastamiseks (CATT) seerumi lahjendusel 1:4.

4. osa

Veiste enzootiline leukoos

Seroloogilised meetodid:

- a) vereproovide puhul:
 - i) immunodifusiooniuring agargeelis (AGID);

- ii) blokeerimisel põhinev ensüümimmuunsorptsioonanalüüs (bELISA);
 - iii) kaudne ensüümimmuunsorptsioonanalüüs (iELISA);
- b) piimaproovide puhul:
- i) kaudne ensüümimmuunsorptsioonanalüüs (iELISA).

5. osa

Veiste nakkav rinotrahheiit / nakkav pustuloosne vulvovaginiit

	Meetodid
Vaktsineerimata veised	iELISA BoHV-1 tuvastamiseks ^(a)
	gB-põhine bELISA ^(b)
Veised, keda on vaktsineeritud gE-ta vaktsiiniga	gE-põhine bELISA ^(c)

^(a) Ensüümimmuunsorptsioonanalüüs (ELISA) tervikliku BoHV-1 vastaste antikehade tuvastamiseks.

^(b) ELISA BoHV-1 valgu gB vastaste antikehade tuvastamiseks. Seda meetodit võib kasutada ka tervikliku BoHV-1 vastaste antikehade tuvastamiseks tehtava uuringu puhul.

^(c) ELISA BoHV-1 valgu gE vastaste antikehade tuvastamiseks.

6. osa

Veiste viirusdiarröa

1. Vahetud meetodid:
 - a) pöördtranskriptsiooniga reaajas jälgitav polümeraasi ahelreaktsioon (qRT-PCR);
 - b) ensüümimmuunsorptsioonanalüüs (ELISA) veiste viirusdiarröa viiruse (BVDV) antigeeni tuvastamiseks.
2. Seroloogilised meetodid:
 - a) kaudne ensüümimmuunsorptsioonanalüüs (iELISA);
 - b) blokeerimisel põhinev ensüümimmuunsorptsioonanalüüs (bELISA).

7. osa

Aujeszky haiguse viiruse nakkus

	Meetod
Sead	ELISA Aujeszky haiguse viiruse (ADV) tuvastamiseks ^(a)
gE-ta vaktsiiniga vaktsineeritud emiste alla nelja kuu vanused järglased	gE-põhine ELISA ^(b)

^(a) ELISA tervikliku ADV või ADV valgu gB või gD vastaste antikehade tuvastamiseks. ADV gB, ADV gD või tervikliku ADV tuvastamise komplektide partiide kontrollimisel peab ühenduse võrdlusseerum ADV1 või asjaomane alamkategoria seerum andma lahjendusel 1:2 positiivse tulemuse.

^(b) ELISA ADV valgu gE vastaste antikehade tuvastamiseks. Partiide kontrollimisel peab ühenduse võrdlusseerum ADV1 või asjaomane alamkategoria seerum andma lahjendusel 1:8 positiivse tulemuse.

8. osa

Kargtaud

Komplemendi sidumisel põhinev meetod kargtaudi tuvastamiseks seerumi lahjendusel 1:5.

9. osa

Hobuste nakkav kehvveresus

Seroloogilised meetodid:

- a) immunodifusiooniuuring agargeelis (AGID);
- b) ensüümimmunosorptsioonanalüüs (ELISA) hobuste nakkava kehvveresuse tuvastamiseks.

10. osa

Hobuste Venezuela entsefalomüeliit

1. Seroloogilised meetodid:

- a) viiruse eraldamisel põhinev uuring hobuste Venezuela entsefalomüeliidi tuvastamiseks;
- b) hemaglutinatsiooni pärssimise uuring hobuste Venezuela entsefalomüeliidi tuvastamiseks.

2. Vahetu meetod:

pöörtranskriptsiooniga polümeraasi ahelreaktsioon (RT-PCR) hobuste Venezuela entsefalomüeliidi viiruse genoomi tuvastamiseks.

II LISA

LÄHETAMISEELSED MIINIMUMNÕUDED SEoses MYCOBACTERIUM TUBERCULOSIS'E KOMPLEKSI (M. BOVIS, M. CAPRAE JA M. TUBERCULOSIS) PÕHJUSTATUD NAKKUSEGA KITSDEL, KAAMELLASTEL JA HIRVLASTEL

1. osa

Lähetamiseelse programmi puhul kohaldatavad miinimumnõuded seoses *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusega kitsedel

1. Lähetamiseelne seireprogramm *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkuse tuvastamiseks ettevõttes eesmärgiga lähetada peetavad kitsed teise liikmesriiki, nagu on osutatud artikli 15 lõikes 3, peab sisaldama vähemalt järgmisi elemente:
 - a) kõikide asjaomastest ettevõttest pärit tapetud kitsede tapajärgne kontroll;
 - b) kõikide üle üheksa kuu vanuste hukkunud kitsede surmajärgne läbivaatus, välja arvatud juhul, kui see on logistilistel põhjustel võimatu või teaduslikust seisukohast ebavajalik;
 - c) veterinaararsti tehtav iga-aastane loomatervise kontroll;
 - d) kõikidele tõuaretuseks ettevõttes peetavatele kitsedele tehtav iga-aastane analüüs, mille tulemus peab olema negatiivne.
2. Erandina punktist 1 ei pea punkti 1 alapunktis d sätestatud iga-aastane analüüs olema kohustuslik, kui pädev asutus leiab riskihindamisest lähtuvalt, et nakatumise oht asjaomases liikmesriigis või tsoonis on väike ja täidetud on järgmised tingimused:
 - a) punktis 1 osutatud lähetamiseelset seireprogrammi on ettevõttes rakendatud vähemalt 24 kuud ja sellel ajavahemikul ei ole teatatud *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusest ettevõttes peetavatel kitsedel;
 - b) asjaomane ettevõtte asub liikmesriigis või selle tsoonis, mille veisepopulatsioon on *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusest vaba.
3. Kui on teatatud *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusest ettevõttes peetavatel kitsedel, võib selliseid loomi teise liikmesriiki lähetada üksnes juhul, kui kõikidele ettevõttes peetavatele üle kuue nädala vanustele kitsedele tehtud analüüsi tulemused on negatiivsed. Kõnealuse analüüsi jaoks tuleb kasutada proove, mis on võetud kõige varem 42 päeva pärast seda, kui viimane kinnitatud nakkusjuhtum ja viimane kasutatud diagnostikameetodi kohaselt positiivse analüüsitulemusega loom on kõrvaldatud.

2. osa

Lähetamiseelse programmi puhul kohaldatavad miinimumnõuded seoses *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusega kaamellastel

1. Lähetamiseelne seireprogramm *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkuse tuvastamiseks ettevõttes eesmärgiga lähetada peetavad kaamellased teise liikmesriiki, nagu on osutatud artikli 23 lõike 1 punktis e, peab sisaldama vähemalt järgmisi elemente:
 - a) kõikide asjaomastest ettevõttest pärit tapetud kaamellaste tapajärgne kontroll;
 - b) üle üheksa kuu vanuste hukkunud kaamellaste surmajärgne läbivaatus, välja arvatud juhul, kui see on logistilistel põhjustel võimatu või teaduslikust seisukohast ebavajalik;
 - c) veterinaararsti tehtav iga-aastane loomatervise kontroll;
 - d) kõikidele tõuaretuseks ettevõttes peetavatele kaamellastele tehtav iga-aastane analüüs, mille tulemus peab olema negatiivne.
2. Erandina punktist 1 ei pea punkti 1 alapunktis d sätestatud iga-aastane analüüs olema kohustuslik, kui pädev asutus leiab riskihindamisest lähtuvalt, et nakatumise oht asjaomases liikmesriigis või tsoonis on väike ja täidetud on järgmised tingimused:

- a) punktis 1 osutatud lähetamiseelset seireprogrammi on ettevõttes rakendatud vähemalt 24 kuud ja sellel ajavahemikul ei ole teatatud *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusest ettevõttes peetavatel kaamellastel;
 - b) asjaomane ettevõtte asub liikmesriigis või selle tsoonis, mille veisepopulatsioon on *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusest vaba.
3. Kui on teatatud *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusest ettevõttes peetavatel kaamellastel, võib selliseid loomi teise liikmesriiki lähetada üksnes juhul, kui kõikidele ettevõttes peetavatele üle kuue nädala vanustele kaamellastele tehtud analüüsi tulemused on negatiivsed. Kõnealuse analüüsi jaoks tuleb kasutada vereproove, mis on võetud kõige varem 42 päeva pärast seda, kui viimane kinnitatud nakkusjuhtum ja viimane kasutatud diagnostikameetodi kohaselt positiivse analüüsitulemusega loom on kõrvaldatud.

3. osa

Lähetamiseelse programmi puhul kohaldatavad miinimumnõuded seoses *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusega hirvlastel

1. Lähetamiseelne seireprogramm *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkuse tuvastamiseks ettevõttes eesmärgiga lähetada peetavad hirvlased teise liikmesriiki, nagu on osutatud artikli 26 lõike 1 punktis e, peab sisaldama vähemalt järgmisi elemente:
 - a) kõikide asjaomasest ettevõttest pärit tapetud hirvlaste tapajärgne kontroll;
 - b) üle üheksa kuu vanuste hukkunud hirvlaste surmajärgne läbivaatus, välja arvatud juhul, kui see on logistilistel põhjustel võimatu või teaduslikust seisukohast ebavajalik;
 - c) veterinaararsti tehtav iga-aastane loomatervise kontroll;
 - d) kõikidele tõuaretuseks ettevõttes peetavatele hirvlastele tehtav iga-aastane analüüs, mille tulemus peab olema negatiivne.
2. Erandina punktist 1 ei pea punkti 1 alapunktis d sätestatud iga-aastane analüüs olema kohustuslik, kui pädev asutus leiab riskihindamisest lähtuvalt, et nakatumise oht asjaomasel liikmesriigis või tsoonis on väike ja täidetud on järgmised tingimused:
 - a) punktis 1 osutatud lähetamiseelset seireprogrammi on ettevõttes rakendatud vähemalt 24 kuud ja sellel ajavahemikul ei ole teatatud *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusest ettevõttes peetavatel hirvlastel;
 - b) asjaomane ettevõtte asub liikmesriigis või selle tsoonis, mille veisepopulatsioon on *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusest vaba.
3. Kui on teatatud *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkusest ettevõttes peetavatel hirvlastel, võib selliseid loomi teise liikmesriiki lähetada üksnes juhul, kui kõikidele ettevõttes peetavatele üle kuue nädala vanustele hirvlastele on tehtud vähemalt kuue kuu pikkuse vahega kahel korral analüüs *Mycobacterium tuberculosis*'e kompleksi (*M. bovis*, *M. caprae* ja *M. tuberculosis*) põhjustatud nakkuse tuvastamiseks ja saadud negatiivsed tulemused. Esimese analüüsi jaoks tuleb kasutada hirvlasi või hirvlastelt kogutud proove kõige varem kuus kuud pärast seda, kui viimane kinnitatud nakkusjuhtum ja viimane kasutatud diagnostikameetodi kohaselt positiivse analüüsitulemusega loom on kõrvaldatud.

III LISA

LÄHETAMISEELSE MIINIMUMNÕUDED SEoses BRUCELLA ABORTUS'E, B. MELITENSIS'E VÕI B. SUIIS'I PÕHJUSTATUD NAKKUSEGA SIGADEL

1. Lähetamiseelne seireprogramm *Brucella abortus*e, *B. melitensis*e või *B. suis*i põhjustatud nakkuse tuvastamiseks ettevõttes eesmärgiga lähetada peetavad sead teise liikmesriiki, nagu on osutatud artikli 19 lõike 1 punkti f alapunktis ii, peab sisaldama vähemalt järgmisi elemente:
 - a) veterinaararsti tehtav iga-aastane loomatervise kontroll;
 - b) ettevõttes tõuaretuse eesmärgil sigade pidamisel asjaomase ettevõtte seapopulatsiooni iga-aastane immunoloogiline uuring, mille puhul kasutatakse ühte I lisa 1. osa punktis 2 loetletud diagnostikameetoditest, mis võimaldab miinimumnõudena tõendada usaldusnivool 95 % *Brucella abortus*e, *B. melitensis*e või *B. suis*i põhjustatud nakkuse puudumist olukorras, kus sihtorganismi levimus on 10 %.
2. Erandina punktist 1 ei pea punkti 1 alapunktis a sätestatud loomatervise kontroll ega punkti 1 alapunktis b sätestatud uuring olema kohustuslik, kui pädev asutus leiab riskihindamisest lähtuvalt, et *Brucella abortus*e, *B. melitensis*e või *B. suis*iga nakatumise oht asjaomases liikmesriigis või selle tsoonis on väike ja täidetud on järgmised tingimused:
 - a) viimase viie aasta jooksul ei ole teatatud *Brucella abortus*e, *B. melitensis*e ega *B. suis*i põhjustatud nakkusest asjaomases peetavas seapopulatsioonis;
 - b) viimase viie aasta jooksul ei ole teatatud *Brucella abortus*e, *B. melitensis*e ega *B. suis*i põhjustatud nakkusest loetellu kantud liikidesse kuuluvatel metsloomadel ning selle ajavahemiku jooksul on sihtloomade seire hõlmanud metssigu, nagu on sätestatud delegeeritud määruse (EL) 2020/689 artiklis 4;
 - c) asjaomase liikmesriigi või selle tsooni veise-, lamba- ja kitsepopulatsioon on *Brucella abortus*e, *B. melitensis*e või *B. suis*i põhjustatud nakkusest vaba.
3. Kui on teatatud *Brucella abortus*e, *B. melitensis*e või *B. suis*i põhjustatud nakkusest ettevõttes peetavatel sigadel, võib selliseid loomi teise liikmesriiki lähetada üksnes juhul, kui kõikidele ettevõttes peetavatele sigadele on tehtud kahel korral analüüs ja saadud negatiivsed tulemused. Esimese analüüsi jaoks tuleb kasutada proove, mis on võetud kõige varem kolm kuud pärast seda, kui nakatunud loomad ja I lisa 1. osa punktis 2 sätestatutest ühe diagnostikameetodi kohaselt positiivse analüüsitulemusega loomad on eemaldatud. Teise analüüsi jaoks tuleb kasutada proove, mis on võetud kõige varem kuus kuud, ent mitte hiljem kui 12 kuud pärast esimese analüüsi tegemist.

*IV LISA***PARTIDELE JA HANEDELE TEHTAV ANALÜÜS KÕRGE PATOGEENSUSEGA LINNUGRIPI TUVASTAMISEKS**

Lähetamiseks pealelaadimisele eelneva nädala jooksul partidele ja hanedele tehtava, viiruse eraldamisel või molekulaarsel uuringul põhineva virooloogilise analüüsi tulemused peavad olema kõrge patogeensusega linnugripi suhtes negatiivsed tasemel, mille puhul viieprotsendilise levimusega nakkuse tuvastamise usaldusnivoo on 95 %.

V LISA

NÕUDED SELLISTE SAADETISTE ANALÜÜSIMISEKS, MIS KOOSNEVAD VÄHEM KUI 20 KODULINNUISENDIST, KELLE HULKA EI KUULU SILERINNALISED LINNUD, VÕI VÄHEM KUI 20 KODULINDUDE HAudemUNAST, MIS EI HÖLMA SILERINNALISTE LINDUDE HAudemUNE

1. Saadetiste puhul, mis koosnevad vähem kui 20 kodulinnuisendist, kelle hulka ei kuulu silerinnalised linnud, või vähem kui 20 kodulindude haudemunast, mis ei hõlma silerinnaliste lindude haudemune, peavad punkti 2 kohaselt tehtud analüüsi tulemused olema asjaomaste loetellu kantud liikide puhul negatiivsed järgmiste tauditekitajate suhtes:
 - a) *Salmonella* Pullorum, *S. Gallinarum* ja *S. arizonae* põhjustatud nakkus;
 - b) lindude mükoplasmoos (*Mycoplasma gallisepticum* ja *M. meleagridis*).
2. Analüüsimetod:
 - a) sugulindude, produktiivlindude ja tapmiseks ette nähtud kodulindude puhul peavad seroloogilise ja/või bakterioloogilise analüüsi tulemused punktis 1 nimetatud taudide suhtes olema lähetamiseks pealelaadimisele eelneva 21 päeva jooksul negatiivsed;
 - b) haudemunade ja ühepäevaste tibude puhul peavad päritolulinnukarjas läbi viidud seroloogilise ja/või bakterioloogilise analüüsi tulemused punktis 1 nimetatud taudide suhtes olema lähetamiseks pealelaadimisele eelneva 21 päeva jooksul negatiivsed tasemel, mille puhul viieprotsendilise levimusega nakkuse tuvastamise usaldusnivoo on 95 %;
 - c) kui linnud on *Salmonella* või *Mycoplasma* mis tahes serotüübiga nakatumise vastu vaksineeritud, tuleb kasutada üksnes bakterioloogilist analüüsimetodit. Kontrollmeetod peab võimaldama eristada elusvaksineeritud looduslikest tüvedest.

VI LISA

NEWCASTLE'I HAIGUSE VIIRUSEGA NAKATUMISE VASTASEID VAKTSIINE KÄSITLEVAD KRITERIUMID

Newcastle'i haiguse viirusega nakatumise vastased nõrgestatud elusvaktsiinid tuleb valmistada Newcastle'i haiguse viiruse tüvest, mille suhtes lähtekülvi analüüsimisel saadud intratserebraalse patogeensuse indeks (ICPI) on:

- a) alla 0,4, kui ICPI-uuringu käigus igale linnule manustatav kogus on vähemalt 10^7 EID₅₀ (annus, mille puhul nakatub 50 % embrüotest), või
 - b) alla 0,5, kui ICPI-uuringu käigus igale linnule manustatav kogus on vähemalt 10^8 EID₅₀.
-

VII LISA

MARUTAUDIVASTASE VAKTSINEERIMISE NÕUETEKOHASUS JA MUID TAUDE KUI MARUTAUDI KÄSITLEVAD RISKIMAANDAMISMEETMED

1. osa

Koerte, kasside, valgetuhkrute ja muude kiskjate marutaudivastase vaksineerimise nõuetekohasus

Marutaudiviirusega nakatumise vastase vaksineerimise nõuetekohasuse tingimused, millele on osutatud artikli 53 punkti b alapunktis i, artikli 55 punkti b alapunktis i ja artikli 58 lõike 1 punktis c, on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 576/2013⁽¹⁾ III lisas.

Kui liikmesriigis ei ole antud luba ühegi kiskjate marutaudivaktsiini jaoks peale koerte, kasside ja valgetuhkrute vaktsiinide, tuleb nõuetekohaseks lugeda direktiivi 2001/82/EÜ artikli 10 lõike 1 kohaselt tehtud marutaudivastane vaksineerimine.

2. osa

Riskimaandamismeetmed muude taudide kui marutaudi puhul

1. *Echinococcus multilocularis*'e nakkusega seotud riskimaandamismeetmed, millele on osutatud artikli 53 punkti b alapunktis ii ja artikli 55 punkti b alapunktis ii, on sätestatud komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2018/772,⁽²⁾ mida kohaldatakse koostöös komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2018/878⁽³⁾.
2. Erandina punktist 1 tuleb artikli 58 lõike 1 punktis d osutatud *Echinococcus multilocularis*'e nakkuse vastane ravi viia muude koerlaste kui koerte puhul läbi ja dokumenteerida see kõige varem 48 tundi enne nende sissetoomist rakendusmääruse (EL) 2018/878 lisas loetletud liikmesriiki või selle tsooni.
3. Muude taudide puhul peale artikli 53 punkti b alapunktis ii ja artikli 55 punkti b alapunktis ii osutatud *Echinococcus multilocularis*'e nakkuse ja marutaudiviirusega nakatumise kohaldatakse riskimaandamismeetmetena asjaomase kiskjaliigi suhtes rakendatavaid tervishoiualaseid ennetusmeetmeid, mis on võetud vastu kooskõlas määruse (EL) nr 576/2013 artikli 19 lõikega 1.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 576/2013 lemmikloomade mittekabandusliku liikumise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 998/2003 (ELT L 178, 28.6.2013, lk 1).

⁽²⁾ Komisjoni 21. novembri 2017. aasta delegeeritud määrus (EL) 2018/772, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 576/2013 ennetavate tervise meetmete osas koertel esineva *Echinococcus multilocularis*'e nakkuse tõrjeks ning tunnistatakse kehtetuks delegeeritud määrus (EL) nr 1152/2011 (ELT L 130, 28.5.2018, lk 1).

⁽³⁾ Komisjoni 18. juuni 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/878, millega võetakse vastu selliste liikmesriikide või nende territooriumi osade loetelu, mis vastavad kategooriatesse jaotamise eeskirjadele, nagu on sätestatud delegeeritud määruse (EL) 2018/772 artikli 2 lõigetes 2 ja 3 seoses ennetavate tervishoiu meetmete võtmisega koertel esineva *Echinococcus multilocularis*'e nakkuse tõrjeks (ELT L 155, 19.6.2018, lk 1).

VIII LISA

LOOMATERVISE SERTIFIKAADIL JA TEATES ESITATAV NÕUTAV TEAVE

1. osa

Teise liikmesriiki lähetatavate maismaaloomade ja haudemunade loomatervise sertifikaadil esitatav nõutav teave

1. Määruse (EL) 2016/429 artikli 143 lõikes 1 ja käesoleva määruse artikli 71 lõikes 1 osutatud peetavate maismaaloomade puhul, kes lähetatakse teise liikmesriiki, peab loomatervise sertifikaat sisaldama vähemalt järgmist teavet:
 - a) saatja ja saaja nimi ja aadress;
 - b) lähetava ettevõtte nimi ja aadress ning:
 - i) kui lähetav ettevõtte on kinnine ettevõtte, siis ettevõtte kordumatu heakskiidunumber, või
 - ii) kui lähetav ettevõtte on registreeritud ettevõtte, siis ettevõtte kordumatu registreerimisnumber;
 - c) sihtettevõtte nimi ja aadress ning:
 - i) kui sihtettevõtte on kinnine ettevõtte, siis ettevõtte kordumatu heakskiidunumber, või
 - ii) kui sihtettevõtte on registreeritud ettevõtte, siis ettevõtte kordumatu registreerimisnumber;
 - d) loomaliik ja -kategooria ning vajaduse korral loomade identifitseerimisandmed;
 - e) teave loomatervise olukorra ja lisatagatiste kohta seoses:
 - i) päritoluliikmesriigi või -tsooniga;
 - ii) loomade päritoluettevõtte ja päritolulinnukarjaga, sealhulgas vajaduse korral analüüsitulemused;
 - iii) lähetatavate loomadega, sealhulgas vajaduse korral analüüsitulemused ja vaktsineerimisandmed;
 - f) loomatervise sertifikaadi väljastamise kuupäev ja koht ning selle kehtivusaeg, veterinaarjärelevalve ametniku nimi, ametinimetus ja allkiri ning saadetise päritolukoha pädeva asutuse tempel.
2. Teise liikmesriiki lähetatavate haudemunade loomatervise sertifikaat, millele on osutatud määruse (EL) 2016/429 artikli 161 lõikes 1 ja käesoleva määruse artiklis 72, peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:
 - a) saatja ja saaja nimi ja aadress;
 - b) lähetava ettevõtte nimi ja aadress ning:
 - i) kui lähetav ettevõtte on kinnine ettevõtte, siis ettevõtte kordumatu heakskiidunumber, või
 - ii) kui lähetav ettevõtte on registreeritud ettevõtte, siis ettevõtte kordumatu registreerimisnumber;
 - c) sihtettevõtte nimi ja aadress ning:
 - i) kui sihtettevõtte on kinnine ettevõtte, siis ettevõtte kordumatu heakskiidunumber, või
 - ii) kui sihtettevõtte on registreeritud ettevõtte, siis ettevõtte kordumatu registreerimisnumber;
 - d) haudemunade kategooria;

- e) haudemunade identifitseerimist võimaldav teave:
 - i) nende loomade liigiline kuuluvus, kellelt haudemunad pärinevad, ja vajaduse korral nende loomade identifitseerimisandmed;
 - ii) vajadusel korral haudemunadele kantud märgistus;
 - iii) nende kogumise koht ja kuupäev;
 - f) teave loomatervise olukorra ja lisatagatiste kohta seoses:
 - i) päritoluliikmesriigi või selle päritolutsiooniga;
 - ii) päritoluettevõtte ja päritolulinnukarjaga, sealhulgas vajaduse korral analüüsitulemused;
 - iii) loomadega, kellelt haudemunad koguti, sealhulgas vajaduse korral analüüsitulemused;
 - iv) lähetatavate haudemunadega;
 - g) loomatervise sertifikaadi väljastamise kuupäev ja koht ning selle kehtivusaeg, veterinaarjärelevalve ametniku nimi, ametinimetus ja allkiri ning saadetise päritolukoha pädeva asutuse tempel.
3. Teise liikmesriiki lähetatavate maismaaloomadest metsloomade loomatervise sertifikaat, millele on osutatud määruse (EL) 2016/429 artikli 155 lõike 1 punktis c, peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:
- a) saatja ja saaja nimi ja aadress;
 - b) koht, kus loomad kinni püüti ja lähetamiseks peale laaditi;
 - c) sihtkoht ning:
 - i) kui sihtkoht on elupaik, siis koht, kus loomad kavatsetakse maha laadida, või
 - ii) kui sihtettevõtte on registreeritud ettevõtte, siis ettevõtte kordumatu registreerimisnumber;
 - d) loomaliik ja -kategooria;
 - e) loomatervise sertifikaadi väljastamise kuupäev ja koht ning selle kehtivusaeg, veterinaarjärelevalve ametniku nimi, ametinimetus ja allkiri ning saadetise päritolukoha pädeva asutuse tempel.

2. osa

Teave, mis tuleb esitada teates selliste maismaaloomade lähetamise kohta, kelle puhul loomatervise sertifikaat ei ole nõutav

Teade kimalaste lähetamise kohta keskkonnast eraldatud heakskiidetud tootmisettevõttest teise liikmesriiki peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:

- a) saatja ja saaja nimi ja aadress;
 - b) lähetava ettevõtte nimi, aadress ja kordumatu heakskiidunumber;
 - c) sihtettevõtte nimi ja aadress ning:
 - i) kui sihtettevõtte on kinnine ettevõtte, siis ettevõtte kordumatu heakskiidunumber, või
 - ii) kui sihtettevõtte on registreeritud ettevõtte, siis ettevõtte kordumatu registreerimisnumber;
 - d) loomaliik ja -kategooria ning kolooniate arv ja suurus;
 - e) lähetamise kuupäev.
-